

KÁNTÁS BALÁZS

É B R E D É S

**DOKUMENTUMOK
AZ ÉBREDŐ MAGYAROK EGYESÜLETE,
A HORTHY-KORSZAK ELSŐ FELÉNEK
LEGJELENTŐSEBB RADIKÁLIS
JOBBDALI, FÉLKATONAI
SZERVEZETÉNEK TÖRTÉNETÉBŐL**

KÁNTÁS BALÁZS

ÉBREDÉS
DOKUMENTUMOK AZ ÉBREDŐ
MAGYAROK EGYESÜLETE, A HORTHY-
KORSZAK ELSŐ FELÉNEK
LEGJELENTŐSEBB RADIKÁLIS
JOBBDALI, FÉLKATONAI
SZERVEZETÉNEK TÖRTÉNETÉBŐL

ISBN 978-615-6250-72-8

lektorálta:
Prof. dr. Borsi-Kálmán Béla
Dr. Kunt Gergely PhD
Prof. dr. Zinner Tibor

felelős kiadó: Dr. Zsávolya Zoltán PhD

HORTHY-KORSZAK TÖRTÉNETÉNEK
KUTATÁSÁÉRT TÁRSASÁG
BUDAPEST, 2023

Az Ébredő Magyarok Egyesülete, egy félkatonai, kvázi-állami jellegű szervezet és politika befolyása az 1920-as évek Magyarországn

Az Ébredő Magyarok Egyesülete egy volt a történelmi Magyarország összeomlásakor alakult számos, önmagát hazafiasnak definiáló társadalmi egyesület közül, mely az 1920-as években a legbefolyásosabb ilyen szervezetek közé tartozott a Magyar Országos Véderő Egylettel (MOVE), illetve az Etelközi Szövetség (EX) nevű titkos társasággal együtt, melyek tagsága és vezetősége között, mint már utaltunk rá, igen jelentős átfedések figyelhetők meg.¹ Az ÉME alapításának pontos dátuma nem egészen ismert a kutatók előtt, de valamikor az 1918-as év végére tehető. Alapvetően a kezdetektől fogva antiszemita, bűnbakképző, történelmi traumákból, sérelmekből táplálkozó politikai szemlélet jellemezte, mely a zsidókat hibáztatta Magyarország megoldatlan társadalmi

¹ PAKSA Rudolf, *A magyar szélsőjobboldal története*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2012, 49–59.

konfliktusaiért és az első világháborúért is.² Alapítói között neves közéleti személyiségeket és katonatiszteket találni, mint például dr. Bárdossy Ernő MÁV-titkárt és újságírót, Ilosvay Gusztáv államtitkárt, Mádl J. Géza újságírót, dr. Fodor Gyula OTI-titkárt, dr. Sármezey Endre MÁV-igazgatót, de olyan frontról hazatért, később, a fehérterror idején atrocitásaik nyomán hírhedtté váló radikális katonatiszteket is, mint Héjjas Iván, Raád Árpád, Francia Kiss Mihály vagy Prónay Pál.³ Tulajdonképpen elmondható róla, hogy erősen veteránszervezet jellegű csoportosulás volt, rengeteg, az első világháború frontjairól hazatért, erőszakhoz szokott, radikalizálódott katona csatlakozott hozzá, és belső szervezeti hierarchiájában, működés módjában is a katonai szervezetekre emlékeztetett...

A radikális jobboldali, félkatonai jellegű szervezet már az első világháború vége előtt igen határozott politikai aktivitást fejtett ki, és nem volt ez másként a Magyarországi Tanácsköztársaság

² ZINNER Tibor, *Az ébredők fénykora*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1989, 13–15.

³ Uo. 16.

dicstelen 133 napja alatt sem. Az ÉME vezetősége 1919. március 21-én, egy választmányi ülésen értesült a kommunista hatalomátvételtől, és ezek után – illegalitásban működve – aktívan részt vett az antibolsevista ellenforradalomban, embereket toborzott és fegyverzett fel az ellenforradalmi erők számára. Mivel tagjai között, mint említettem, rengeteg frontot járt katona volt, akik nem feltétlenül szolgáltatták be fegyvereiket az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása közepette, ezért felfegyverzett félkatonai alakulatokat sem esett nehezére felállítani.

A kérészéletű, ám annál kártékonyabb, és a fennálló társadalmi krízist csak tetéző kommunista kormányzat összeomlása és Magyarország román megszállása után az ÉME folytatta politikai és félkatonai tevékenységét, és utcai plakátok elhelyezésével valóságos propagandaháborút vívott. Az egyesület tagjait egyébként ebben az időszakban igen gyakran zaklatták a románokkal együttműködő átmeneti magyar kormány hatóságai is.⁴ Az Osztrák–Magyar Monarchia összeomlásával rengeteg frontot járt katona és közszolglati

⁴ Uo. 32–33.

alkalmazott deklasszálódott, veszítette el addig biztos egzisztenciáját, ez a társadalmi krízishelyzet pedig egyre szélesebb tömegbázist teremtett a radikális egyesület számára. 1919-ben, az igen kiélezett politikai helyzetben felmerült az ÉME politikai párttá szervezésének gondolata is, az egyesület vezetése azonban úgy döntött, hogy „minden politikától mentesen, csak társadalmi téren küzdenek tovább”.⁵ 1919. augusztus 14-én az ÉME küldöttségét Horthy Miklós altengernagy, ekkor még a Nemzeti Hadsereg fővezéréként, maga fogadta Siófokon.⁶ A szervezet meglehetősen szorosan együttműködött a Nemzeti Hadsereggel, annak bizonyos alakulatait adta, illetve szoros átfedésben állt az ellenforradalmi haderő tiszti különítményeivel is.

Horthy 1919. november 16-ai Budapestre történő bevonulása után az ÉME a fővárosban kiterjedt antiszemita propagandát folytatott, és a zsidók jogait komolyan korlátozó törvények bevezetését követelte.⁷ Veterán katona tagjai a

⁵ Uo. 34.

⁶ Uo. 35.

⁷ PAKSA, *A magyar szélsőjobboldal története*, 57–59.

Nemzeti Hadsereg karhatalmi alakulataiként járták a budapesti utcákat, és formálisan politikai rendészeti tevékenységet, gyakorlatilag az esetek igen nagy részében szabadrablást, önkényeskedést folytattak.

Lapjában, az *Ébredő Magyarországnak* az egyesület 830 000 saját fős tagságára utalt, azt a benyomást keltve, hogy a lakosság jelentős részének a támogatását élvezi.⁸ A tagság létszáma persze túlzó és megbízhatatlan adat, feltehetőleg propagandacélokat szolgált, ám azt mindenképpen ki kell emelnünk, hogy az egyesület ebben az időszakban valóban jelentős társadalmi bázissal rendelkezett, és a háború utáni politikai helyzet egyik alakítója volt. Pontos adat a források hiánya miatt ma már nem áll rendelkezésre a tagok létszámára, de feltehetőleg valóban százezres nagyságrendű volt – ha nem is közelített az egymillióhoz, ahogyan azt az ébredők propagandisztikusan állították magukról, a 2–300 ezer tag reális rekonstruált adatnak hat...

Az ÉME 1919. november 30-án tartotta budapesti nagygyűlését, ahol dr. Zákány Gyula alelnök a zsidókérdésről adott elő, melynek nyomán

⁸ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 37.

újabb antiszemita, a zsidók jogait súlyosan korlátozó intézkedések bevezetését kérvényező határozatot juttattak el az – államfői hatalmat ekkor még csak de facto gyakorló – Horthy Miklóshoz, a Nemzeti Hadsereg fővezéréhez.⁹ A nagygyűlést több ezres tömegüntetések követték, de mindennapossá váltak az utcai összetűzések, spontán zsidóverések is a fővárosban és vidéken egyaránt. Zinner Tibor is felhívja rá a figyelmet, hogy az ÉME társadalmi bázisa ebben az időszakban meglehetősen széles és heterogén volt, a tagok között ugyanúgy megtalálhatók az első világháborút megjárt veterán katonák, mint az úri osztály hazafias eszméket valló tagjai, de a kispolgárság és a háború nyomán mérhetetlen szegénységben élő vidéki agrártársadalom képviselői is.¹⁰ A háborús szegénység és bizonytalanság lényegében az egész társadalmat radikalizálta, a politikai szélsőségek megjelenése ebben az időszakban tehát szinte törvényszerű folyamat volt.¹¹

⁹ Uo. 45.

¹⁰ Uo. 53.

¹¹ A magyar társadalom érthető okokra visszavezethető radikalizálódása már az első világháború vége idején, 1918-ban

Szmrecsányi Györgyöt, az Ébredő Magyarok Egyesület első országos elnökét ugyanazon a napon választották meg, mint Horthy Miklós kormányzót, 1919. március 1-jén. A Horthy Miklós határozott antiszemitizmusát nem támogató Huszár Károly miniszterelnök ugyanezen a napon mondott le, a március 15-én megalakult Simonyi-Semadam Sándor vezette kormányból pedig kimaradtak a liberális politikusok. A kormányváltást az ÉME vezetősége örömmel fogadta, a román csapatok kivonulásában pedig ugyancsak a politikai élet feletti egyre nagyobb befolyás megszerzésének lehetőségét látta. Az ÉME gyakorlatilag a stabilizálódó Horthy-rezsim afféle lojális ellenzékévé és egyfajta mélyallmává vált, a haderővel és a katonai titkosszolgálatokkal nagyon szoros együttműködést folytatott, az államfőség kérdésében pedig szabadkirályválasztó álláspontot fogalmazott meg. Miként arra már korábban utaltunk, 1920 tavaszán az ÉME – Eckhardt Tibor későbbi ÉME-vezető, Gömbös Gyula későbbi miniszterelnök és Prónay Pál alezredes képviselétével – már a külföldi,

elkezdődött. Vö. HATOS Pál, *Az elátkozott köztársaság*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2018.

elsősorban osztrák és német (elsősorban bajor) szélsőjobboldali pártokkal, szervezetekkel és katonai körökkel is kereste az esetleges nemzetközi antibolsevista együttműködés lehetőségét.¹²

Az ÉME más radikális jobboldali, önmagukat hazafiasként definiáló szervezetekhez hasonlóan ebben az időben a kormány jóváhagyásával fegyveres segédrendőri alakulatokat tartott fenn egy esetleges újabb kommunista hatalomátvételi kísérlet megakadályozása céljából. Ezek a milíciák a honvédelmi tárca közvetett irányítása alatt álltak, és tulajdonképpen a fegyverkezési korlátozások alatt álló haderő rejtett/félhivatalos kiegészítő alakulataiként funkcionáltak, hasonlóan az ebben az időben Németországba aktív Freikorps és Ausztriában működő Heimwehr milicista szervezetekhez. Az egyre hangosabb és egyre nagyobb társadalmi feszültségeket generáló antiszemita propaganda, az egyre több erőszakos cselekmény hatására, valamint a konszolidációs törekvések okán Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter 1920. április 4-én javasolta az ÉME

¹² ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 60–61.

felosztatását.¹³ A kormány azonban az instabil politikai helyzet miatt többszöri próbálkozás után sem merte felosztatni a szervezetet, illetve milíciái még mindig jól jöttek az ekkor még ingatag politikai hatalom megszilárdításához.¹⁴ Ebben az időben az ÉME budapesti központja körülbelül, erős becsléssel 300 000 főt tömörített, és az egyesületnek volt még országszerte 98 fiókegylete is.¹⁵

A trianoni békeszerződés 1920. június 4-ei aláírása csak tovább fokozta az országban a feszültségeket, az antiszemitizmus mellett pedig az irredentizmus, a történelmi Magyarország területi revíziója lett a vezető eszme, ezzel összefüggésben az ÉME számos tagja, köztük sok leszerelt vagy még akkor is aktív állományú katona – habár a Monarchia és annak reguláris hadseregének felbomlása miatt az állományviszonyokat és jogosultságokat is igen nehéz volt nyomon követni

¹³ A földművelésügyi miniszter ezt követően az 1920. május 13-ai minisztertanácsi ülésen is annak adott hangot, hogy főként vidéken egyre kontrollálhatatlanabb az ébredők által alkalmazott erőszak. HU-MNL-OL-K 27-1920. 05. 13/5. napirendi pont, Az Ébredő Magyarok Egyesülete magatartása elleni panasz.

¹⁴ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 66–67.

¹⁵ Uo. 69.

– jelentős szerepet játszott a fehérterrorban. Az erőszakos atrocitások, önkényes politikai gyilkosságok – így az Erzsébetvárosi Demokrata Kör elleni 1922-es bombamerénylet – mögött számos konkrét esetben felsejlik a fehérterrort is lényegében irányító Héjjas Iván és Prónay Pál különítményparancsnokok neve, aki egyúttal a radikális jobboldali egyesület vezetőségi tagjai is voltak¹⁶

1920. szeptember 19-én az egyesület újabb országos nagygyűlést tartott, melyen 25 pontos „ébredő programot” ismertettek, melyet aztán Szmrecsányi György magának Teleki Pál miniszterelnöknek is átnyújtott, hangsúlyozva az ÉME hatalmi tényező voltát, és igényét arra, hogy a politika alakítója legyen. A 25 pont lényegében kiáltvány volt az ország teljes zsidótlanítására, zsidóellenes kulturális és gazdasági követelésekkel, ám egyúttal szociálpolitikai javaslatokat is tartalmazott, és miként arra Zinner Tibor, az

¹⁶ Serfőző Lajos is felhívja rá a figyelmet, hogy az Erzsébetvárosi Demokrata Kör elleni merénylet mögött is jó eséllyel Prónay Pál és/vagy Héjjas Iván állhattak közvetett vagy közvetlen értelmi szerzőként. Vö. SERFŐZŐ, A titkos társaságok és a konszolidáció 1922–1926-ban, 30–33.

egyesület első éveinek monográfiája is felhívja a figyelmet, e követelések a magyar szélsőjobboldali radikalizmus egyik első szellemi és gyakorlati megnyilatkozásának tekinthetők.¹⁷

A kormányzat persze igyekezett ugyan a radikális szélsőjobboldalt valamilyen módon pacifikálni és visszafogni, ám annak széles társadalmi bázisa okán nem volt könnyű dolga. A helyzetet nehezítette továbbá, hogy az Ébredő Magyarok Egyesületével szimpatizáló személyek ekkora már beépültek a belügyi és a honvédelmi tárcák és több korabeli fegyveres testület tagjai közé is, ezért az állami alkalmazottak között is igen jelentős volt a mozgalom támogatottsága. A feloszlítás helyett így a kormány leginkább belülről igyekezett az ÉME-t bomlasztani vagy legalábbis konszolidálni, és különböző manipulációk és alkuk révén a vezetői székekbe próbált valamivel mérsékeltebb személyeket juttatni.¹⁸ Részben az egyre erősödő szélsőjobboldal lecsendesítésére fogadta el a nemzetgyűlés a numerus clausust, vagyis az 1920. évi XXV. törvénycikket, mely erősen

¹⁷ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 88–89.

¹⁸ Uo. 88.

korlátozta a felsőoktatásba felvehető zsidó származású hallgatók számát.¹⁹ A törvény 1921-ben lépett hatályba. Ez is jól rámutat arra, hogy a radikális jobboldal a korszakban mennyire erős politikai befolyással bírt, hiszen képes volt beavatkozni a jogalkotásba is.

Az egyre véresebb és kontrollálhatatlanabb atrocitások,²⁰ az ÉME-hez köthető paramilitáris csoportok, különítményesek, milicisták garázdálkodásai, a haderő irreguláris katonai alakulatainak egyre inkább elszabaduló ámokfutása, különösen a Club Kávéház elleni, korábban már ismertetett akciók²¹ nyomán a kormány végül

¹⁹ A numerus claususról lásd bővebben PAKSA Rudolf tanulmányát: *A numerus clausus. Gróf Bethlen István és kora*, szerk. NAGY Zsejke, Budapest, Osiris Kiadó, 2014, 137–157.

²⁰ Doktori értekezésben Bödők Gergely is felhívja a figyelmet arra, hogy 1920–22-ben mind a Nemzeti Hadsereg különítményesei, mind pedig az ÉME (sokszor felfegyverzett) milicistái végrehajtottak olyan atrocitásokat, melyeket az állam nem tudott és talán nem is akart kontroll alatt tartani. Számos esetben előfordult, hogy a fegyveresek békés járókelőket támadtak meg és tartóztattak le, az ilyen esetek nemegyszer gyilkosságba torkollottak. BÖDÖK, *Vörös- és fehérterror*, 187–189.

²¹ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 72–73; BÖDÖK, *Vörös- és fehérterror*, 219–220; KOVÁCS, *Az ellenforradalmi rendszer politikai rendészetének genezisé, 1919–1921*, 2009, 87–91.

elérkezettnek látta az időt a határozottabb fellépésre. Felosztatni még továbbra sem merte az egyesületet, mert úgy vélte, radikális jobboldali, sok esetben felfegyverzett tagok még mindig a kormány hasznára lehetnek egy esetleges baloldali hatalomátvételi kísérlet elfojtásában, ám mindenképpen korlátozni igyekezett a szervezet működését. Az 1920. november 10-ei minisztertanácsi ülésen döntöttek arról, hogy az 1918 októbere óta alakult egyesületeket vizsgálat alá vonják,²² a gyülekezési jogot pedig erősen korlátozni fogják.²³ November 11-én a belügyminiszter felfüggesztette az Ébredő Magyarok Egyesülete budapesti központjának működését, mégpedig azzal az indoklással, hogy az egyesület saját nyomozószervet állított fel, amely hatósági jogkört bitorolt, önhatalmúlag kvázi állami szervként működött, és ezzel súlyosan veszélyeztette a fennálló államrendet. A Teleki-kormány egyre jobban féltette a világháború után konszolidálódó politikai és gazdasági kapcsolatokat az egyre

²² HU-MNL-OL K 27-1920. 11. 19/6. napirendi pont, Az Ébredő Magyarok Egyesülete ellen folyamatba tett vizsgálat eredményeinek ismertetése.

²³ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 96.

nagyobb teret nyerő szélsőjobboldaltól, ezért radikális tisztújítást követelt az ÉME-n belül. Weiss Konrád kénytelen volt lemondani alelnöki tisztéről, helyére a kormány törekvéseit inkább támogató Zákány Gyula került, egyúttal pedig megtiltották az egyetemi diákság belépését az egyesületbe, ezzel pedig tömegbázisa egyik jelentős elemétől fosztották meg.²⁴ A helyzetet persze tovább bonyolította, hogy az ÉME igen szoros kapcsolatban állt a magyar állammal és a haderővel, milíciái jelentős átfedést mutattak a Nemzeti Hadsereg különítményeivel, vezetőségében számos katonatiszt foglalt helyet, illetve a hadvezetés is a haderő afféle rejtett, tartalékos jellegű, félhivatalos kiegészítő alakulataként tekintett rá, amely a trianoni békeszerződés súlyos fegyverkezési korlátozásait volt hivatott kijátszani. Az 1920-as évek első felében, mint említettem, más radikális jobboldali, paramilitáris szervezetekkel együtt igen hasonlóan működött a német Freikorpsokhoz, az állammal

²⁴ Uo. 97.

való kapcsolatát pedig a folyamatos hullámzás jellemezte.²⁵

Soltra József szolgálat közben – katonaruhás egyének, az Ébredő Magyarok Egyesületének milíciáihoz is szorosan kötődő, elvileg rendészeti jellegű szolgálatot ellátó, irreguláris katonák által – agyonlőtt rendőr 1920. november 10-ei halála jó indokot szolgáltatott a kormánynak arra is, hogy az ébredőkkel igen szoros átfedésben lévő tiszti különítményeket is igyekezzen fokozatosan felszámolni, illetve tagjaikat legalább ténylegesen beintegrálni a reguláris haderőbe és más, szorosabb állami irányítás alatt álló fegyveres szervezetekbe. Számos továbbra is működő paramilitáris egységet, irreguláris katonai alakulatot, például az Ehmann-telepi különítményt, melyet a hadvezetés egy ekkor még számukra reálisnak látszó, a Felvidék visszafoglalására irányuló hadművelet során szeretett volna felhasználni, és ezért egy ideig vonakodott regularizálni/lefegyverezni, csak fegyveres hatósági erőszakkal, halálos áldozatok

²⁵ Kántás BALÁZS, *Rongyosan és titkosan a hazáért. Töredékek a két világháború közötti irreguláris katonai alakulatok és különleges katonai műveletek történetéből*, Budapest, Hungarovos Kiadó, 2022.

árán sikerült leszerelni – amikor a rendőrök és a (reguláris) katonák rajtaütöttek a milicistákon, a lövöldözésben összesen öt fegyveres életét vesztette.²⁶ November 12-én hajnalban a kormány csapatai megkísérelték birtokba venni az Ehmann-telepi²⁷ laktanyát is, ahol a Bogáti Jenő álnéven tevékenykedő, korábban ugyancsak a Britannia Szállóban berendezkedett, már említett báró Babarczy Jenő százados szabadcsapatait, formálisan a Budapesti Városparancsnokság munkásosztagát, valójában egy teljes mértékben irreguláris és önkényesen működő, nagy létszámú, körülbelül 1200 fős katonai alakulatot szállásoltak el.²⁸ Az

²⁶ KÁDÁR Gábor–VÁGI Zoltán, Antiszemita atrocitások, gyilkosságok, pogromok a fehérterror időszakában, ELTE Társadalmi Konfliktusok Kutatóintézete, 2010.

http://konfliktuskutato.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=138:antiszemita-atrocitasok-gyilkosságok-pogromok-a-feherterror-idszakaban-&catid=16:esetek

²⁷ Az Ehmann-telep az ekkoriban még önálló településként létező Sashalom, Budapest mai XVI. kerületének egy része volt.

²⁸ Az Ehmann-telepen működő irreguláris katonai alakulat tagjai nagyrészt az elcsatolt területekről származtak, és a kormány feltehetőleg egy esetleges felvidéki irredenta katonai akcióra akarta volna őket felhasználni, amely persze sosem következett be. Vö. KÁNTÁS Balázs, *Rendőrgyilkosság az Oktogonnál: Tanulmány és levéltári források Soltra József rendőr meggyilkolásának körülményeihez és politikai*

irreguláris katonai alakulatnak csak 305 tagja tartózkodott éppen a laktanyában, a Nemzeti Hadsereg pedig két reguláris zászlóaljjal (körülbelül 600 emberrel) zárta körül a környéket, ehhez pedig még rendőri karhatalom is társult, a reguláris katonai és rendvédelmi csapatok azonban így is kemény ellenállásba ütköztek, és a délelőttig elhúzódó fegyveres harc tört ki, amely számos áldozatot követelt mindkét oldalon.²⁹ A rendőrség és a reguláris katonai alakulatok végül győzelmet arattak, és az ostrom túlélőit pedig letartóztatták.³⁰ Babarczy Jenő százados – feltehetőleg Héjjas és Prónay segítségével – megszökött, egy ideig pedig Kecskeméten bujkált, ahol a helyi fegyveresekből még újabb különítményt is megpróbált szervezni, ám az adonyi csendőrőrs járőre nemsokára elfogta.³¹ A reguláris alakulatok tagjai kétségtelenül rosszul

kontextusáboz, 1920. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/116438/1/RendorgyilkossagazOktogonnal.pdf>

²⁹ PATAKI István, *Az ellenforradalom hadserege 1919–1921*, Budapest, Zrínyi Kiadó, 1973, 269–270.

³⁰ ZINNER, i. m. 98.

³¹ ZINNER, i. m.

bántak elfogott irreguláris katonatársaikkal,³² a további felelősségre vonást elkerülte ugyanakkor az Ehmann-telepi irreguláris katonai alakulat legtöbb tagja is, ugyanis Sréter István honvédelmi miniszter utasítására Siménfalvy Tihamér ezredes, a Kettőskereszt Vérszövetség, az ÉME-vel is szoros összeköttetésben álló titkos irreguláris katonai szervezet, a milíciák voltaképpeni irányító szervének parancsnoka intézkedett az illetékes körletparancsnokságnál, hogy az irredenta célokra, elsősorban egy felvidéki betörési kísérlet céljából szervezett katonai formáció tagjait bocsássák szabadon, sőt, még az is felmerült, hogy adott esetben a rendőrök és reguláris katonai alakulatok által méltatlan bánásmódban részesített irreguláris katonákat később még kártalanítsák is.³³ A Kettőskereszt Vérszövetség irányító szerepe a különböző irreguláris, olykor önszerveződő, de korlátozottan mégis mégis állami szervként működő katonai alakulatok működésében, illetve ezek szoros

³² PATAKI, i. m. 270.

³³ HU-HL-HM-52110/Eln. C.-192.1. Az iratot teljes terjedelmében idézi: KOVÁCS Tamás, *A Honvédelmi Minisztérium „T” Szervének létrejötte és működése, avagy elhárítás és kémkedés az I. világháború végétől a bethleni konszolidációig*, 70–71.

összefonódása a legmagasabb szintű katonai vezetéssel ebből a tényből is igazolhatónak látszik.

Ferdinandy Gyula végül belügyminiszter bejelentette, hogy tudomása van róla, hogy a hadvezetéssel egyre kevésbé tisztázható kapcsolatban álló ÉME a hatalom puccsszerű átvételére készült, Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter pedig ezzel párhuzamosan rendeletben tiltotta el az egyébként erősen félkatonai munkakultúrában dolgozó vasúti és postai alkalmazottakat az ÉME-tagságtól, ezzel tömegbázisa egyik újabb jelentős elemétől fosztotta meg a szervezetet. Soltra József irreguláris katonák által meggyilkolt rendőr ügyéből kiindulva több más, különítményesekhez köthető gyilkosság és egyéb önkényes atrocitás kapcsán komoly vizsgálat folyt még Héjjas Iven, Prónay Pál, Ostenburg-Morawek Gyula különítmény-parancsnokok és ébredő vezetők valamint a hozzájuk köthető irreguláris katonai alakulatok ellen is, ám a kormányzóhoz és más politikusokhoz való személyes jó viszonyuk okán az ekkor már befolyásos radikális jobboldali politikusokként is

funkcionáló katonai különítményparancsnokoknak nem esett bántódásuk.³⁴

Az úgynevezett fehérterror időszakának végén ez volt a különböző, olykor törvényen kívüli tevékenységet folytató, irreguláris katonai alakulatok felszámolásának első hulláma, amellyel a kormányzó és a kormány két fontos politikai célkitűzését is elérte. Egyrészt egyértelműen visszaállította az állam és az általa ellenőrzött szervezetek megbomlott erőszakmonopóliumát, másrészt minden valószínűség szerint sikerült megakadályoznia, hogy az Ébredő Magyarok Egyesülete lassanként egy fegyveres katonai erővel kiegészített, modern radikális jobboldali politikai párttá válhasson, amely immár nem csak a haderő félhivatalos, irreguláris kiegészítő alakulataként és a berendezkedő kormányzat egyfajta mélyállamaként funkcionált volna, hanem akár a hivatalban lévő kormányzat hatalmát is veszélyeztethette volna, és puccs révén akár katonai diktatúrát vezethetett volna be.³⁵

Az ÉME végül új vezetőséggel és nagy reményekkel vágott neki az 1921-es évnek. Az

³⁴ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 106–107.

³⁵ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 99.

egyesület életében szakadást vetített elő a Habsburg-párti legitimisták és a szabad királyválasztók vitája. IV. Károly trónra való visszatérési kísérlete kiélezte az ellentéteket. Az antanthatalmak nem engedtek volna Magyarországon egy Habsburg-restaurációt, ezért a stabilitás érdekében leginkább Horthy Miklós kormányzó hosszú távú régens államfősége tűnt a szemükben a legjobb megoldásnak. Horthy és körének hatalma az 1921. március 27-ei és október 20-ai, egyébként komolytalan királyi visszatérési kísérletek meghiúsulása után még jobban megszilárdulni látszott. Szmrecsányi György legitimistaként exponálta magát, ezzel pedig a pozíciójával fizetett. 1921 áprilisában az ÉME ügynevezett csoportközi értekezletén Pálóczi Horváth István földbirtokos és tartalékos katonatiszt, az ÉME vidéki főosztályának vezetője nyilvánosan kijelentette, hogy a pártpolitika és a királykérdés az ÉME-től független ügyek, az ébredők pedig továbbra is csak társadalmi tevékenységet kívánnak folytatni a nemzet javára,

pártpolitikai ügyekbe pedig a továbbiakban sem ártják bele magukat.³⁶

1921. április 14-én gróf Bethlen István került a miniszterelnöki székbe, ezzel pedig megkezdődött a konszolidáció időszaka. Az ÉME egyesületi lapja is örömmel köszöntötte az új kormányfőt.³⁷ A szervezet Országos Központi Választmányából a király visszatérési kísérletének következményeként kivált Taszler Béla és Fangler Béla, illetve üressé vált az országos elnök pozíciója. Helyükre Hir György nemzetgyűlési képviselő, egykori különítmény-parancsnok és a magyar irredenta mozgalmak egyik fő szervezője, illetve Kmoskó Mihály egyetemi tanár és Budaváry László nemzetgyűlési képviselő, jobboldali radikális újságíró kerültek.³⁸ 1921. július 1-jével a Bethlen-kormány feloszlatta a különböző polgári nemzetvédelmi milíciákat, így elvileg az ÉME felfegyverzett nemzetvédelmi osztályait is. 1921 áprilisában az ÉME Országos Központi Intézőbizottsága is elfogadta az egyesület új alapszabályának tervezetét, melyet a

³⁶ Uo. 112.

³⁷ [SZERZŐ NÉLKÜL], Üdvözöljük Bethlen Istvánt!, *Hazánk*, 1921. április 17. Idézi: ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 116.

³⁸ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 118.

belügyminiszter 87101/1921.–VII. a. számú határozatával jóváhagyott.³⁹ Az új alapszabály így fogalmazta meg az ÉME alapeszméjét: „Az egyesület célja a keresztény-nemzeti közszellem felébresztése, állandó ébrentartása és a fajiság társadalmi, kulturális és gazdasági téren. Az egyesület célját mint tisztán társadalmi alakulat mindennapi pártpolitikától mentesen kívánja elérni olyanképpen, hogy az egész keresztény társadalmat lakóhely, illetve foglalkozás szerint erős és fegyelmezett szervezetekbe csoportosítja, hogy ezáltal a keresztény, magyar faj társadalmi, kulturális és gazdasági érvényesülését, uralmát a törvényes rend keretén belül teljessé tegye és állandóan hathatósan biztosítsa”, valamint az egyesület tagja lehetett mindenki, „kinek felmenői között zsidó fajú nincsen, és semmiféle titkos, szabadkőműves vagy destruktív társaságnak nem tagja.”⁴⁰ (Azaz az ÉME

³⁹ A korszakban az egyesületek igen szigorú kormányzati kontroll alatt működtek, alapszabályaikat és azok módosítását a belügyminiszternek kellett jóváhagynia.

⁴⁰ Az alapszabály többek között fennmaradt az ÉME Magyar Nemzeti Levéltára Országos Levéltárában őrzött fondtörédékében is. HU-MNL-OL-P 2249–7. sorozat. Idézi: ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 119.

gyakorlatilag destruktívnak tekintett mindenféle liberalizmust, mint az a radikális jobboldal esetében egyébként már ekkor is szokásos volt.) Az egyesület vezetőtestületei ekkor az országos közgyűlés, az Országos Elnökség, az Országos Központi Választmány, az Országos Központi Igazgatóság (OKI) és az Országos Központi Felügyelőbizottság voltak. A fő végrehajtó szerv az OKI volt, feladata pedig a határozathozatal mindazon ügyekben, amelyeket az alapszabályok a közgyűlés, illetve a választmány hatáskörében utaltak; a tisztikar mellett megválasztotta az igazgatóság és a főosztályok vezetőit is. Az egyesület további központi szervei az úgynevezett főosztályok voltak, ezek közül a Propaganda és a Nemzetvédelmi Főosztályok, valamint a Sportosztály váltak politikai tevékenységük révén a későbbiekben a leghírhedtebbé.⁴¹ A Nemzetvédelmi Főosztály hatáskörébe például a társadalmi mozgalmak ellenőrzése tartozott, különös tekintettel a felforgató és nemzetellenes törekvések figyelésére

⁴¹ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 120; valamint az ÉME szervezeti felépítéséről lásd bővebben: CSELÉNYI Zsuzsanna, *Az Ébredő Magyarok Egyesülete (ÉME) működése 1918–1920*, *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis. Sectio Historia* 1991/20, 51–67.

és ellensúlyozására – ebből is látszik, hogy a szervezet még ekkor sem mondott le igazán a Tanácsköztársaság bukása után és a fehérterror ideje alatt magának vindikált katonai-karhatalmi-hatósági jogkörökről, és ebben a hadvezetés egyes magas rangú tisztjei is támogatták a szervezetet.⁴² Az ÉME árnyék-rendvédelmet és árnyékhírszerzést tartott fenn, amelyek hol együttműködtek a hivatalos állami szervekkel, és azok hasznos kiegészítő alakulataiként funkcionáltak, máskor viszont a kormányzat ellenében kezdtek szervezkedni.

Az ÉME továbbra is fennálló katonai-félkatonai jellegét erősítette az ébredők igen markáns jelenléte a nyugat-magyarországi felkelésben is. A Burgenlandot ellenőrzésük alá

⁴² Többek között Kovács Tamás hívja fel rá a figyelmet, hogy az Ébredő Magyarok Egyesülete önálló hírszerző osztályt is működtetett, mely már a Horthy-korszak elején a magyar állami szervekkel, ti. a politikai rendőrséggel és titkosszolgálatokkal is igen szoros kapcsolatban állt. Vö. KOVÁCS, *Az ellenforradalmi rendszer politikai rendészetének genezise*, 86–90. Az Ébredő Magyarok Egyesületének (egyik) paramilitáris alakulata, a katonailag képzett tagokból álló Sas Osztály pedig ugyancsak ellátott hírszerző, megfigyelő és kémelhárító tevékenységet. Vö. PAKSY Zoltán, *Nyilas mozgalom Magyarországon 1932–1939*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2013, 59.

vonó irreguláris magyar fegyvereseknek körülbelül 70%-a volt tagja az Ébredő Magyarok Egyesületének,⁴³ az 1921. december 14–16-ai soproni népszavazás – részben a városban tartózkodó, ébredő illetőségű fegyveresek jelenléte miatt – Magyarország számára kedvező eredménnyel végződött.

1921 telére, IV. Károly második sikertelen visszatérési kísérlete után – melyben ugyancsak részt vettek legitimista ÉME-tagok is – sikeresen tűnt az ÉME integrálása a bethleni konszolidáció politikai rendszerébe. Ráday Gedeont 1921 decemberében Klebelsberg Kuno váltotta a belügyminiszteri székben, akinek igen határozott elképzelései voltak a szélsőjobbaldali mozgalmak visszaszorítására.⁴⁴ Az egyesület elnöke végül az örkényi földbirtokos, a vidéki főosztály korábbi vezetője, Pálóczi Horváth István lett. A társelnöki pozíciókat gróf Széchenyi

⁴³ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 131.

⁴⁴ A jogszabályi háttér 1922-ben elején tovább szigorodott, a belügyminisztérium pedig a korábbinál is jobban ellenőrizte az egyesületeket és a gyülekezést. Vö. A belügyminiszter körrendelete a gyülekezési jog szabályozásáról, in *Iratok az ellenforradalom történetéhez. II. A fasiszta rendszer kiépítése és a népnemzet Magyarországon 1921–1924*, 155–157.

Viktor és dr. Hegedűs György töltötték be, az alelnökök Bárczay Ferenc, Bernárd Ágoston, Budaváry László, Darányi Ferenc, Fáy Gyula, Sármezey Endre, Horváth Géza és Prónay Pál lettek. A vezetőségben megszűnt a szélsőségesek túlsúlya, a testület jóval heterogénebb lett, a szervezet vezetői közé kerültek például Balogh Ferenc miniszteri tanácsos, Hir György és Pröhle Vilmos nemzetgyűlési képviselők, Csilléry András és Erekly Károly volt miniszterek, Kőváry Lajos író, Héjjas Iván egykori különítményparancsnok és földbirtokos, vagy a fővárosi politikában kulcsszerepet játszó dr. Wolff Károly, a Főudvarnagyi Bíróság elnöke. A vezetőségi tagok igen vegyes társadalmi háttere és politikai nézeteik heterogenitása is egyfajta konszolidációt mutat, ugyanakkor a vidéki ÉME-vezetők között továbbra is igen sok volt a radikális-antiszemita elveket valló személy. A vezetőség összetétele összességében a középrétegek dominanciáját mutatja az egyesületben.⁴⁵

Az ÉME a konszolidáció előrehaladtával egyre jobban bekapcsolódott a pártpolitikai

⁴⁵ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 138–146.

küzdelmekbe is, és gyakorlatilag elválaszthatatlanul összefonódott a szociálpolitikai követeléseit egyre hangosabban megfogalmazó keresztényszocialista mozgalommal.⁴⁶ A konszolidáció zálogaként Bethlen István miniszterelnök törekvései és tárgyalásai nyomán az 1920-as választások két legsikeresebb pártja, a Nagyatádi-Szabó István vezette Országos Kisgazda- és Földműves Párt és a kormányon levő Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja 1922. február 2-án Keresztény Földműves-, Kisgazda- és Polgári Párt néven egyesült. Az így létrejött új párt, melyet a köznyelvben a korszakban jórészt csak Egységes Párt néven emlegettek, agrárpártból széles gyűjtőpárttá válva kívánta folytatni konszolidációs politikáját, lehetőleg minél stabilabb parlamenti többséget szerezve az 1922-es nemzetgyűlési választásokon. A választásokat persze már az új, 2200/1922. sz. M. E. rendelet alapján tartották, mely gyakorlatilag csak Budapesten és a törvényhatósági jogú városokban biztosította a titkos választójogot.⁴⁷ Vidéken az

⁴⁶ Uo. 147.

⁴⁷ 1922. márc. 2. – 2200. M. E. sz. Az 1922 évben összeülő nemzetgyűlés tagjainak választásáról, in *Magyarországi Rendeletek Tára*, 1922, 14–71.

emberek nyíltan szavaztak, a rendelet továbbá erős műveltségi és vagyoni cenzust írt elő, férfiak esetében néhány kivételtől eltekintve az alsó korhatár 24, nők esetében 30 éves kor volt, így az ország összlakosságának mindössze 29%-a rendelkezett választójoggal. Ez tehát meglehetősen korlátozott parlamentaritizmust, a demokrácia és a diktatúra közti átmeneti államformát jelentett.⁴⁸ Az Egységes Pártnak a tömegbázis biztosítása céljából szüksége volt az Ébredő Magyarok Egyesületére és a Magyar Országos Véderő Egyletre, a választás közeledtével pedig az ébredők politikai aktivitása is egyre nőtt. A szervezet politikai befolyását jól mutatja, hogy a nemzetgyűlés 245 mandátumából 143 helyet foglalt el abszolút többséggel az Egységes Párt mint új kormánypárt, az összesen 245 képviselőből pedig 31 egyúttal az ÉME tagja is volt. Igaz, ezek közül nem minden képviselő volt kormánypárti, hiszen az ÉME-n belül is megvoltak a mérsékelt és a radikális jobboldali szárnyak, az az

⁴⁸ HOLLÓSI Gábor, Országgyűlési választási rendszer a Horthy-korszak Magyarországon. A Horthy-korszak államberendezkedéséről lásd összefoglaló jelleggel: PÜSKI Levente, A Horthy-korszak politikai rendszere, in *A Horthy-korszak vitatott kérdései*, 55–74.

ellentmondásos helyzet pedig, mely szerint a kormánypárt hol kihasználta az ÉME-t, hol kifejezetten ütköztek a kormány és az egyesület érdekei, az 1920-as években végig megmaradt. A radikális politikai erők a parlamenten belül mindazonáltal kisebbségben maradtak, így Bethlen és kormánya terve, hogy a konszolidációval és a lehető legnagyobb parlamenti többséggel a szélsőséges politikai irányzatokat pacifikálják, valamennyire sikeresnek bizonyult.⁴⁹

Az ÉME-hez kapcsolt erzsébetvárosi bombamerénylet volt az az esemény, amely a választási küzdelmet megzavarva újabb lehetőséget adott az állam kezébe a szélsőségekkel szembeni erőteljesebb fellépésre. Az Ébredő Magyarok Egyesületének fegyveres alakulatait ezek után végleg lefegyverezték, a zavaros, polgárháborús időkre visszavezethető rendvédelmi-katonai jogosítványait megszüntették. Mint arra azonban a Kettőskereszt Vérszövetség története kapcsán már utaltunk, a különböző jobboldali milíciák felfegyverzett tagjainak egy jó részét ugyanakkor 1922–1924 között fedés alatt a Belügyminisztérium

⁴⁹ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 159.

alárendeltségében, a Nemzeti Munkavédelmi Szervezet keretei között (Központi) Főtartalék néven önálló titkos katonai alakulattá szervezték, hogy idehaza antikommunista elhárító tevékenységet, a környező országokban pedig felderítő és diverziós tevékenységet végezzenek. Az alakulat részben a Honvédelmi Minisztérium, részben a Belügyminisztérium alárendeltségébe tartozott, és alkalmazható volt a hivatalos magyar külpolitikai irányvonalba nem illeszthető feladatok (pl. a Rongyos Gárda-hadművelet vagy különböző határon túl elkövetett szabotázs- és diverzánsakciók) végrehajtására. A második világháború alatt ezeknek a katonáknak egy része csatlakozott az antifasiszta ellenállási mozgalomhoz, egy másik része a nyilaskereszteseknek ajánlotta fel szolgálatait.⁵⁰

⁵⁰ VARGA, Az 1945 előtti politikai rendőrség Wayand Tibor detektívfelügyelő önvallomásában. Ehhez kapcsolódóan a második világháború vége körül Magyarországon működő (németellenes), jobboldali és baloldali fegyveres ellenállási mozgalmak történetének legfrissebb feldolgozását lásd: BARTHA Ákos, *Véres város. Fegyveres ellenállás Budapesten, 1944-1945*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2021.

A Bethlen-kormánynak végül sikerült viszonylagos konszolidációt elérnie társadalmi-politikai téren. 1923. január 21-én Magyarország tagja lett a Népszövetségnek, az ország külpolitikai rehabilitációja lényegében megtörtént, az ÉME pedig innentől kezdve stabilan a kormánypárt egyfajta lojális szélsőjobboldali ellenzékét alkotta. A szervezet politikai befolyása, noha társadalmi egyesületként egészen 1944-ig működött, a részben belőle kinövő, új szélsőjobboldali pártok megjelenésével jelentősen visszaesett.⁵¹ 1924 és 1945 között a társadalmi egyesületek mozgásteret a hagyományos pártpolitikai élet előtérbe kerülésével beszűkült, a különböző, német–osztrák és olasz mintára szerveződő szélsőjobboldali, fajvédő pártok megjelenése pedig az ÉME vonzerejét is kikezdték, és a tagság létszáma is csökkent, noha természetes módon jelentős személyi átfedések voltak az 1920-as és 1930-as évek radikális pártjai és az ÉME tagsága között.

Miként arra Paksa Rudolf, a magyarországi szélsőjobboldali politikai mozgalmak talán legkiválóbb történésze is felhívja a figyelmet, az

⁵¹ ZINNER, *Az ébredők fénykora*, 184–185.

ÉME 1925 és 1945 közötti története, melynek során jelentős politikai befolyást a szervezet már nem gyakorolt, korszerűtlenné vált (noha egykori és aktív vezetőségi tagjai továbbra is politikailag aktívak maradtak, némelyek közülük pedig egészen magasra jutottak), jórészt máig feldolgozatlan...⁵²

Hogy az 1944-es hungarista hatalomátvételt követően az ÉME mennyire határozta meg a magyar politikát, arról nincs tudomásunk. Mivel a Szálasi Ferenc vezette, németbarát bábkormány teljes mértékben alárendelte magát és az országot a németek háborús céljainak, valószínűsíthetjük, hogy immár semennyire. Annyi bizonyos, hogy az egyesület számos korábbi vezetőségi tagja az 1944. októberi nyilas puccs után nyíltan elkötelezte magát a nyilaskeresztes kormányzat és a németek mellett.⁵³ A Sörház utcai székház budapest ostroma során találatot kapott és jelentős károkat szenvedett, így az

⁵² PAKSA Rudolf, *Magyar nemzetiszocialisták. Az 1930-as évek új szélsőjobboldali mozgalma. pártjai, politikusai, sajtója*, Budapest, Osiris Kiadó–MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, 2013.

⁵³ KEREPESZKI RÓBERT, *A Turul Szövetség, Egyetemi ifjúság és jobboldali radikalizmus a Horthy-korszakban*, Budapest, Attraktor Kiadó, 2012, 117.

egyesülettel kapcsolatos források hiánya igen nagy részt a háborús iratpusztulásnak is köszönhető.

Nincs tudomásunk az Ébredő Magyarok Egyesülete második világháború utáni anyaországi vagy emigrációbeli működéséről, releváns továbbéléséről sem, annyi azonban bizonyos, hogy a második világháború után jogi értelemben megszűnt létezni, ugyanis a Horthy-korszak más jobboldali és radikális jobboldali szervezetei mellett 1945. február 26-án miniszterelnöki rendelettel feloszlatták és betiltották.⁵⁴ Ugyan a háború után számos ÉME-tag és -vezető kényszerű emigrációba vonult, semmilyen adat nem áll a rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a Horthy-korszak politikizáló jobboldali titkos társasága bármilyen formában is tovább élt volna 1945 után, vagy bárki kísérletet tett volna a felélesztésére.

Az ÉME története tehát valószínűleg végleg véget ért azzal a történelmi korszakkal együtt, amelynek a kezdetén, viharos körülmények között született, és amelynek politikáját huszonöt éves

⁵⁴ A jobboldali egyesületek, szervezetek 1945-ös feloszlásáról lásd bővebben: ZINNER Tibor, *Az egyesületek, pártok feloszlása Budapesten 1945 és 1948 között* 1., *Politika-Tudomány*, 1987/4, 60–77.; ill. 2. (rész) *Politika-Tudomány*, 1988/2, 76–88.

fennállása alatt változó intenzitással és befolyással, radikális jobboldali eszmék mentén és persze mindig korlátok között, de bizonyos mértékig alakította, főleg a Horthy-korszak első éveiben...

AZ ÉBREDŐ MAGYAROK EGYESÜLETÉNEK PROGRAMJA⁵⁵

⁵⁵ A facsimileként közölt kiadvány adatai: [SZERZŐ NÉLKÜL], *Az Ébredő Magyarok Egyesületének programja*, Budapest, Ébredő Magyarok Egyesülete, év nélkül, feltehetőleg 1919/1920. [A facsimile alapjául szolgáló példány jelen forráskiadvány szerzőjének magántulajdona.]

AZ „Ébredő Magyarok Egyesülete“ 1918 telén alakult Magyarország rossz szelleme : Károlyi Mihálynak hazárulása idején és azóta minden erejével, börtönök, kínzások, vértanuságokon át állandóan ellenállt minden, hazánk elpusztítására irányuló törekvésnek és egyik legelső vezetője volt minden ellenforradalomnak.

Az „Ébredő Magyarok Egyesülete“ nem politikai párt, hanem társadalmi szervezet és az a feladata, hogy Magyarország gazdasági, kulturális és politikai életének vezetését törvényes eszközök segítségével kivégez az idegen bitorlók kezeiből és ismét a keresztény magyarságnak szerezze meg.

Egy alapunk van : ezeréves keresztény nemzetiségünk, ebbe gyökereztetjük fajtánkat, erre állítjuk szellemi, erkölcsi és gazdasági vagyonunkat, erre építünk fel mindent, ezen kell nyugodnia az új Magyarországnak.

Az eddigi társadalmi és gazdasági rend és ennek természetes következményeképpen kialakult politikai berendezkedésünk beteg, rossz, egészen másnak, egészséges átalakulásnak kell következnie, amelyet a **szabadság és igazság eszméi** vezérelnek !

* * *

Iskoláinkban nemzeti és keresztény erkölcsi nevelést követelünk és ezért ennek megfelelően egységes nevelési és népoktatási törvény készítenőd. — A nemzet- és keresztényellenes tanerőket helyükről el kell távolítani és oklevelüktől megfosztani. — A felekezeti súrlódások kikerülése céljából, de különösen azért, hogy az egyházak az alapos újításokkal átalakuló magyar állammal együtt szintén megújhódjanak, egymással összhangban szolgálhassák céljaikat : a már meglévő egyházi önkormányzatokat reformálni,

a katolikus autonómiát pedig a legsürgősebben törvénybe cikkelyeztetni kívánjuk. **Felekezetieskedést nem ismerünk; keresztény magyar fajvédelmet hirdetünk.**

A sajtó, egyesülési, gyülekezési szabadság, valamint a különféle közművelődési intézmények (színház, kabaré) cégére alatt nem tűrünk semmiféle mótelyt keresztény magyarságunk ellen. — Megalakítandó az újságírás nemzeti és erkölcsi eszmén alapuló minősítési törvénye és az újságírói kamara. — Követeljük a nemzetünk jellemének meg nem felelő büntető törvénykönyv átdolgozását.

A magántulajdont hirdetjük — A föld csak azok kezében maradjon és csak azoknak jusson belőle, kik azt a nemzet javára akarják és tudják megmunkálni. Egészségtelen nagybirtok-viszonyainkat, melyek sem a kultúra, sem a többtermelés érdekeit megfelelően nem szolgálják és sem a meglévő kisgazda-osztályt erősíteni, sem az annyira szükséges új birtokosságot megteremtteni nem engedik, — ellenben társadalmi és gazdasági zavarokat ingerelnek, — nemzeti szociális birtokrendezéssel követeljük megszüntetni. — A földhitelnek és a mezőgazdasági szövetségi eszmének legerősebb felkarolását kívánjuk.

Iparunkat és kereskedelmünket összhangba akarjuk hozni mezőgazdaságunkkal és nem ismerjük el az előbbinek túlbecsült gazdasági jelentőségét a földművelő Magyarországon.

Az ipari és kereskedelmi **nagytőkének** a munkásságot sztrájkokra s a termés felbomlasztására vezető üzelmel szigorú törvénykezelésekkel szabályoztassanak, de másrésről az ipari munkásság osztályuralmi és kizárólagos országkormányzó törekvéseit is elvetjük, amikor osztályelnyomatásából kiemelni, megfelelő munkabérral díjaztatni s az üzem hasznából arányosan részesíteni követeljük. — A szakszervezetek rendeltetésüknek meg nem felelő osztályharcos és politizáló intézmények nem lehetnek. — A nagytőke törekvései s a munkásérdekek a legmesszebbmenő munkásjóléti intézményekkel egyenlítettessenek ki. — A kisipart minél fejlettebb szövetségezekkel kell versenyképessé tenni.

A népünket kiuzsorázó, úgy tisztességtelen, mint felesleges kereskedelmet és gazdasági életünket egészben megfertőző és hazánkban idegen hatalmat, nemzetközi kapitalizmust szolgáló minden törekvést le kell törni.

Az italmérsi jogosítványoknak legszigorúbb ellenőrzését követeljük népiünknek, de különösen falvainknak védelmében.

A bevándorlás és letelepedés feltétel nélkül biztosítsák keresztény magyar nemzetünk békés fejlődését és az egyes vidékünket járványszerűen ellepott, a nemzet testébe felszívódni nem akaró, kiszípolyozásunkból élőködő bevándoroltak eltávolításáról, vagy becsületes munkába kényszerítéséről haladéktalan intézkedést követelünk. **Kivándorolt véreinknek az országépítő munkába való bekapcsolását kívánjuk.**

Az ország lábpraállítása és egészséges fejlődése érdekében igazságos adórendszert akarunk, mely az üzérkedésből és a nagyvagyonokból származó jövedelmeket a legvégső teherképességig veszi igénybe. **Az egészségtelen hadinyereségek kiséjtitandók, a létminimum adómentességét a megváltozott viszonyoknak megfelelően reformálni sürgetjük.**

A világháború és az ellenforradalom hőseinek kegyeletet, hozzátartozóiknak, a hadirokkantaknak pedig megfelelő ellátást követelünk.

Követeljük, hogy azok, akik a háború nyomorúsága alatt erkölcsötlen hasznot szereztek, akik halottaink és szenvedéseink árán átkos vagyont gyűjtöttek, akik a vérvesztésben kimerült nemzetet romlásba taszították, azok anyagi felelősségen felül erkölcsi büntetést is szenvedjenek.

Vonassanak felelősségre mindazok, nemcsak katonailag és diplomáciailag, hanem gazdaságilag is, akiket úgy a háború tisztességes befejezése, az elfogadható fegyverletételi egyezmény, valamint a proletárdiktatura szörnyősége körül a világtörténelem és nemzetünk előtt Magyarország meggyilkolásának vádja terhel.

Keresztény magyar fajunk biztosítása, hazánk békés újjáépítése érdekében követeljük és sürgetjük a zsidókérdésnek a magyarság szellemének megfelelő törvényes intézkedések megteremtése által történő megoldását, valamint a zsidóságot érintő kérdések külön faji és külön felekezeti jellegének törvénybe lefektetett megkülönböztetését.

Az „Ébredő Magyarok Egyesülete” ezen programban foglaltak érvényesítése szempontjából csak olyan képviselőket akar a törvényhozási testületben látni és megválasztásukat elősegíteni, kik pártjuknál, de személyüknél, multjuknál és meggyőződésüknél fogva is a keresztény magyarság jövőjét biztosítani hivatva vannak.

Az „Ébredő Magyarok Egyesülete” keresztény lelkiismeretszabta és a törvények alapján rendelkezésére álló leg-
élesebb eszközökkel és a tömegének eleven súlyával minden nemzetrontó munkának letörését akarja.

Mint az állam végrehajtó hatalmának önkéntes, szervezett és hatalmas segítőtársa: legfőbb feladatának ismeri e program megvalósítására irányuló törvények meghozatalát társadalmi uton szorgalmazni, a keresztény magyarság szellemében hozott törvények életbeléptetését és betartását erőlyesen ellenőrizni.

Feladatunk megvalósításához minden keresztény és hazafias magyar ember támogatását kérjük.

AZ ÉBREDŐ MAGYAROK EGYESÜLETÉNEK ALAPSZABÁLYA ÉS FEGYELMI RENDTARTÁSA⁵⁶

⁵⁶ A facsimileként közölt kiadvány adatai: [SZERZŐ NÉLKÜL], *Az Ébredő Magyarok Egyesületének alapszabálya és fegyelmi rendtartása*, Budapest, Ébredő Magyarok Egyesülete, év nélkül, feltehetőleg 1919/1920. [A facsimile alapjául szolgáló példány jelen forráskiadvány szerzőjének magántulajdona.]

ALTALÁNOS RÉSZ.

I. FEJEZET.

Az egyesület megnevezése és célja.

1. §. Az egyesület megnevezése: Ébredő Magyarok egyesülete, rövidítve: É. M. E. — Székhelye: Budapest, működésének területe: Magyarország. — Hivatalos nyelve: magyar. — Pecsétje: középen az egyesület jelvénye a következő körirattal: Ébredő Magyarok Egyesülete. Alul az 1918-as alapítási évszám. — Az egyesület jelvénye: aranszegélyű Árpád-ház korabeli pajzsban fehér alapon zöld hármashalom arany körvonallal, középső halmon elhelyezett arany koronából kinyúló arany kettős kereszt, arannyal szegélyezett felkeiő piros nap, kilövelő arany sugarakkal. A hármashalomban nagy arany É. M. E. betűk.

2. §. Az egyesület célja a magyar társadalomban a keresztény nemzeti szellem felébresztése és állandóan ébrentartása, e szellemben való tömörítése és szervezése, a magyar nemzet társadalmi, kulturális és gazdasági megerősítésének érdekében.

Az egyesület céljainak és működésének köréből a pártpolitikai kérdéseket teljességgel kizárja. Ez utóbbi szempont figyelembevételével a kizárólag társadalmi célok megvalósítására alakult egyesület működésében szigorúan távoltartja magát a pártpolitikától. Az egyesület céljainak megvalósítása végett az egész társadalmat pártpolitikától mentesen szervezetekbe tömöríti, hogy ezáltal a keresztény, magyar faj társadalmi, kulturális és gazdasági érvényesülését, uralmát a törvényes rend keretén belül teljesebbé tegye és állandóan határozatosan biztosítsa.

II. FEJEZET.

Az egyesület fenntartásának eszközei és a vagyoni jogi rendelkezések.

3. §. Az egyesület fenntartásához szükséges anyagi eszközök: *a)* tagjainak tagdíjai, *b)* vagyonának jövedelme, *c)* alapítványok és azok kamatai, *d)* adományok, *e)* egyéb bevételek.

4. §. Az egyesület egész vagyona és összes jövedelmei felett való rendelkezés és általában az egyesület vagyoni jogi kérdéseinek végső fokon való intézése a tagok összességének jogosult képviselőjét, az országos közgyűlést illeti. A közgyűlés ezt a jogát az egész egyesületre kiterjedőleg, az országos központi vezetőség által gyakoroltatja.

a) Az egyesület, (beleértve az összes székesfővárosi és vidéki szervezeteket), tulajdonát képező vagyontárgyak kezelése, gyümölcösztetése, megterhelése és elidegenítése felett az országos elnök elnöklété alatt az országos igazgatóság ülésében határoz.

b) Az országos egyesület nevében jogügyletet kötni az országos elnök elnöklété alatt az országos igazgatóság ülésében jogosult.

Az országos központi vezetőség köteles e szakasz értelmében foganatosított mindennemű vagyoni jogi intézkedéseit az évi jelentés keretében az országos közgyűlésnek tudomására hozni.

Úgy az *a)*, mint a *b)* pont esetében az egyes szervezetek kezelésében levő vagyontárgyak feletti rendelkezést, valamint az egyes szervezetek nevében az ügyletkötést az országos központi vezetőség a szervezet elnökségére, illetve közgyűlésére átruházhatja.

c) Az egyesület tulajdonát képező vagyontárgyak jövedelme a szervezethez befolyó tagilletmények, adományok és egyéb bevételek alapszabályszerű felhasználása felett az országos közgyűlés az évi rendes költségvetés keretében rendelkezik. A költségvetést az országos központi vezetőség hajtja végre. Az országos központi vezetőség a közgyűlésnek való felelősség mellett a költségvetésen kívül is jogosult az egyesület életében szükséges kiadások folyósítására.

d) A szervezetek kezelésében levő vagyontárgyak jöve-

delmei, a szervezethez befolyó tagilletmények, adományok és egyéb bevételek alapszabályszerű hányada feletti rendelkezés a szervezet közgyűlését illeti, mely a költségvetés keretében rendelkezik a felhasználás iránt. A szervezeti vezetőség a szervezeti közgyűlésnek való felelősség mellett a költségvetésen kívül is jogosult az egyesület életében szükséges kiadások folyósítására.

e) Kifejezetten egyes szervezet részére meghatározott különleges rendelkezéssel adott adományok a szervezet által mint külön alapok kezeltetnek. Az ilyen külön alapok létesítéséhez szükséges az országos központi vezetőség hozzájárulása. Az országos központi vezetőség az alapok rendeltetészerű felhasználása felett állandó felügyeletet gyakorol.

5. §. Az országos központi vezetőség, vagy megbízott szervezeti vezetőség az egyesület vagyona-ra vonatkozó minden határozatát, vagy jogügyletet köteles írásba foglalni. Minden ilyen iratot (szerződés stb.) az országos elnök, két társ-, illetve alelnök és az ügyvezető igazgató, illetőleg még az érdektelt szervezet elnöke és egyik alelnöke írják alá és az elnök az országos pecséttel, illetőleg a szervezeti pecséttel is lebélyegzi.

Az egyesület vagyongazdálkodásának, pénztárának és könyvelésének ellenőrzését végzi az országos közgyűlés által választott 3 tagú ellenőrző és számvizsgáló bizottság. A bizottság a pénzkezelést és könyvelést bármikor megvizsgálhatja, az országos évi rendes közgyűlés előtt az évi zárszámadást és pénzkezelésre vonatkozó okmányokat, naplókat és egyéb iratokat részletesen megvizsgálja és vizsgálatai eredményéről a közgyűlésnek írásban jelentést tenni tartozik. Amennyiben pedig évközben észlelnek valamely szabálytalanságot, azt az elnökségnek, fontosabb esetben a külön összehívandó közgyűlésnek szintén bejelenteni kötelesek.

A számvizsgáló bizottság tagjai megbízatásuk ideje alatt sem más tisztséget nem viselhetnek, sem pedig a választmány tagjai nem lehetnek. (Belügyminiszteri záradék.)

III. FEJEZET.

A tagok, a tagfelvétel, a tagok jogai és kötelezettségei, a fegyelmi jog és a tagság megszűnése.

6. §. Az egyesület tagja lehet Magyarország minden feddhetetlen jellemű, nagykorú honpolgára, kinek felmenői között zsidó fajú nincsen és aki sem nyílt, sem titkos destruk-

tív társaságnak, vagy pártnak nem tagja. Azok felvételét, akik ilyen destruktív alakulatból bebizonyíthatóan már kiléptek, a rájuk nézve illetékes fegyelmi szék esetenként bírálja el, de felvételükhöz mindenkor szükséges az országos központi fegyelmi szék előzetes hozzájárulása.

Az egyesületi tagság egységes és országos jellegű, mert az É. M. E. egységes, országos szervezet, melynek szervezetei az országos egyesületnek szerves részeit képezik.

7. §. A tagok lehetnek rendes, rendkívüli, alapító, tiszteletbeli és dísztagok.

a) Rendes tag az, akit az egyesület illetékes szerve az egyesület nagy, hazafias eszméjének megfelelő magatartása és a keresztény, nemzeti gondolat céljait szolgáló eddigi működése alapján rendes tagnak felvesz, aki hajlandó az egyesület életében tevékenyen résztvenni, aki kötelezte magát az egyesület szabályzatainak megtartására és az évi megállapított tagsági díj megfizetésére.

b) Rendkívüli tag az, akit az egyesület illetékes szerve jelentkezése alapján rendkívüli tagnak felvesz, aki felvételekor kötelezi magát az egyesület céljainak erkölcsi támogatására, az egyesület szabályzatainak megtartására és a tagsági illetmények megfizetésére.

c) Pártoló tag az, akit az egyesület illetékes szerve jelentkezése alapján pártoló tagnak felvesz, aki felvételekor kötelezi magát az egyesület céljainak erkölcsi támogatására és az egyesület szabályzatainak megtartására és arra, hogy az egyesület fenntartásához évenként egyszerre fizetendő nagyobb összeggel hozzájárul.

d) Alapító tag lehet az a rendes tag, aki az egyesület fennállásához egyszer s mindenkorra fizetett nagyobb összeggel hozzájárul s ezt az országos elnök tőle elfogadja, az alapító tagok jegyzékébe őt felvette és e ténnyről részére alapítási oklevelet állított ki és adott át.

e) Az országos központi választmány az egyesület és a keresztény társadalom egyes kiváló egyéniségeit az egyesület körül szerzett érdemeiknek elismeréseként tiszteletbeli tagoknak választhatja meg. Az országos közgyűlés a nemzet és a kereszténység, valamint az egyesület célja érdekében működő országos tekintélyű vezéregyéniségeket dísztagokká választhatja meg.

f) Az országos közgyűlés különleges esetekben tiszte-

letbeli és dístagokul külföldi honpolgárokat is meghívhat, ha a m. kir. belügyminiszter ehhez előzetesen hozzájárult.

8. §. A rendes, rendkívüli, pártoló és alapító tagok által fizetendő díjak összegét az országos közgyűlés állapítja meg.

9. §. Kiskorú tagok felvételéhez szükséges a szülőnek, gyámnak, vagy törvényes képviselőnek beleegyezése. Kiskorúak azonban csak rendkívüli tagok lehetnek. Középfokú iskolák tanulói, valamint egyetemi és főiskolai hallgatók az egyesület tagjai sorába fel nem vehetők. (Belügyminiszteri záradék.)

10. §. Az egyesületbe belépni szándékozók a lakóhely szerint illetékes szervezet és pedig Budapesten a kerületi szervezet vagy szakcsoport, vidéken a helyicsoport tagfelvevő bizottsága veszi fel. A belépni szándékozók hitelt érdemlő okirattal kötelesek igazolni keresztény származásukat. A felvételhez ezenkívül szükséges két rendes tag írásbeli ajánlása, amelyben az ajánlók a belépni szándékozónak feddhetetlen életét és az egyesület eszméje szerinti eddigi magatartását bizonyítják. A destruktív társaságokból kilépett jelentkező felvételét az illetékes szervezet fegyelmi székének vizsgálata előzi meg. A jelentkező felvétele felett a tagfelvevő bizottság zárt ülésben határoz. Elutasító végzés ellen felebbezésnek van helye az országos elnökhöz.

11. §. Az olyan jelentkezőt, akinek lakóhelyén É. M. E. szervezet nincsen, vagy aki felvételét közvetlenül az egyesület központi vezetőségétől kéri, az országos ügyvezető igazgató veszi fel. Az ügyvezető igazgató ily esetben az előirt két rendes tag ajánlásától el is tekinthet, köteles azonban a felvételt a később megalakult, illetve a már működő szervezetnek utólag bejelenteni. A tagfelvételre vonatkozó minden ügyben végső fokon az országos elnök dönt.

12. §. Minden tagnak kötelessége az egyesület célját teljes erejéből és legjobb tudása szerint szolgálni, bajtársait az élet összes körülményei között odaadóan támogatni. Minden tag köteles az alapszabályokat, valamint egyéb kormányhatóságilag láttamozott szabályzatokat megtartani és tagtársaival is megtartatni.

Mindazokat az egyesületi tagokat, akik oly cselekményt követnek el, illetve ezek tervezésében, vagy kivételében részt vesznek, amelyek az egyesület jó hírnevét veszélyeztetik és a fennálló törvényekbe és rendelkezésekbe ütköznek, köteles az egyesület hivatott szerve tagjai sorából azonnal kizárni.

A tagsági díj fizetésének kötelezettsége a felvételtől számított három évre terjed. Kilépni szándékozók három év letelte előtt három hónappal tartoznak szándékukat az illetékes szervezet elnökének bejelenteni.

Minden tagnak joga van az egyesület életében részt venni s az alapszabályokban megállapított módon az illetékes helyi szervezet, valamint az országos egyesület irányításába befolyjni.

A rendkívüli és pártoló tagok azonban semmiféle tisztséget nem viselhetnek és országos közgyűlési kiküldöttek sem lehetnek.

13. §. Az egyesület magasztos eszméjét csak akkor valósíthatja meg, ha a tagok működése az egyesület programja iránti hűségről, a szabályzatoknak szigorú tiszteletbentartásáról és bajtársiasságról tesz tanúságot. Minden ezzel ellenkező magatartás esetében az egyesület jó hírneve érdekében és belső rendjének biztosítása céljából a vétkes taggal szemben az eset súlyosságára való tekintettel különböző megtorlás alkalmazandó. Az egyesületnek tagjaival szemben fennálló ez a joga: a *fegyelmi jog*.

14. §. A tagság megszűnik: halál, szabályszerű kilépés, törlés és kizárás által. A tagsági díjnak felszólítás ellenére való nem fizetése esetén törlésnek van helye, amit az illetékes választmány, vagy a 11. §. alapján felvett tagokkal szemben az országos elnök rendel el. A törlést megelőző időre a tagdíjfizetési kötelezettség mindenképpen fennmarad. Kizárás csak fegyelmi eljárás útján történhetik.

AZ EGYESÜLET ORSZÁGOS SZERVEI.

IV. FEJEZET.

Országos közgyűlés.

15. §. Az egyesület legfőbb határozó és ellenőrző szerve a cselekvőképes tagok összességének jogi képviselése az *országos közgyűlés*, mely kétféle lehet, úgymint rendes és rendkívüli.

16. §. Az egyesület évente egyszer, az év második felé-

ben, lehetőleg december havában rendes közgyűlést tart. Rendkívüli közgyűlés bármikor összehívható. Úgy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlést az országos elnök hívja össze a kitűzendő idő előtt 30 nappal. Az országos elnök köteles rendkívüli közgyűlést összehívni, ha ezt:

1. az országos központi választmány tagjainak kétharmad része írásban kívánja;
2. a szervezetek egyharmadának választmányai kívánják;
3. az országos központi választmány kétharmad szótöbbséggel hozott határozatában kívánja.

A közgyűlés összehívása mindenkor a keresztény irányú napilapokban való közzététel által történik.

17. §. Az országos közgyűlés *küldöttközgyűlés*. Az országos közgyűlésen az egyesület tagjai illetékes szervezetük rendes közgyűlésén megválasztott kiküldöttek közbenjöttével vesznek részt.

Minden szervezet, amely 200-nál kevesebb tagot számol, három kiküldöttel, amely 200—1000 tagszámú, hat kiküldöttel, 1000—3000-ig tíz kiküldöttel, amely 3000-en felüli tagszámú, tizenöt kiküldöttel képviselteti magát az országos közgyűlésen.

A csoport taglétszámának megállapítása az egyesület csoportjairól vezetett *országos anyakönyv* adatai szerint történik.

A szervezetek kiküldöttein kívül az országos közgyűlésen részt vesznek: az országos elnökség, választmány és igazgatóság tagjai, valamint a tiszteletbeli és dísztagok.

A közgyűlésen a kiküldöttek mindenkor legjobb meggyőződésük és az egyesület nagy céljai szerint kötelesek jogi-gyakorolni. Tehát a kiküldötteket a küldő szervezet semmiféle megkötéssel nem korlátozhatja.

18. §. A *tárgysorozat* az országos elnök állítja össze és a közgyűlés összehívásakor közli a nyilvánossággal. A tagok indítványait, amennyiben azok 14 nappal a közgyűlés előtt benyújtottak, az elnök köteles a tárgysorozatba illeszteni.

A közgyűlésen az országos elnök, illetve helyettese elnököl. A közgyűlésen *jegyzőkönyv* vezetendő, melyet az elnök és általa kijelölt két tag hitelesít.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell: 1. a soron lévő tárgy pontos megjelölését, 2. a hozzászólók neveit, 3. a felszólalások fontosabb mozzanatait, 4. az indítványok teljes

szövegét, 5. a szavazás eredményét, 6. a hozott határozatokat, 7. a közgyűlésen résztvett tagok felsorolását.

A közgyűlés határozatait *szavazás* útján szótöbbséggel hozza.

A közgyűlés *határozatképességéhez* 150 részvételre jogosult tag jelenléte szükséges. Ha azonban a közgyűlés tárgya alapszabálmódosítás, más egyesületbe való olvadás, vagy az egyesület feloszlása és ez esetben az egyesületi vagyoni felett való rendelkezés, akkor a közgyűlés határozatképességéhez a közgyűlésen részvételre jogosított tagok legalább $\frac{2}{3}$ -ának jelenléte és az e tárgyokban hozott határozatok érvényességéhez a jelenlevők legalább $\frac{2}{3}$ -ának hozzájárulása szükséges. Amennyiben az egyébként szabályszerűen egybehívott közgyűlésen a tagok határozatképes számban nem jelennének meg, az elnök ugyanazon tárgysorozattal 30 napon belül újabb közgyűlést hívhat egybe, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül és minden esetben szótöbbséggel, jogérvényesen határozatképes. Határozatképtelenség esetén újabb közgyűlés csak 8 nap elteltével hívható össze. (Belügyminiszteri záradék.)

A szavazás nyílt, személyi ügyekben titkos. 50 jelenlévő kivánságára az elnök köteles más esetben is titkos szavazást elrendelni. A *választások* a közgyűlés többségének kivánsága szerint nyílt vagy titkos szavazás útján történnek. A közgyűlést az elnök egyebekben az alkalmazásban lévő szokások szerint vezeti.

A közgyűlés határozatai a törvényhatóság első tisztviselőjénél fellebbezhetők.

19. §. A közgyűlés tárgyai :

1. Az országos központi vezetőség megválasztása három évre ;

2. az országos központi választmány és a választmányi póttagok megválasztása három évre ;

3. az országos központi vezetőség évi jelentésének, a beterjesztett zárszámadásnak és költségvetésnek tárgyalása és részükre a felmentvény megadása ; három tagú pénztári ellenőrző és számvizsgáló bizottság megválasztása ;

4. a választmány és igazgatóság üléseinek határozatai ellen szabályszerűen beadott fellebbezések elintézése. Az Országos Központi Fegyelmi Szék határozatai a közgyűléshez fellebbezhetők (belügyminiszteri záradék) ;

5. a tagok indítványai felett döntés ;

6. az alapszabályok módosítása ;
7. más egyesülettel való egyesülés kimondása (fuzió) ;
8. az egyesület feloszlása és ez esetben a vagyon hováfordítása tárgyában való határozathozatal. E tárgyban hozott határozat jóváhagyása végett felterjesztendő a belügyminisztériumhoz.

V. FEJEZET.

Az országos központi vezetőség.

20. §. Az egyesület működését irányítja az *országos központi vezetőség*, mely az országos elnök vezetése alatt két társelnökből, nyolc alelnökből és legfeljebb husz igazgatósági tagból áll.

21. §. Az országos *elnök* képviseli az egyesületet minden vonatkozásban : összehívja az országos közgyűlést, választmányt és igazgatóságot, valamint szükség esetén a szervezetek közgyűléseit és választmányait és ülésein elnököl ; az egyesület országos határozó, végrehajtó és ellenőrző szerveinek működését irányítja és szigorúan őrködik afölött, hogy az egyesület központi és külső szervei a hozott határozatok, szabályzatok és az egyesület programjának szellemében működjenek.

Az országos elnök az egyesület szervezetei által hozott határozatok és kiadott rendelkezések végrehajtását felfüggesztheti, ha azok a szabályzatokkal és az országos határozatokkal ellenkeznek. Intézi az egyesület vagyoni jogi ügyeit a 4. §. intézkedései szerint. A központi pénztárból utalványoz ; az egyesület vagyonának és jövedelmeinek kezelését bármikor megvizsgálhatja ; a tagfelvételre vonatkozó minden ügyben végső fokon dönt. Távolléte illetve akadályoztatása esetén a társ-, illetve alelnökök egyike helyettesíti. Az egyesület kiadványait és a szervezetekhez szóló minden iratot az ügyvezető igazgatóval együtt aláírja és az országos pecséttel ellátja.

22. §. Az egyesület rendes és állandó határozó, végrehajtó és ellenőrző szerve az *országos központi igazgatóság*, amelyben az országos elnök elnöklete alatt résztvesz az egész országos központi vezetőség és pedig az országos társelnökök, alelnökök és igazgatósági tagok.

Az az igazgatósági tag, aki igazolatlanul három egymás-

után következő igazgatósági ülésről távol marad, tisztességéről lemondottnak tekintetik. (1927. januári közgyűlésen elfogadott, a belügyminisztérium által 249.831 sz. alatt jóváhagyott módosítás.)

23. §. Az országos központi igazgatóság ülésében határoz az évi jelentés, zárszámadás és költségvetés összeállítása, a vagyoni jogi kérdések, valamint az utalványozás módjának megállapítása felett. Az utalványozásra meghatározott összeg erejéig megbízást adhat az ügyvezető igazgatónak és főtitkárnak.

Az igazgatósági ülés alakítja meg az egyesület szerveit és működésüket irányítja és ellenőrzi; a szervezetek által hozott határozatok ellen beadott panaszok tárgyában határoz, megszabja a szervezetek által választandó választmányok taglétszámát és az országos anyakönyv adatai szerint az országos közgyűlési kiküldöttek számát. Az országos központi igazgatóság esetenként, vagy állandóan az egyesületi szervezetek alapszabály szerinti működésének ellenőrzésére, illetve hatékonyabbá tételére országrészenként felügyelőket, illetve megbízottakat küldhet ki, kik a reájuk ruházott s az országos igazgatóság által meghatározott hatáskörben az országos vezetőség helyetteseként járnak el.

Az igazgatóság fegyelmi jogot gyakorol másodfokon az egyesület tisztviselői és alkalmazottai felett.

Az igazgatóság ülésében megválasztja az országos ügyvezetés élére az országos ügyvezető igazgatót és helyettesét, valamint a főtitkárt és működésüket állandóan ellenőrzi.

Megválasztja ezenkívül a következő tisztikart: szükség szerinti számú titkárt, háznagyot, főügyészt, ügyészeket, főjegyzőt, jegyzőt, pénztári ellenőrt, főpénztárost, könyvtárost, a budapesti, a vidéki, a sportosztály és a szakcsoportok ügyeit intéző osztályok vezetőit és a jogvédő iroda vezetőjét.

24. §. Az országos központi vezetőség köteles az országos központi választmány előtt beszámolni működéséről és tájékoztatni a hozott fontosabb határozatokról; köteles különösen pedig a választmány határozatát kikérni oly ügyekben, melyek az egyesület életében nagy jelentőséggel bírnak s amelyekben az egyesület legjobbainak vélemény nyilvánítása szükséges.

25. §. Ha az igazgatóság ülése úgy találja, hogy a szervezet egyes vezetői, vagy tisztikarának tagjai hatáskörüket túllépték, vagy tisztüket hanyagul töltik be és alapszabály-

ellenesen működnek, őket viselt tisztségüktől felmentheti és utasíthatja a szervezetet záros határidőn belül a tisztség új betöltésére. Ha az igazgatóság ülése ezt a rendellenes magatartást a szervezet vezetőségének nagy részénél tapasztalja, általános tisztújító közgyűlést hívhat össze. Amennyiben pedig az egész szervezet működése ellenkezik az alapszabályok intézkedéseivel, működése az egyesület jó hírnevét veszélyezteti, vagy ha a szervezetben egyéni törekvések mutatkoznak, az igazgatóság a szervezet működésének felfüggesztése vagy feloszlata iránt az illetékes törvényhatóság első tisztviselője útján a m. kir. belügyminiszterhez kérelemmel fordulhat.

26. §. Az igazgatósági ülést az elnök, vagy helyettese hívja össze 24 órával előbb. Az igazgatóság elhatározhatja, hogy mindenkor a hét, vagy hónap meghatározott napján fog ülésezni, amikor is külön összehívás nem szükséges. Az igazgatósági ülés tárgysorozatát az országos elnök állapítja meg és ülésein elnökök az alkalmazásban lévő általános gyakorlat szerint. Az ülésről jegyzőkönyv vezetendő, melyet felolvasás és elfogadás után az elnök és jegyző hitelesítenek. A jegyzőkönyv a 18. §. szerint szerkesztendő.

Az igazgatósági ülés határozatképességéhez az országos központi vezetőség 11 tagjának jelenléte szükséges. A határozatokat szavazás útján szótöbbséggel hozza: Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. A szavazás nyílt, személyi ügyekben, vagy öt jelenlévő kívánságára más esetben is titkos.

Az igazgatósági ülés határozatai az országos közgyűléshez fellebbezhetőek. A fellebbezést 15 napon belül az országos elnöknél írásban kell benyújtani. Ugyanez vonatkozik az igazgatóságnak azokra a határozataira is, amelyeket a szervezetek közgyűléseinek határozatai ellen beadott fellebbezések tárgyában hozott.

27. §. Az igazgatósági ülés nagyobb terjedelmű, vagy szakszerű és részletes megvitatást igénylő javaslatok megalkotására az igazgatósági, választmányi, vagy a rendes tagok sorából bizottságokat alakíthat. Ilyen rendes bizottságok: 1. pénzügyi és gazdasági, 2. általános jogügyi, 3. közművelődési és irodalmi, 4. testnevelési bizottság.

28. §. Az igazgatóság határozatát és egyéb értesítéseit a budapesti kerületi szervezeteknek a *heti körlevélben*, szakcsoportoknak és a vidéki csoportoknak a *hivatalos tudósítóban* hozza tudomására.

VI. FEJEZET.

Az országos központi választmány.

29. §. Az egyesület országos vezetői, a szervezetek elnökei és a közgyűlés által választott 60 tag alkotja az országos választmányt.

Az országos választmány tagjai: 1. az országos elnökség, igazgatóság, fegyelmi szék tagjai, a tiszteletbeli és dísztagok; 2. az egyesület országos anyakönyvében felvett szervezetek elnökei, a megyei elnökök és a sportosztályok elnökei (két utóbbi az 1927. januári közgyűlésen elfogadott és a belügyminisztérium által 249.831/1927. sz. alatt jóváhagyott alapszabálymódosítás szerint). 3. a közgyűlés által választott 60 tag. A közgyűlés a rendes tagokon kívül 20 póttagot is választ. A választott választmányi tagok megbízása három évre szól. Egyharmada azonban minden év végén kilép. A kilépők névsorát a rendes közgyűlés előtti orsz. választmány sorshuzás útján állapítja meg. A kilépők újból választhatók. Az időközben lemondott, törölt, kizárt, vagy elhalálozott tagok helyére a választmány a soron levő póttagot hívja meg.

30. §. Az országos központi választmány tárgyal és határoz az egyesületi élet olyan nagyobb fontosságú, elvi jelentőségű kérdéseiben, melyekben az országos egyesület legjobbjaitól alakult és a központi és szervezeti vezetőségeket magába foglaló választmány döntése az egyesület országos működésének zavartalansága, egységes fejlődése és a központi vezetőség és a szervezetek közötti összműködés érdekében szükséges; tárgyal és határoz a keresztény társadalmi, kulturális és gazdasági élet felmerülő olyan kérdéseiben, melyek az É. M. E. alapszabályaiban lefektetett magasztos céljainak körébe tartoznak és melyekben az É. M. E. állásfoglalása az egyesületi tevékenység szempontjából kívánatos.

Az országos központi választmány jogosult a 16. §. 3. pontja szerint az országos elnököt a közgyűlés összehívására felszólítani, ha úgy találja, hogy a felelős országos vezetőség nem helyesen irányítja az egyesületet. Az orsz. közp. választmány tárgyal és határoz a tagok által hozzá benyújtott indítványok és javaslatok felett; megválasztja a tiszteletbeli tagokat, megválasztja az orsz. közp. fegyelmi széket.

Az országos központi választmány az orsz. közp. veze-

tőség javaslatára olyan szervezetet, mely az előírt alapszabályszerinti tevékenységet nem végzi, vagy működése hosszabb idő óta szünetel, az egyesületi szervezetek anyakönyvéből törölheti és a törlést a többi szervezetekkel és a nyilvánossággal közölheti. Ugyancsak ilyen törlésnek van helye, ha a 25. §. esetében az igazgatóság a csoport feloszlását kérte az illetékes felügyeleti hatóságtól.

31. §. Az országos központi választmány negyedévenként egyszer rendes ülést tart. Rendkívüli ülés bármikor összehívható. Úgy a rendes, mint a rendkívüli választmányi ülést 15 nappal előbb az országos elnök, illetve helyettese hívja össze. Az országos elnök, illetve helyettese köteles az országos választmányt összehívni és határozatait kikérni minden olyan fontos esetben, amikor az egyesület központi és szervezeti vezetőinek vélemény nyilvánítása az ügy természete szerint szükséges. 30 választmányi tag írásbeli kérelmére köteles az országos elnök, illetve helyettese a választmányt 30 napon belül összehívni. Az összehívás összehívólevél útján történik. Az összehívólevélnek tartalmaznia kell a tárgysorozatot, melyet az országos elnök állapít meg. A választmányi tagok kötelesek önálló indítványaikat az ülés előtt három nappal az országos központi vezetőséghez írásba foglalva beadni. Ugyanez vonatkozik a szervezetektől jövő felterjesztésekre. Az ülésen az országos elnök, illetve helyettese elnököl. Az ülésen jegyzőkönyv vezetendő, melyet felolvasás és elfogadás után az országos elnök és általa kijelölt két választmányi tag hitelesít. A jegyzőkönyv tartalmazza a 18. §-ban foglalt kellékeket. Határozatképességéhez 40 tag jelenléte szükséges. A választmány határozatait szavazás útján, szótöbbséggel hozza. Kivételt képez a közgyűlést összehívó határozat, amikor kétharmad szótöbbség szükséges. (16. §. és 30. §.) A szavazás nyilvános, személyi ügyekben titkos. Ha legalább 20 tag kívánja, az elnök bármikor köteles titkos szavazást elrendelni. 40 tag írásbeli kérelmére az elnök köteles névszerinti szavazást elrendelni. Az elnök a választmány üléseit egyebekben az alkalmazásban levő gyakorlat szellemében vezetheti. A hozott határozatok ellen a közgyűléshez lehet fellebbezni. A fellebbezést 15 napon belül az elnöknel kell írásban benyújtani.

32. §. A választmányi tagság csak személyesen gyakorolható. A választmányi tagok jogaikat legjobb meggyőződésük szerint, az egyesület eszméinek szellemében kötelesek gyako-

rolni, tehát illetékes szervezetük részéről cselekvési szabadságukban nem korlátozhatók.

VII. FEJEZET.

Országos Központi Fegyelmi Szék.

33. §. Az egyesületnek tagjaival szemben fennálló fegyelmi jogát az országos központi fegyelmi szék gyakorolja. (13. §.) Az országos központi fegyelmi szék a fegyelmi jogot elsőkön a szervezetek kebelében működő fegyelmi székek által gyakoroltatja. Az országos fegyelmi szék határozatai a közgyűléshez felelbevezhetők. (Belügyminiszteri záradék.)

A fegyelmi jogot és az országos fegyelmi szék, valamint az alája tartozó szervezeti fegyelmi székek működésének szabályait a Fegyelmi Rendtartás tartalmazza. (Függetlenség).

VIII. FEJEZET.

Országos Központi Ügyvezetés.

34. §. Az egyesület országos végrehajtó szerve az országos ügyvezetés, melynek élén az ügyvezető igazgató áll. Az ügyvezető igazgató az országos elnök közvetlen irányítása és ellenőrzése alatt intézi az egyesület összes központi ügyeit, irányítja az összes szervezetek működését és azokat ellenőrzi.

35. §. Az ügyvezető igazgató hatásköréből kifolyólag az egyesület határozó szerveinek tárgyalási anyagát előkészíti, az igazgatóság, választmány és közgyűlés határozatait végrehajtja és a végrehajtásért felelős az igazgatóságnak; irányítja az országos propagandát, az országos pecsét őre. A központi pénztárból az igazgatóság által megállapított összeg erejéig a főtitkárral együttesen utalványoz; az egyesület központi tisztviselői és alkalmazottjai felett elsőkön fegyelmi jogot gyakorol. Az országos elnökkel együtt aláírja és az országos pecséttel ellátja az egyesületi kiadványokat és a szervezetekhez szóló mindennemű iratot. Az egyesület rendes életéhez tartozó vagy sürgős kiadványokat és iratokat a főtitkárral együttesen írja alá, az országos elnöknek történő bejelentés kötelezettsége mellett.

36. §. Az ügyvezető igazgató teendőit ügykörök szerint az igazgatóság által választott tisztikarral végzezi.

Az országos főtitkár az ügyvezető igazgatót helyettesíti, az ügyvezető igazgatóval együttesen utalványoz, vezeti a központi irodát, elkészíti az egyesület levelezését, vezeti a csoportok országos anyakönyvét, az országos tagnyilvántartást, levéltárt, háznagyi hivatalt, könyvtárt. A főtitkár irányítása alá tartoznak a központi titkárok, háznagy és könyvtáros.

37. §. A főpénztáros kezeli a központi pénztárt s tartozik rendes okmányolt számadásokat vezetni; működésében anyagilag felelős az egyesülettel szemben.

Az ellenőr közvetlenül ellenőrzi a főpénztárt és a pénzkezelésért a főpénztárossal együtt anyagilag egyetemlegesen felelős.

A főügyész és ügyészek látják el az egyesület peres ügyeit; vezetik a központi jogvédő irodát, melynek feladata az egyesületi tagok érdekeinek képviselése, kívülálló harmadik személyekkel szemben, valamint hatóságok és bíróságok előtt.

A főjegyző és a két jegyző vezetik a közgyűlés és választmányi ülés jegyzőkönyveit.

38. §. A szervezetek irányítását, működésük ellenőrzését az országos ügyvezetés kebelében működő budapesti, vidéki és szakcsoportok szervezeti vezetőségei segítségével végzi.

Az országos ügyvezetés irányítása alá veheti az egyes szervezetek kebelében fennálló szűkebb célú tagközösségek (47. §.) működését is, ha az ilyen szűkebb körű, célú tagközösségek jelentős száma s azonos munkájának országos rendszeressége és eredményessége az egyesület egésze részéről ily egészséges központi vezetés szükségességét igényli. E szükségesség fennforgását adott esetben az országos igazgatóság állapítja meg.

AZ EGYESÜLET SZERVEZETEI.

IX. FEJEZET.

Az egyesület szervezeteiről: a budapesti kerületi szervezetekről, a szakcsoportokról és a vidéki helyi-csoportokról általában.

39. §. Az egyesület lehetőleg községenként, illetve Budapesten lehetőleg közigazgatási kerületenként szervezeteket alkot. A szervezetek megalakulásához szükséges az országos

igazgatóság üléseinek határozata. A szervezet megalakulása feljegyeztetik az országos anyakönyvben s egyidejűleg bejelentendő a törvényhatóság első tisztviselőjének.

40. §. A szervezetek célja a község vagy kerület keresztény társadalmának tömörítése az egyesület nagy céljainak érdekében való országos közös működésre. A szervezetek célja azonos lévén az egész egyesülettel, a szervezetek más programot és célokat, mint az országos egyesület nem tűzhetnek ki és nem követhetnek. A szervezetek egész működésükben kötelesek szigorúan szem előtt tartani az egyesület alapszabályait és az országos szervek határozatait és utasításait. A szervezet vagyoni ügyeinek vitelét a 4. §. szabályozza.

A szervezetek kezelésében levő vagyontárgyak jövedelmének, a szervezethez befolyó tagilletményeknek, adományoknak és egyéb bevételeknek 50⁰/₀-a a szervezet rendelkezése alá tartozik. A másik 50⁰/₀ pedig beszolgáltatandó a központi pénztárnak.

Mivel a szervezetek birtokában lévő egész vagyon az országos egyesület tulajdonának részét képezi, a szervezet feloszlásakor vagy felosztatásakor a vagyontárgyak feletti rendelkezés az országos központi vezetőségre száll át.

41. §. A szervezetek helyi jelentőségű ügyeikben saját szerveik által határoznak és hajtják végre határozataikat; országos érdekű ügyekben pedig javaslattal fordulnak az országos vezetőséghez.

A szervezet szervei a következők: a) közgyűlés, b) elnökség, c) választmány, d) tisztikar.

42. §. A szervezet közgyűlése a szervezet cselekvőképes tagjainak összessége és az összesség legfőbb jogi képviselője.

A közgyűlésen részt vehet minden tag, aki esedékes tagdíjfizetési kötelezettségének a közgyűlés előtt legalább 15 nappal eleget tett. A közgyűlés lehet rendes vagy rendkívüli. A szervezet évente egyszer az év második felében és pedig legkésőbb október hó 15-ig rendes közgyűlést tart. Rendkívüli közgyűlés bármikor összehívható. Úgy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlést a szervezeti elnök, vagy helyettese hívja össze a kitűzendő idő előtt 30 nappal. Az országos elnök, illetve helyettese, ha az egyesület érdekében szükségesnek látja, bármikor összehívhatja a szervezeti közgyűlést.

A szervezet elnöke köteles a közgyűlést 30 napon belül

összehívni, *a*) a lajstromozott tagok egyharmadának, *b*) a választmányi tagok kétharmadának írásbeli kérelmére, *c*) a szervezeti választmány tagjai kétharmadának jelenlétében, kétharmad szótöbbséggel hozott határozata folytán.

A közgyűlés összehívása a tárgysorozat közlésével a helyi sajtó útján, vagy ennek nemlétében a községben szokásos más alkalmas módon történik.

43. §. A közgyűlésen az elnök, vagy az egyik alelnök elnököl. Határozatképességéhez a tagok egyötödének jelenléte szükséges. A szervezet feloszlásának kimondásához a tagok felének jelenléte és jelenlévők kétharmad szótöbbséggel hozott határozata szükséges. Ha az egyébként szabályszerűen összehívott közgyűlésen a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, az elnök 15 napon belül ugyanazon tárgysorozattal újabb közgyűlést hívhat egybe, mely a megjelenetek számára való tekintet nélkül jogérvényesen határoz.

A tárgysorozatot az elnök állítja össze. Az elnök köteles a tagok indítványait, amennyiben azok 14 nappal a közgyűlés előtt nála benyújtottak, a tárgysorozatba felvenni. A közgyűlésről jegyzőkönyv vezetendő, melyet az elnök és az általa kijelölt két tag hitelesít. A jegyzőkönyv a 18. §. szerint szerkesztendő.

A közgyűlés határozatait szavazás útján szótöbbséggel hozza. A szavazás nyílt, személyi ügyben titkos. A közgyűlés határozata folytán más esetben is elrendelendő a titkos szavazás. A választások szintén a közgyűlés határozata szerint nyíltak vagy titkosak. Egyebekben az elnök a közgyűlést az alkalmazásban lévő szokások szerint vezeti.

A szervezet közgyűlésének határozata az országos központi vezetőséghez fellebbezhető.

44. §. A közgyűlés tárgyai:

a) a szervezeti elnök, két alelnök, főtitkár és két pénztári ellenőr, továbbá a választmány megválasztása egy évre. (127.178 1926. belügyminiszteri szám alatti jóváhagyott módosítás.)

b) az országos közgyűlési kiküldöttek megválasztása (23 §).
c) az elnökség évi jelentésének, a zárszámadásnak, a költségvetésnek és általában a vagyoni jogi ügyeknek tárgyalása és azok feletti határozathozatal (4. §.);

d) országos jelentőségű ügyekben a szervezet összességének állásfoglalása és ennek a központi vezetőséggel való közlése.

e) a tagok által idejében benyújtott indítványok felett határozathozatal ;

f) a szervezet feloszlásának kimondása.

45. §. A szervezet elnöke képviseli a szervezetet minden vonatkozásban, azonban a szervezet nevében bírói eljárást folyamatba tenni csupán az országos elnök, illetőleg helyettesének felhatalmazására jogosult. A szervezet elnöke a szervezet egész működését irányítja, ügyeit vezeti, a szabályzatok és országos határozatok megtartása felett őrködik, a szervezet vagyoni ügyeit kezeli (4. §.). A jövedelmekből az országos központot megillető hányadot beszolgáltatja. A szervezet közgyűlésének és választmányának határozatait végrehajtja. Mint az országos egyesület helyi képviselője, feladata az egyesület eszméjének terjesztése. E célból úgy a szervezet székhelyén, valamint közelében lévő községekben felvilágosító és ismeretterjesztő előadások és gyűlések tartásáról, valamint az országos vezetőség által megjelölt közelebbi országos egyesületi munkaprogramm végrehajtásáról gondoskodik. A tagokkal való rendszeres érintkezés biztosítására hetenként vagy nagyobb időközönként rendszeresen tagértekezleteket hív egybe. Ezek az összejövetelek azonban a szervezet közgyűlésének, elnökségének és választmányának működésébe nem avatkozhatnak.

Az elnök jogosult a szervezet alapszabályellenes vagy az egyesület jó hírnevét veszélyeztető határozatainak végrehajtását felfüggeszteni. Fegyelmi jogot gyakorol a szervezet tisztviselői és alkalmazottai felett. Működésében felelős egyrészt az országos központi vezetőségnek, másrészt a szervezet közgyűlésének. Feladatait az alelnökökkel és főtítkárral együttesen végzi. Működésében rendelkezésére áll a szervezet tisztkara. Összehívja és vezeti a közgyűlés és választmány üléseit.

46. §. A szervezet választmánya határoz minden olyan kérdésben, amely a szervezet életében nagyobb fontossággal bír. Ezért köteles az elnök a választmányt összehívni és határozatát kikérni minden olyan ügyben, melyben a szervezet legjobbjaiából alakult választmány véleményének nyilvánítása a szervezet érdekében szükséges. Köteles az elnök ezenkívül is a választmányt összehívni, ha a tagok egyharmada írásban kéri.

A szervezeti választmány lehetőleg havonként egyszer

ülést tart, melyen a szervezet elnöke tájékoztatja a választmányt a szervezet egész működéséről. A választmány jogosult az elnököt a közgyűlésnek 30 napon belüli összehívására felszólítani, ha úgy találja, hogy az elnökség a szervezetet nem az alapszabályok rendelkezéseinek szellemében vezeti.

A szervezeti választmányt az elnök mindenkor 8 nappal a kitűzendő idő előtt hívja össze összehívólevelével útján. Az összehívólevelének tartalmaznia kell az elnök által megállapított tárgysorozatot. Az elnök köteles a tagok indítványait, ha azok 3 nappal a választmányi ülés előtt benyújtatnak, a tárgysorozatba felvenni. Az ülésen jegyzőkönyv vezetendő, melyet az elnök és jegyző hitelesítenek (18. §.). A határozatképességhez a tagok egyharmadának jelenléte szükséges. A választmány a határozatokat szavazás útján, szótöbbséggel hozza. Kivételt képez a közgyűlést összehívó határozat (46. §.). A szavazás személyi ügyekben titkos, egyéb ügyekben — ha csak a választmány másként nem kívánja — nyilvános. Az elnök egyebekben a választmány ülését az alkalmazásban lévő gyakorlat szerint vezeti. A hozott határozatok ellen a szervezeti közgyűléshez fellebbezésnek van helye. A fellebbezést 15 napon belül az elnöknél írásban kell benyújtani.

47. §. A választmány hatáskörébe tartozik ezenkívül a) két titkár, háznagy, két jegyző, pénztáros, ellenőr, ügyész és könyvtárnok megválasztása; b) a tagfelvétel és igazoló bizottság megválasztása; c) a kerületi fegyelmi szék megválasztása; d) szükség szerinti bizottságok választása.

A szervezeti elnök hatásköre az előbbi §-ban elmondottakon kívül: a) a szervezet vagyona feletti őrökösés, a szervezet rendes kiadásainak utalványozása; b) a szervezet nevében való kiadványozási jog; a szervezeti hivatalos kiadványokat a szervezeti elnök írja alá, ebben helyettesítheti akadályoztatása esetén a szervezeti alelnök; c) a szervezet pénztárának mindenkor rovincsolási joga.

A szervezeti alelnök a szervezeti elnök jogkörét, annak akadályoztatása esetében általában gyakorolja, az utalványozási és rovincsolási jog kivételével.

A szervezet főtitkárának hatáskörébe tartozik:

- a) a szervezet pecsétjének, okmányainak őrzése,
- b) a szervezet adminisztrációs teendőinek elintézése,
- c) a szervezet hivatalos helyiségében hivatalos órák tartása.

A szervezet titkárai a főtitkár és segéderői és az adminisztratív teendők elvégzésében helyettesei.

A szervezet jegyzői kötelesek a szervezeti élet megfelelő jelenségeit jegyzőkönyvelni s e jegyzőkönyveket illetékes aláírások általi hitelesítésre okmányyszerű pontossággal elkészíteni.

A szervezet pénztárosa kezeli a szervezet vagyonát: a kiadásokról és bevételekről az előírt könyveket vezeti. A kezelésére bízott szervezeti vagyonért anyagilag felelős a szervezettel szemben. A be- és kifizetéseket a szervezet pénztárából teljesíti. A szervezeti ellenőr közvetlenül ellenőrzi a szervezet pénztárát, a könyvvizetést s a pénztárossal egyetemlegesen felelős anyagilag is a szervezettel szemben.

A szervezeti ügyész vezeti a szervezeti jogvédő irodát, melynek feladata a szervezeti tagok érdekeinek képviselése, kívül álló harmadik személyek, valamint hatóságok és bíróságok előtt.

A szervezet háznagya gondoskodik a szervezet hivatalos helyiségének házi rendjéről és a helyiségekben tartott szervezeti vagyontárgyak sértetlen állapotáról a szervezetnek való felelősség mellett.

A szervezet könyvtárnoka kezeli a szervezet könyvtárát a kezelésére bízott értékekért való anyagi felelősség mellett.

A szervezet saját kebelében választmánya határozata alapján és az országos vezetőség jóváhagyó tudomásulvétele után a szervezet tagjaiból alakíthat az egyesület kulturális, gazdasági, társadalmi céljai szerint munkálkodó szűkebb közösségeket: pl. dalköröket, sportoló tagcsoportokat. Ily kebelbeli tagközösségek munkálkodása azonban mindenkor az alapszabályok szigorú szemmel tartásával s a szervezeti elnök, illetve helyettese közvetlen s felelős vezetése mellett engedhető csupán meg.

X. FEJEZET.

A vidéki csoportokra vonatkozó különleges rendelkezések

48. §. A vidéki csoport megnevezése: Ébredő Magyarok Egyesülete pl. hajdúböszörményi csoport. Pecsétjén, mint kör-

írat: Ébredő Magyarok Egyesülete, közepén pl. hajdúböszörményi csoport, alul kis kettős kereszt.

49. §. Egy-egy vármegye (beleértve az ideiglenesen egyesített vármegyéket is) területén működő csoportok ellenőrzésére és az országos vezetőséggel való rendszeres kapcsolatának biztosítására, általában a vármegye területén működő csoportok egységes s eredményes munkájának elérése végett az országos központi igazgatóság megyei elnökséget állíthat fel, melynek élén az országos központi igazgatóság által kinevezett megyei elnök áll, mint az országos igazgatóság meghatározott hatáskörrel felruházott megbizottja, ki ezen minőségben a 23. §. alapján kinevezett megfelelő központi felügyelő alá tartozik. A megyei elnök adminisztratív teendőinek intézésére titkárt választhat maga mellé.

50. §. Az országos elnökség és az igazgatóság a csoport felterjesztésére, illetve ha szükségét látja elrendelheti, hogy nagyobb tagszámú, vagy vagyonú csoportok közgyűlései a szervezeti elnökség munkájának támogatására intézőbizottságot válasszanak. Ilyenkor az elnökség vezetése alatt az intézőbizottság ülésében határoz a szervezet vezetésének minden ügyében és az elnökséggel együttesen tartozik felelőséggel a közgyűlésnek.

XI. FEJEZET.

A budapesti kerületi szervezetekre vonatkozó különleges rendelkezések.

51. A kerületi szervezetek megnevezése: Ébredő Magyarok Egyesülete X. kerületi szervezete. Pecskéje: Ébredő Magyarok Egyesülete körirat, közepén „X. kerületi szervezet” és alul kis kettős kereszt.

52. §. A kerületi szervezetet az elnökség és igazgatóság szükség szerint csoportokra oszthatja, melyek mint a szervezet részei működnek, élükön egy-egy szervezeti alelnökkel. A csoport nem képez külön egységet. Feladata a tagokkal való minél közvetlenebb érintkezés biztosítása. A kerületi elnök a csoportokon belül a tagsági díjak beszedésének megkönnyítésére körzetenként, utcánként, vagy házanként megbizottakat jelölhet ki.

Különleges rendelkezések a szakcsoportokra.

53. §. A szakcsoport egyazon foglalkozási ágakban lévőnek társadalmi, kulturális és gazdasági országos jellegű szervezkedése az Ébredő Magyarok Egyesülete keretén belül. A szakcsoport megnevezése: az É. M. E. pl. Vasutas Szakcsoportja. Pecsétje: Ébredő Magyarok Egyesülete körirat, közepén pl. Vasutas Szakcsoport, alul kis kettős kereszt.

54. §. A szakcsoport országos szervezet, azaz tagja lehet lakóhelyére való tekintet nélkül minden a szervezet címében megjelölt foglalkozást űző keresztény honpolgár, ha egyébként az alapszabályokban előirt feltételeknek megfelel.

A szakcsoportok szakügyeikben önállóan, saját szerveik által határoznak és hajtják végre határozataikat. Általános egyesületi ügyekben felirati joguk van az egyesületi szervekhez.

55. §. A szakcsoport vidéken lakó tagjai a vidéki csoport életében vesznek részt és ezért tagsági jegyeiket a vidéki csoport is felülbélyegzi. Jogaikat és kötelezettségeiket a vidéki csoport keretén belül gyakorolják, tagdíjaikat a vidéki csoportok pénztárába fizetik. Fegyelmi jogot felettük a csoport fegyelmi széke gyakorolja.

Ha egy szakcsoport tagjai a vidéki csoportban nagy számmal működnek, a közgyűlés jóváhagyásával a csoport kebelén belül alosztályt alkothatnak. Az így felállított alosztályba tartozó tagok értekezlete helyi jelentőségű és szakügyekben önállóan határoz és a határozatok végrehajtását saját szervei által a csoport elnökének hozzájárulásával és közreműködése mellett végezhetik. Országos szakügyekben az alosztály ülésének joga van a szakcsoport központjához felírni. Az alosztály értekezlete vezetőt és titkárt választ, kik a vidéki csoport elnökének utasítására kötelesek figyelemmel lenni.

56. §. A szakcsoportok Budapesten lakó tagjai tagsági jogaikat és kötelezettségeiket csak szakcsoportjukban gyakorolják; mindazonáltal a kerületi szervezet társadalmi és kulturális életében résztvehetnek s a kerületi szervezet területén lakó szakcsoportbeli tagok a kerületi szervezetnél külön nyilvántartásban szerepelnek.

57. §. A szakcsoport közgyűlése a 44. §-ban megállapított tisztikaron kívül még társelnököt és ügyvezetőt is választhat. Az Országos Központi Vezetőség a szakcsoport ügyvitelének állandó ellenőrzésére és a szakcsoport és az országos központ közötti összhang biztosítására központi megbízottat jelölhet ki. (127.178/1926. —VII. belügyminiszteri szám alatt jóváhagyott módosítás.)

58. §. A szakcsoport választmánya munkahelyenként alcsoportokat alapíthat, melyek élén csoportvezetők állanak. A csoportvezetők megválasztása munkahelyenként a havi fizetéseknel titkos szavazással akként történik, hogy a tagok a szakcsoport központjának bélyegzőjével ellátott és szigorúan a szavazó tagok létszámának megfelelő szavazólapokat adják át a választmány által kijelölt szavazatszedő bizottságnak. A csoportvezető feladata egyrészt a tagokkal, másrészt a szakcsoport központjával való állandó érintkezés fenntartása. (127.178/1926. —VII. belügyminiszteri szám alatt jóváhagyott módosítás.)

BEFEJEZŐ RENDELKEZÉSEK.

XIII. FEJEZET.

Az egyesület megszűnése.

59. §. Az egyesület megszűnik: 1. a m. kir. belügyminiszternek az egyesület feloszlását elrendelő határozata folytán, 2. az országos közgyűlésnek feloszlást kimondó szabályos határozata folytán.

60. §. Azokban az esetekben, ha az egyesület az alapszabályokban előírt célját és eljárását be nem tartja, hatáskörét túllépi, államellenes működést fejt ki, a közbiztonság és a közrend ellen súlyos vétséget követ el, vagy a tagok vagyoni érdekeit veszélyezteti, a m. kir. belügyminiszter ellene vizsgálatot rendelhet el, működését felfüggesztheti és végleg fel is oszthatja.

61. §. Az egyesület megszűnése országos közgyűlési határozat folytán csak az alapszabályok 18. §-ának 5. bekezdése értelmében történhetik.

62. §. Megszűnés esetén az egyesület az egész vagyonának hovafordítása felől az országos közgyűlés csak olyképen határozhat, hogy az egyesület összes vagyona kizárólag valamely az egyesület céljával azonos szellemű és irányú magyar társadalmi egyesület vagy szervezet tulajdona legyen.

63. §. Szervezetek megszűnhetnek: 1. a m. kir. belügyminiszter rendelete folytán (25. §.), 2. az országos központi választmány általi törlés folytán (30. §.), 3. saját közgyűlésüknek kétharmad szótöbbséggel hozott határozata folytán, amennyiben e határozatot az országos központi vezetőség jóváhagyja.

A megszűnt szervezetek vagyonának likvidálását az országos központi vezetőség végzi és a megszűnt szervezetek vagyonának hovafordításáról gondoskodik.

XIV. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

64. §. Alapszabályokat kiegészíti az országos fegyelmi rendtartás. (Függelék.)

* * *
Tárgyalta és elfogadta az Ébredő Magyarok Egyesületének
országos közgyűlése.

Hitelesítők :

Dr. Dániel Sándor s. k.

Dr. Eckhardt Tibor s. k.

P. H.

Dr. Fodor Gyula s. k.

Turchányi Egon s. k.

VIII.

Látta a m. kir. belügyminiszter az alábbi módosító, illetve kiegészítő megjegyzésekkel:

1. A számvizsgáló bizottság tagjai megbízatásuk ideje alatt sem más tisztséget nem viselhetnek, sem pedig a választmány tagjai nem lehetnek.

2. Középfokú iskolák tanulói, valamint egyetemi és főiskolai hallgatók az egyesület tagjai sorába fel nem vehetők.

3. Határozatképtelenség esetén újabb közgyűlés csak 8 nap elteltével hívható össze.

4. A pesti kerületi szervezetek és vidéki csoportok, valamint a szakcsoportok elnökeit és ügyvezetőit az országos központi igazgatóság nem nevezheti ki, hanem azokat az illető szervezetek, illetve csoportok közgyűléseiken maguk választják.

5. A budapesti kerületi szervezetek, szakcsoportok és a vidéki helyicsoporthoz közgyűléseinek határozatképességéhez általában a tagok egyharmadának jelenléte szükséges.

6. A 25. §. utolsó sorában levő tintával irt javítás hivatalos tollal történt.

7. Az Országos Központi Fegyelmi Szék határozatai a közgyűléshez fellebbezhetők.

8. Kerületi szervezetek, illetve helyi csoportok csak olyan helyeken alakíthatók, ahol az egyesületnek legalább husz tagja állandó lakással bír.

Budapest, 1924 február hó 28-án.

Rakovszky s. k.
belügyminiszter.

MEGJEGYZÉS. A záradéknak 5. pontját kérelmünkre a belügyminisztérium 98.803/1924. VIII. számú rendeletével törölte és az eredeti szöveget hagyta jóvá. (Lásd 43. §.)

A m. kir. belügyminisztérium az egyesületi jelvényt 98.803/1924. sz. leiratában ismerte el.

A m. kir. belügyminisztérium 127.178 VII.—1926. sz. alatt jóváhagyta az 1925. évi közgyűlés által elfogadott a szövegbe beillesztett alapszabállymódosításokat.

**AZ ÉBREDŐ MAGYAROK EGYESÜLETE
ALAPSZABÁLYAINAK FÜGGELÉKE :
FEGYELMI RENDTARTÁS**

AZ É. M. E. FEGYELMI RENDTARTÁS.

I.

Általános rész. — Fegyelmi vétségek és fegyelmi büntetések. — Elévülés.

1. §. Az egyesület magasztos eszméjét csak akkor valósíthatja meg, ha a tagok működése az egyesület programja iránti hűségéről, a szabályzatoknak szigorú tiszteletbentartásáról és bajtársiasságról tesz tanúságot. (Asz. 13. §.).

Minden ezzel ellenkező magatartás, cselekedet, vagy szándékos mulasztás *fegyelmi vétség*, melynek megtorlása az itt lefektetett elvek és eljárások szerint történik.

2. §. Fegyelmi vétségek részletesen :

a) minden tett (beszéd, írás, rajz, stb.) mely a keresztény szellemet sérti, minden bűnös mulasztás, mely a keresztény szellem megerősödésének hátrányára lehet;

b) hazafiatlan magatartás és a nemzeti eszme ellen irányuló vagy azt gyöngítő cselekedet, történjék az bármely alakban ;

c) a keresztény társadalmi rend megbontására alkalmas cselekedetek ;

d) az egyesület erkölcsi, vagy anyagi érdekei ellen követett tettek; az egyesület belső rendjét, békéjét és a köteles bajtársiasságot sértő cselekedetek, különösen pedig az alapszabályok 12. § első és második bekezdését sértő magatartás.

e) tagság bármely olyan egyesületben, mely nem áll kifejezetten keresztény nemzeti alapon, továbbá szabadkőműves, szabadgondolkozó, szociáldemokrata alakulatokban akárcsak névleges szereplés is.

f) fegyelmi vétséget követ el az a tag, aki az egyesületbe való felvételekor személyére vonatkozólag olyan tény-körülményeket vagy egyéb adatokat hallgat el, amelyek felvételének akadályául szolgálhattak volna. (Az 1927. januári közgyűlésen elfogadott és a belügyminisztérium által jóváhagyott alapszabálmódosítás.)

3. §. A fegyelmi büntetések a következők:

1. szóbeli megintés,
2. írásbeli megrovás,
3. írásbeli és nyilvános megrovás,
4. az egyesületben (szervezetben) viselt tisztségtől való megfosztás,
5. eltöltása tagsági jogoknak gyakorlásától bizonyos időre, mely azonban egy évnél hosszabb nem lehet,
6. az egyesületből (szervezetből) való kizárás.

4. §. fegyelmi vétségek közül az a)–d) alattiak a cselekmény, magatartás, vagy mulasztás elkövetésétől számított két év alatt évülnek el, míg az e) pontban megállapított vétség, — amennyiben az a terhelt É. M. E. tagságának ideje alatt követte el, — sohasem évül el.

II.

Fegyelmi hatóságok.

5. §. Fegyelmi hatóságok: 1. a szervezet (szakcsoportok, budapesti kerületi szervezetek és a vidéki csoportok) fegyelmi széke, mint elsőfokú fegyelmi hatóság, 2. az országos központi fegyelmi szék, mint elsőfokú és mint felebbezési fegyelmi hatóság.

6. §. Ugy a szervezeti fegyelmi szék, mint az országos központi fegyelmi szék határozatait egyrészt teljes ülésben, másrészt tanácsülésben hozza.

A fegyelmi szék összes tagjainak egybehívásával tartott ülésben, u. n. teljes ülésben tárgyal és határoz a fegyelmi szék minden olyan ügyben, mely a szék szervezetére, működésére és ügyvezetésére vonatkozik. A teljes ülés választja a szék elnökét, titkárát és szükséghez mért számban három tagú ítélő tanácsait és azok elnökeit. Tanácsülésben tárgyal és határoz a fegyelmi szék minden hatáskörébe és illetékes-

sége alá tartozó és a szék elnöke által hozzáutalt fegyelmi ügyben.

7. §. A szervezet fegyelmi széke elsőfokon határoz az illető szervezetben (kerületi szervezetben, szakcsoportban, vagy vidéki csoportban) lajstromozott összes tagok fegyelmi ügyében, kivéve a budapesti kerületi szervezetek, a szakcsoportok és vidéki csoportok elnökeit és alelnökeit, akik közvetlenül az o. k. fegyelmi szék hatósága alá tartoznak.

Minden szervezet (budapesti kerületek, szakcsoportok, vidéki csoportok) fegyelmi széke az illető szervezet választmánya által választott tagokból áll. A választandó szék taglétszámát az országos központi fegyelmi szék elnöke állapítja meg

8. §. Az o. k. fegyelmi szék, mint elsőfokú fegyelmi hatóság jár el az országos központi vezetőség, az országos központi választmány tagjai, a központi tisztikar, a szakcsoportok, a budapesti kerületi szervezetek, a vidéki csoportok elnökeinek, társ és alelnökeinek, szervezeti fegyelmi szék elnökeinek és az alapszabályok 11. §-ának utolsó bekezdése alapján felvett tagoknak fegyelmi ügyeiben.

Ugyancsak az o. k. fegyelmi szék jár el első fokon az az olyan tagok fegyelmi ügyeiben is, akik különben első fokon az illetékes szervezet, fegyelmi székének ítélkezése alá tartoznának, fegyelmi ügyük azonban szoros összefüggésben van más olyan tagnak fegyelmi ügyével, aki az o. k. fegyelmi szék hatósága alá tartozik, hogy attól a fegyelmi bírászkodás egységességének s az egyesület érdekének sérelme nélkül el nem választható. Annak elbírálására, hogy ez az intézkedés mely tagra alkalmaztassék, az o. k. fegyelmi szék teljes ülése illetékes. Az o. k. fegyelmi szék jogosult ezenkívül is minden fegyelmi ügyet közvetlen hatáskörébe vonni, ha teljes ülésében a pártatlan igazság és az egyesület érdeke szempontjából ezt szükségesnek találja.

Az o. k. fegyelmi szék mint feljebbviteli hatóság jár el a budapesti szakcsoportok és kerületi szervezetek, valamint a vidéki csoportok fegyelmi székétől felelőzetes folytán felterjesztett ügyekben. Amikor mint felelőzetes hatóság jár el, a tanácsban nem szerepelhet olyan tag, aki az illető fegyelmi ügy elsőfokú elbírálásában részt vett.

Az o. k. fegyelmi szék az o. k. választmány által egy évre megválasztott szükség szerinti számú tagokból áll.

Az o. k. fegyelmi szék, akár mint elsőfokú, akár mint fellebbviteli hatóság jár el, határozata ellen az országos közgyűléshez felebbezésnek van helye. (Belügyminiszteri záradék.)

9. §. Azonkívül az o. k. fegyelmi szék hatás körébe tartozik: 1. a szervezeti fegyelmi szék működésének ellenőrzése, 2. kétes esetekben a fegyelmi eljárás hézagainak kitöltő és a jövőben az összes fegyelmi szék eljárására irányadó elvi jelentőségű határozatok hozatala, melyek az É. M. E. Hivatalos Tudósítójában közzétéendők, 3. a IV. fejezetben szabályozott bármely központi kerületi, vagy vidéki szervnél előforduló összeférhetlenségi ügyben első és végső fokon való határozathozatal.

Mindhárom esetben az o. k. fegyelmi szék teljes ülésben tárgyal és határoz.

10. §. Az összes fegyelmi szék tagjai működésük megkezdése előtt a következő nyilatkozatot kötelesek tenni és aláírni:

„Én N. N. ünnepélyesen kijelentem és fogadom, hogy mint a fegyelmi szék elnöke, társelnöke, tagja, ezt a tisztelet minden kedvezés és befolyást mellőzve, meggyőződésem és igaz lelkiismeretem szerint pontosan és részrehajtatlanul fogom gyakorolni. Isten engem úgy segítjen!”

A fegyelmi szék elnökei ezt a fogadalmat az egész fegyelmi szék teljes ülése előtt, a tanácselnökök, a fegyelmi szék elnöke kezébe, a tagok a tanácselnökök, illetőleg az elnök kezébe teszik le.

11. §. A fegyelmi szék elnöke hívja össze a szék teljes ülését s azon elnökök. Egyáltalán ellenőrzi az egész fegyelmi szék működését. Az ügyeket az egyes tanácsok közt szétosztja. A titkár végzi a szék ügyvitelét. (Irattár, ügykezelés, idézés stb.) A tanácselnök összehívja és vezeti a tanács üléseit és ellenőrzi közvetlenül az ügyek előadójának működését.

III.

Fegyelmi eljárás általános szabályai:

12. §. A fegyelmi vétség megtorlását célzó eljárás: fegyelmi eljárás. A fegyelmi eljárás megindul az illetékes egye-

sületi hatóság bejelentésére hivatalból, vagy feljelentés alapján. Hivatalból való fegyelmi eljárást megelőző bejelentésre jogosultak az egyesület országos elnöke, illetve helyettese és az országos ügyvezető igazgató az egész egyesületre vonatkozólag, a szervezetek elnökei, távollétükben vagy akadályoztatásuk esetén helyetteseik, a vezetőség alatt álló szervezetben lajstromozott tagokra vonatkozólag.

Névtelen feljelentésre fegyelmi eljárás nem indítható.

IV.

Eljárás a szervezetek (szakcsoportok, budapesti kerületi szervezetek és vidéki csoportok) fegyelmi széke előtt.

13. §. A szervezet fegyelmi széke illetékes az eljárásra minden olyan esetben:

a) mikor a szervezetben lajstromozott tag olyan cselekedetéről van szó, mely e szabályzatban felsorolt fegyelmi vétségek valamelyikébe ütközik,

b) amikor az orsz. közp. fegyelmi szék valamely ügyet hozzá leküld.

14. §. A fegyelmi székhez érkezett fegyelmi ügyet az elnök az egyik tanácsnak eljárás megindítása végett átadja.

A tanács elnöke egyik tagját, mint előadót megbizzza a fegyelmi vizsgálat megejtésével. A megbizott előadó köteles a lehető legrövidebb idő alatt meghallgatni a panaszost, köteles a terheltet a feljelentés közlése mellett nyilatkozattételre, valamint tanúinak és egyéb bizonyítékainak megjelölésére felszólítani és kihallgatni, köteles a felek által megnevezett tanukat kihallgatni, továbbá beszerezni az érdekeltek által megjelölt és a beszerezhető egyéb bizonyítékokat, egyforma gondot fordítván mind a vád, mind a védelem bizonyítékainak beszerzésére.

Az előadó az általa foganatosított kihallgatásokról rövid jegyzőkönyvet köteles felvenni, melyben a beszerzett egyéb bizonyítékokat is felsorolja.

15. §. Ha az előadó a vizsgálatall elkészült, az ügyet a tanács elnökének előadásra haladéktalanul, de legfeljebb 8 nap alatt bejelenti s a tanács egyik legközelebbi ülésén előadja. Ha a fegyelmi tanács az előadó jelentéséből arról győződik

meg, hogy minden kétséget kizáróan fegyelmi vétség nem forog fenn, nyomban megszüntető végzést hoz. Ellenkező esetben tanácsülésben megegyezér meghallgatja a terheltet s ha van a panaszost is, módot nyújtván nekik esetleges újabb bizonyítékaik betérjesztésére, valamint álláspontjuk kifejtésére.

16. §. Mind a terhelt, mind az esetleges panaszos, mind a tanuk akár előadó, akár a fegyelmi szék által pósta útján ajánlott levélben vagy kézbesítés útján kézbesítési ív mellett azzal a figyelmeztetéssel idézendők meg, hogy a fegyelmi szék igazolatlan elmaradásuk esetén meghallgatásuk nélkül is letárgyalhatja és elbírállhatja az ügyet. Éppen ezért a terhelt és a panaszos arra is figyelmeztetendők, hogy maguk is hassanak oda, hogy az általuk megnevezett tanuk az idézésre pontosan megjelenjenek. Az idézésekről szóló póstai feladó levéyek, illetőleg kézbesítési ívek az iratokhoz csatolandók. A tanúk újra idézhetők.

17. §. A fegyelmi szék az előadó előterjesztésére, a terhelt, az esetleges panaszos, valamint a netán újabban bejelentett tanúk meghallgatása után a fegyelmi ügyben határoz. Évégből az elnök felhívására az előadó a hozandó határozatra nézve megokolt javaslatot tesz. A javaslatok felett a fegyelmi szék szótöbbséggel dönt. A tanács bármely tagjának jogában áll eltérő javaslatot előterjeszteni.

18. §. A határozat felmentő, vagy marasztaló. A marasztaló határozat a megállapított fegyelmi vétség tüzetes megjelölése után kiszabja a fegyelmi büntetést, pontosan meghatározva azt.

19. §. Minden határozat kellően megokolandó. A határozatot a fegyelmi szék jelenlétében az elnök hirdeti ki, az eljárás alá vont tag és netáni panaszos előtt, ha pedig ők az idézésre meg nem jelentek volna, nekik a határozat *rendelkező részét* tartalmazó kiadványát pósta útján, vagy más módon kézbesítetteti. A kézbesítésről szóló ív, vagy feladólevény az iratokhoz csatolandó, a kihirdetés ténye pedig a tárgyalásról készült jegyzőkönyvben megemlítendő.

Ha a fegyelmi eljárás hivatalból indult meg, a határozat *teljes szövegű* kiadványa az É. M. E. központi ügyvezetőjének és a fegyelmi bejelentést tevő egyesületi hatóságnak is kézbesítendő.

20. §. Minden fegyelmi határozat a keresztény magyar haza érdekében hozatik.

21. §. Minden elsőfokú határozat fellebbezhető. Felleb-

bezésre jogosultak a vádlott, a panaszos, illetőleg hivatalból meginduló fegyelmi eljárás esetén az egyesületi hatóság, mely a 12. §, értelmében a fegyelmi bejelentést tette.

22. §. A fellebbezés a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt írásban nyújtandó be a fegyelmi szék elnökénél. Elkésve érkezett fellebbezés hivatalból visszautasítandó. Postán beküldött fellebbezés beadása napjául a postára adás napja tekintendő s ezért annak borítéka is az iratokhoz csatolandó. A fellebbezés beadásáról az ellenfél azzal értesítendő, hogy 15 nap alatt írásban beadhatja ellenészrevételét.

A fellebbezési határidő vétklen elmúlasztása esetén a fellebbező a határidő lejáratától számított 15 nap alatt igazolással élhet, ebben az esetben az igazolási kérelemmel együtt a fellebbezés is beadandó és a másodfokú fegyelmi hatósághoz felterjesztendő. Ilyenkor elsősorban az igazolás kérdése döntendő el s ha az igazolással élő mulasztásának vétklen voltát valószínűvé teszi, az igazolásnak hely adandó.

V.

Eljárás az Orsz. Közp. Fegyelmi Szék, mint elsőfokú fegyelmi hatóság előtt.

23. §. Ha az o. k. fegyelmi szék, mint elsőfokú fegyelmi hatóság jár el, eljárására az előző fejezet megfelelően alkalmazandó azzal az eltéréssel, hogy a határozatnak a meg nem jelent felek részére leendő kézbesítése végett a fegyelmi szék az ügyvezetést keresi meg.

VI.

Eljárás az Orsz. Közp. Fegyelmi Szék, mint másodfokú fegyelmi hatóság előtt.

24. §. Az o. k. fegyelmi szék mint másodfokú hatóság a hozzá fellebbezés folytán érkezett fegyelmi ügyben 3 tagú tanácsban határoz. E végből a tanács elnöke az ügyet az egyik tanácstagnak, mint előadónak kiosztja és az előadó javaslata felett szótöbbséggel dönt és pedig helyben-

hagyó, vagy megváltoztató határozattal, esetleg feloldó határozattal.

25. §. Ha a fellebbező fél fellebbezésében vagy az ellenfél észrevételeiben oly új bizonyítékot hoz fel, melyet az elsőfokú eljárásban saját hibáján kívül nem használhatott, vagy nem ismert s az o. k. fegyelmi szék ezt a bizonyítékot az ügy elbírálására döntő jelentőségűnek tartja, határozathozatal előtt újabb bizonyítási eljárás felvételét rendeli el, melynek keresztülvételével az előadót bizza meg, vagy ha ez nagy nehézségekbe ütközik, e végből az elsőfokon eljárt fegyelmi székot keresi meg, záros határidőt tűzvé ki a bizonyításról felveendő jegyzőkönyvek benyújtására.

Ilyen esetben a megkeresett elsőfokú fegyelmi szék az o. k. fegyelmi szék útasításához szorosan alkalmazkodni köteles s a bizonyítás felvételének a megkeresésben megszabott kereteit túl nem lépheti. Ha az o. k. fegyelmi szék úgy találja, hogy az ügy kellően felderítve egyáltalán nincs, az elsőfokú határozatot feloldhatja és az elsőfokú fegyelmi székot az ügy újabb tárgyalására és új határozathozatalára utasíthatja

26. §. A másodfokú elintézés után az iratok az elsőfokú fegyelmi hatósághoz küldendők vissza.

VII.

A határozat jogerőre emelkedése és végrehajtása.

27. §. Az o. k. fegyelmi széknek mind az elsőfokon, mind a másodfokon hozott határozatai a kihirdetés napján jogerőssé válnak. A budapesti szakcsoportok és a kerületi szervezetek és a vidéki csoportok fegyelmi székeinek ítéletei a közléstől számított 16 napon, jogerősekké válnak, ha ellenük senki fellebbezéssel nem élt.

28. §. A jogerős fegyelmi határozatok a 3. §. 3, 4, 5 és 6. pontjaiban megállapított büntetések kiszabása esetén az o. k. vezetőséggel közlendők.

29. §. A jogerős fegyelmi határozatok az illető szakcsoport, kerületi szervezet, illetőleg vidéki csoport tagjaira nézve az illető csoport, vagy szervezet elnöksége az elsőfokon az o. k. fegyelmi szék alá tartozó tagokra nézve pedig az orsz. ügyvezetés hajtja végre.

VIII.

Újrafelvételi eljárás.

30. §. Ha a fegyelmi eljárás lefolytatása, illetőleg a határozat jogerőre emelkedése után olyan bizonyítékok jutnak az elmarasztalt tudomására, amelyeket az eljárás alatt önhibáján kívül a maga javára fel nem használhatott, egy éven belül ügyének újrafelvételét kérheti.

31. §. Az újrafelvételi kérelem mindig az elsőfokon eljárt fegyelmi hatóságnál adandó be.

32. §. Az újrafelvételi eljárás ugyanolyan szabályok szerint folyik le, mint az alapeljárás.

IX.

Gyorsított fegyelmi eljárás.

33. §. Ha a fegyelmi eljárás valamelyik tag feljelentése alapján indult meg és az o. k. fegyelmi szék a vádlottat, akár fegyelmi vétség hiányában, akár mert a panaszos vagy feljelentő állításait bizonyítani egyáltalán nem tudja, felmenti és az eset körülményeinek gondos mérlegelése alapján azt is megállapítja, hogy a panaszost feljelentésének megtételében gyűlölködés, bosszú, hatalmi törtetés, az egyesület megbontására való törekvés vagy más nemtelen indulat vezette: a panaszost, vagy feljelentőt hivatalból közvetlen fegyelmi eljárás alá vonja, amelyben csak az enyhítő, vagy súlyosbító körülmények fennforgását vizsgálja. Ebben az esetben a vádlott elleni fegyelmi eljárást egyúttal a feljelentő vagy panaszos ellen is lefolyt fegyelmi eljárásnak kell tekinteni.

34. §. Ha az É. M. E. Országos Központi Igazgatóság azt látja, hogy valamely szervezetben a pártoskodás annyira elfajult, hogy az már az illető szervezet rendes működését és fennállását veszélyezteti, vagy ha az alapszabályok 12. § 2. bekezdésének esetében a szervezet és az országos egyesület jó hírnevét súlyos veszély fenyegeti, a vétkesek ellen elrendelheti a gyorsított fegyelmi eljárás megindítását s e végből az ügyet a tényállás rövid ismertetésével az o. k. fegyelmi szék elé terjeszti. Ebben az esetben az o. k. fegyelmi szék

a vizsgálat mellőzésével csupán a terheltek meghallgatására szorítkozik s ezen az alapon hozza meg a határozatát.

35. §. Gyorsított fegyelmi eljárás csak az o. k. igazgatóság elrendelésére s az o. k. fegyelmi szék előtt folytatható.

X.

Összeférhetetlenség.

36. §. Ha az É. M. E.-nek valamely tagjáról kiderül, hogy olyan állást tölt be, vagy olyan foglalkozást űz, mely a É. M. E.-ben viselt tisztségével, vagy általában az É. M. E. tagsággal összeférhetetlen, ezt a tényt minden É. M. E. tag köteles közvetlen felettes szervezete útján az o. k. fegyelmi Széknek bejelenteni. Összeférhetetlenségi bejelentést az érdekelt tag maga is tehet önmaga ellen. Összeférhetetlenséget az o. k. fegyelmi szék külön bejelentés nélkül hivatalból is észlelhet.

Ha ilyen összeférhetlenségi eset az o. k. fegyelmi széknek bármi módon tudomására jut, az esetet az illető tag meghallgatása mellett 3 tagú tanácsban vizsgálat és mérlegelés tárgyává teszi s ha az összeférhetlenséget fennforgónak látja, az illető tagot írásban felszólítja, hogy az összeférhetlenséget 8 nap alatt szüntesse meg. Ha az illető tag ennek a felhívásnak a kitűzött határidőben eleget nem tesz, az o. k. fegyelmi szék az illető tagnak az É. M. E.-ben viselt tisztségétől való elmozdítását, illetőleg az É. M. E. tagjai sorából való kizárását összeférhetlenség címén írásbeli határozattal kimondja. Ez a határozat végérvényes. Az összeférhetlenségi ügyben eljáró fegyelmi tanács semmiféle alaki eljárási szabályokhoz kötve nincs, határozatát szabad mérlegelés után és kizárólag az É. M. E. érdekeit szem előtt tartva hozza meg.

XI.

Életbelépés.

37. §. Jelen Fegyelmi Rendtartás belügyminiszteri jóváhagyás és kihirdetés után azonnal hatályba lép, amikor is az eddigi fegyelmi szabályzatok hatályukat veszítik. A folyamatban lévő fegyelmi ügyek további folyamán is ez a szabályzat alkalmazandó.

Tárgyalta és elfogadta az Ébredő Magyarok Egyesületének országos közgyűlése.

Hitelesítők:

Dr. Dániel Sándor s. k.

Dr. Eckhardt Tibor s. k.

P. H.

Dr. Fodor Gyula s. k.

Turchányi Egon s. k.

Látta a m. kir. belügyminiszter azzal a megjegyzéssel, hogy a 2. §. e) pontjában történt törlés és javítás, valamint a 3. §. 7. pontjának törlése, úgyszintén a szövegben előforduló „*ítélet*“ szavaknak „*határozat*“-ra való helyesbítése hivatalos tollal történt; továbbá, hogy az országos központi fegyelmi szék nem *ítéleleket*, hanem *határozatokat* hozhat, végül, hogy az országos központi fegyelmi szék által hozott határozatok a közgyűléshez fellebbezhetők.

Budapest, 1924. évi február hó 28-án.

Rakovszky s. k.
belügyminiszter.

TARTALOMJEGYZÉK. ÁLTALÁNOS RÉSZ.

I. FEJEZET.

Az egyesület megnevezése és célja.

Az egyesület neve, székhelye, pecsétje, jelvénye (1. §). — Az egyesület célja és működési köre (2. §.)

II. FEJEZET.

Az egyesület fentartásának eszközei és a vagyoni jogi rendelkezések.

Az egyesület fentartásának anyagi eszközei (3. §.) — Az országos egyesület vagyona feletti rendelkezés. Jogügyletek kötésének szabálya. A szervezetek kezelésében lévő vagyontárgyak feletti rendelkezés. A központi jövedelmek felhasználása. A szervezetek jövedelmének felhasználása. A szervezetek különleges rendeltetésű alapjainak felhasználása. Vagyoni jogi rendelkezések alaki kellei. (4. §.) — A vagyoni kezelés országos ellenőrzése (5. §.)

III. FEJEZET.

A tagok, a tagfelvétel, a tagok jogai és kötelezettségei, a fegyelmi jog és a tagság megszűnése.

Az egyesületi tagság feltételei (6. §.) — Az egyesület országos jellege. Az egyesület rendes, rendkívüli, alapító, tiszteletbeli és dísz-

tagjai felvételének, illetve megválasztásának feltételei és módjai (7. §). Külföldi honpolgároknak tiszteletbeli vagy dísztagokul való megválasztása. A tagdíj megszabásának joga (8. §) — Kiskorú tagok felvétele (9. §). — A tagok felvételének módja Budapesten és vidéken (10. §) — A destruktív társaságokból kilépettek felvételének módja. A felvételt elutasító határozat elleni fellebbezés. Azok felvételének módja, ahol szervezet nincs (11. §). — A tagok kötelezettségei 12. §. — Eljárás azok ellen, kik az egyesület jóbirnevét veszélyeztetik. A tagdíjfizetési kötelezettség időtartama. A tagok részvétele az egyesületi életben. Az egyesület fegyelmi joga tagjaival szemben (13. §.) — A tagság megszűnése: halál, szabályszerű kilépés, törlés és kizárás által (14. §.)

AZ EGYESÜLET ORSZÁGOS SZERVEI.

IV. FEJEZET.

Országos közgyűlés.

Az országos közgyűlés (15. §.) — Rendkívüli közgyűlés összehívásának esetei (16. §.) — Az országos közgyűlésre a csoportok képviselőinek megválasztása a csoportok taglétszáma szerinti arányban. E célból a csoportok taglétszámának megállapítása. Az országos közgyűlésen részvételre jogosítottak felsorolása. A kiküldöttek kötetlensége állásfoglalásaikban (17. §.) — A közgyűlés tárgysorozatának összeállítása, a tagok indítványának benyújtására a határidő, a közgyűlésen az elnöklés, jegyzőkönyvvezetés, hitelesítés és a jegyzőkönyv kellékei. Határozathozatal, határozatképesség és annak megszorított esetei. Nem határozatképes közgyűlés újbóli összehívása. A szavazás módjai. A közgyűlés határozatai ellen a fellebbezés (18. §.). — A közgyűlés tárgyai (19. §.)

V. FEJEZET.

Az országos központi vezetőség.

Az országos központi vezetőség összetétele (20. §.). — Az országos elnöki jogkör részletezése (21. §.) — Az országos központi igazgatóság jogállása (22. §.) — Az igazgatóság hatáskörének részletezése (23. §.) — Az igazgatóság beszámolási kötelezettsége az országos központi választmány előtt (24. §.). — Az igazgatóság rendszabályai a tisztüket alapszabályellenesen betöltő szervezeti tisztikar és az egész szervezettel szemben. A szervezetek felfüggesztése és feloszlása (25. §.). — Az igazgatósági ülés összehívása, tárgysorozata, az elnöklés, a jegyzőkönyv vezetése és hitelesítése, határozatképesség, szavazás módjai, a határozatok elleni fellebbezés (26. §.). Bizottságok választása (27. §.). — A heti körlevél és a Hivatalos Tudósító (28. §.).

VI. FEJEZET.

Az országos központi választmány.

A választmány összeállítása. A hivatalból való tagok felsorolása (29. §.). — A választmány hatásköre. Az országos választmány szervezet törlési joga (30. §.). — A választmány összehívásának, ülésezésének, határozathozatalának szabályai (31. §.). — Határozatai elleni fellebbezés. A választmányi tagság személyhez kötöttsége és az állásfoglalás kötetlensége (32. §.).

VII. FEJEZET.

Az Országos Központi Fegyelmi Szék.

A fegyelmi jog alapja és hivatkozás a Függetlenben helyet foglaló Fegyelmi Rendtartásra (33. §.).

VIII. FEJEZET.

Az Országos Központi Ügyvezetés.

Az országos ügyvezető igazgató jogállása és hatásköre (34., 35. §.).
— Az országos főtitkár, tisztikar és főosztályok hatásköre (36., 37. §.).
— A szervezetek kötelekében alakult különcélú tagcsoportok (sport stb.) országos egyesítése (38. §.).

AZ EGYESÜLET SZERVEZETEI.

IX. FEJEZET.

Az egyesület szervezeteiről; a budapesti kerületi szervezetekről, a szakcsoportokról és a vidéki helyi csoportokról általában.

A szervezetek alakulásának előfeltételei (39. §.) — A szervezetek célja és programja. A szervezet jövedelmeinek megoszlása a központ és a szervezet között. A szervezet kezelésében lévő vagyon sorsa a szervezet feloszlása esetében (40. §.). — A szervezeti közgyűlés (41. §.). — Részvételre jogosultak, rendes közgyűlés ideje, rendkívüli közgyűlés, a közgyűlés összehívása. Az országos elnök közgyűlés összehívási joga és mely esetekben köteles a szervezetet a közgyűlést egybehívni. A közgyűlés összehívásának módja (42. §.). — A közgyűlésen az elnöklés, a határozatképesség, tárgysorozat, a tagok indítványai, a jegyzőkönyv, annak hitelesítése, szavazás és módjai, a határozatok elleni fellebbezés (43. §.). — A közgyűlés tárgyai (44. §.). — A szervezet elnökének hatásköre (45. §.). — A szervezet gyűléstartási joga. Az elnök joga az egyesület jóhírnevét veszélyeztető határozatok felfüggesztésére (45. §.). — A szervezeti választmány hatásköre. A szervezeti választmány összehívása és időpontja. Az összehívó levél, a tárgysorozat, a tagok indítványai. A választmányi ülésen az elnöklés, jegyzőkönyv, határozatképesség, szavazás és módjai, fellebbezés (46. §.). — A választmány által választott tisztikari tagok felsorolása. A szervezeti elnök utalványozási, kiadványozási és ellenőrzési joga. Az alelnök, a főtitkár és a tisztikar többi tagjainak hatásköre. A szervezet kebelében különféle szűkebb körű és különleges célú tagközösségek (sportalosztály, dalkör, stb.) alakulása és vezetése (47. §.).

X. FEJEZET.

A vidéki csoportokra vonatkozó különleges rendelkezések.

A vidéki csoport megnevezése és pecsétje (48. §.). — A megyei elnök és kerületi felügyelő kinevezése és hatásköre (49. §.). — A vidéki csoport joga intézőbizottság választására (50. §.).

XI. FEJEZET.

A budapesti kerületi szervezetekre vonatkozó különleges rendelkezések.

A budapesti kerületi szervezet megnevezése és pecsétje (51. §).
— Egyes közigazgatási kerületen belül több alcsoport alakítása, körzetként és utcaként megbízottak megnevezése (52. §).

XII. FEJEZET.

Különleges rendelkezések a szakcsoportokra.

A szakcsoportok jellege, megnevezése és pecsétje (53. §). — A szakcsoport tagosság feltétele. A szakcsoport önkormányzata (54. §). — A szakcsoport vidéki tagjainak részvétele a vidéki csoportban (55. §). — A vidéki csoportban alakított szakosztály helyzete általános egyesületi élet és szakügyeik szempontjából. Az alosztály vezetősége. A szakcsoport budapesti tagjainak részvétele a kerületi szervezet életében (56. §). — A szakcsoport joga társelnök és ügyvezető választására. A központ joga megbízott kiküldésére (57. §). — A szakcsoportok alcsoportjai és a csoportvezetők választása (58. §).

BEFEJZŐ RENDELKEZÉSEK.

XIII. FEJEZET.

Az egyesület megszűnése.

Az egyesület megszűnése belügyminiszteri rendelet vagy közgyűlési határozat folytán (59. §). — Az egyesület elleni belügyminiszteri vizsgálat vagy felfüggesztés elrendelésének esetei (60. §). — Megszűnés esetén az egyesület vagyonának sorsa (61. 62. §.) — Az egyes szervezetek megszűnésének esete és vagyonának sorsa (63. §).

XIV. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

Hivatkozás a fegyelmi rendtartásra (64. §). — Közgyűlés, hitelesítők, miniszteri záradék.

AZ É. M. E. FEGYELMI RENDTARTÁSA.

I. Általános rész. — Fegyelmi vétségek és fegyelmi büntetések. — Elévülés.

A fegyelmi vétség meghatározása (1. §) — A fegyelmi vétségek részletes meghatározása (2. §) — A fegyelmi büntetések felsorolása (3. §) — Fegyelmi vétségek elévülése (4. §).

II. Fegyelmi hatóságok.

A fegyelmi hatóságok és pedig: a szervezeti és az országos központi fegyelmi szék megjelölése (5. §). — A fegyelmi szék teljes ülésének és tanácsülésének hatásköre (6. §). — A szervezeti fegyelmi szék illetékessége (7. §). — Az országos fegyelmi szék illetékessége első fokon. Az O. K. Fegyelmi Szék illetékessége és hatásköre másodfokon: Az O. K. Fegyelmi Szék megválasztása és létszáma. Fellebbezés a közgyűléshez (8. §). — Az O. K. Fegyelmi Szék hatásköre a fegyelmi ítél-

kezéseken kívül (9. §.) — A fegyelmi széki tagok által teendő fogadalom (10. §.). — A fegyelmi szék összehívása a fegyelmi szék elnökének hatásköre, a fegyelmi szék titkárnak és tanácselnökeinek hatásköre (11. §.).

III. A fegyelmi eljárás általános szabályai.

A fegyelmi eljárás meghatározása (12. §.). — A hivatalból való és a feljelentésre meginduló eljárás és a folyamatban-vételre jogosultak.

IV. Eljárás a szervezetek (szakcsoportok, budapesti kerületi szervezetek és vidéki csoportok) fegyelmi széke előtt.

A szervezeti fegyelmi szék illetékessége és hatásköre (13. §.). — Az eljárás megindítása, előadók kiküldése, az előadó eljárása (14. §.). — A vizsgálat után az eljárás megszüntetése vagy a tanács előtti tárgyalás (15. §.). — Az érdekeltek idézésének szabálya és a távollmaradás következményei (16. §.). — A tanácsi határozathozatal és a fegyelmi büntetés (17, 18. §.). — A határozat indoklásának kötelezettsége. A határozat rendelkező részének kiképzítése. A felek részére. Fellebbezés (21. §.). A fellebbezés feltételei. A határidő elmulasztása, annak következményei és az igazolás.

V. Eljárás az Orsz. Közp. Fegyelmi Szék, mint elsőfokú fegyelmi hatóság előtt.

Hivatkozás a szervezeti fegyelmi szék előtti eljárásra.

VI. Eljárás az Orsz. Közp. Fegyelmi Szék, mint másodfokú fegyelmi hatóság előtt.

Tanácsi eljárás az iratok alapján (24. §.). — Eljárás új bizonyítás felvétele esetén. A befejezés utáni intézkedés (25., 26. §.).

VII. A határozat jogerőre emelkedése és végrehajtása.

Az országos és szervezeti fegyelmi székek ítéleteinek jogerőre emelkedése (27. §.). — A jogerős határozatoknak az országos központi vezetőséggel való közlésének esetei. Az ítéletek végrehajtására jogosult egyesületi szervek (29. §.).

VIII. Újrafelvételi eljárás.

Újrafelvételi eljárás feltételei (30., 31. §.). — Az újrafelvételi eljárás szabálya (32. §.).

IX. Gyorsított fegyelmi eljárás.

A gyorsított fegyelmi eljárás esetei (33. §.). — Az É. M. E. országos központi igazgatósága által folyamatba tett gyorsított eljárás szabályai (34., 35. §.).

X. Összeférhetetlenség.

Az É. M. E. tagsággal összeférhetetlen állás, vagy foglalkozás esetében való eljárás és ítékezés szabályai (36. §.).

XI. Életbelépés.

A fegyelmi rendtartás életbelépésének hatálya (37. §.). Közgyűlés, hitelesítők, belügyminiszteri záradék.

A MAGYAR NEMZETI ÚJJÁÉBREDÉS MOZGALMÁNAK CÉLKITŰZÉSEI⁵⁷

⁵⁷ A facsimileként közölt kiadvány adatai: [SZERZŐ NÉLKÜL], *A Magyar Újjáébredés Mozgalmának célkitűzései*, Budapest, Ébredő Magyarok Egyesülete, 1933. [A facsimile alapjául szolgáló példány jelen forráskiadvány szerzőjének magántulajdona.]

Magyar Testvérünk!

Az Ébredő Magyarok Egyesülete fordul Hozzád aggódo szeretettel azzal a kívánsággal, hogy a magyar újjáébredés mozgalmának harcosaként tedd magadévá célkitűzéseinket, lépj be küzdő sorainkba, hogy izzó hittel, együttes akarással és akadályt nem ismerő elszántsággal tette váltsuk minden élő magyar leghőbb vágyát, az új erkölcsi, nemzeti és gazdasági alapokon nyugvó, sértetlen Magyarországot!

I.

Az Ébredő Magyarok Egyesülete akkor alakult meg 1918-ban, midőn a történelmi Magyarország ezeréves épülete egyszerre összeomlott. Életréhvta a nemzet lelkiismerete és természetes életösztone, hogy harcba szállva a bomlasztás szörnyetegével, kikutatva az összeomlás belső okait, új, életerős társadalmi irányzatnak legyen megteremtőjévé, mely hivatva van a magyarság lelkét egységessé és ismét erőssé tenni arra, hogy az elvesztett javakat visszaszerezze s egy boldogabb jövőndő alapjait megvesse.

Kétségtelen tényként állapítottuk meg, hogy az összeomlás oka kettős volt:

1. *a nemzeti öntudat elhomályosodása*, melyet a liberalizmus korában nagytömegekben bevándorolt zsi-

dóság mindentüvé való beszivárgása okozott; amely elárasztva értelmiségünket a maga külön szellemiségével, az ipart, kereskedelmet, bankokat, sajtót, sőt a politikai hatalmat is kezeibe kerítette és megbénította a nemzeti erőket éppen akkor, midőn azok áldozatos kifejtésére a legnagyobb szükség lett volna;

2.) *a liberalis kapitalista rendszer* olyan gazdasági és politikai uralmat teremtett, melyből hiányzott a megértés a nagy magyar tömegek jóléti, művelődési és politikai követelményeivel szemben s amely az államfentartó keresztény magyarság teljes elszegényedésével, megméltatásával és az állam fölé helyezkedő idegen nemzetközi gazdaság és tőkehatalom keletkezésével járt.

A magyarság alárendelt tényező, kiszolgáltatott és kizsákmányolt pária lett saját hazájában.

Az összeomlás óta eltelt tizenötödik esztendő fordulóján meg kell állapítanunk, hogy az akkor megindult mozgalom még messze van a kifejlődéstől és attól, hogy a magyar nemzet sorsát irányító tényezővé váljon. Pedig azóta Európában az az eszmeáramlat, amelyet az Ébredő Magyarok Egyesülete teremtett meg elsőnek, többhelyütt diadalra jutott és a gyakorlati politika tényezőjévé vált.

Miért késik ez nálunk?

Nyilván azért, mert külföldön a nemzeti ébredés mozgalma ádáz harcok útján lassan hódított tért; amikor pedig uralomra jutott, magamögött tudhatta a saját eszmekörében kiképzett és nagyszerűen megszervezett társadalmi tömegek hatalmas támogatását. Ilyen körülmények között hozzá lehetett látni rövidebb, hosszabb idő alatt a liberális-kapitalista rendszer felszámolásához és az igazi nemzeti élet megteremtéséhez.

Nálunk az őszirózsás forradalom előtt a liberális

sajtó álnemzeti mákonyával elalított minden egészséges ösztönt, a forradalom pedig oly gyorsan ért véget, hogy nem volt idő vele szemben egy tömegmozgalom tervszerű kialakításához, a tömeglélek lassú és a mélybe gyökerező átalakításához. A magyarok Istene nem volt hozzánk kegyelmes — Ő tudja, hogy miért — és nem áldott meg bennünket olyan politikai vezéregyéniséggel, aki a *hatalom birtokában* maga formálta volna a történelmet s irányította volna erős kézzel, szilárd meggyőződéssel a magyar újjászületés mozgalmát. Pedig könnyű lett volna ez. Hiszen a magyar lélek túlon-túl be van állítva a központosított magyar állameszme irányába, mindent az államhatalomtól, az erős kéztől és a központi irányítástól vár. Ehelyett csalódás-csalódásra következett.

A magyar állampolitika visszazökkent a régi liberális vágyokba, — ott vesztegel ma is — és ha nem volna emlékezet, amely lerögzíti a történelmi tényeket és az azokhoz fűzött keserű tanulságokat, ha nem volna meg az ÉME, a kicsiny nemzeti sajtó és az a politikai irányzat, amely ma is megalkuvás nélkül hirdeti az újjáébredés eszméjét, — kétségbe kellene esnünk a magyarság jövőjét illetően.

Kettő között választhatunk.

Vagy várunk tehetetlenül, míg a bizonyosan bekövetkező rettenetes európai összeütközésben az események hullámai elöntik a Csonkaország rozoga és minden eresztékében laza építményét, kitéve a szerencse kiszámíthatatlan esélyeinek, vagy bátran szembenézve a sorssal, számotvetünk helyzetünkkel, mérlegeljük tennivalónkat s minden akadályt elsöprő társadalmi megmozdulással támpontot adunk oly politikai kialakuláshoz, amely képes lesz törvényes úton a liberális kapitalista rendszer romjain egy minden ízében magyar, erkölcsében

megújhdott és a széles népi tömegek szociális kielégítettségén nyugvó új magyar államot megteremteni.

II.

Mindenekelőtt lássuk tehát, mi van ma Magyarországon?

Általános elszegényedés, nyomor, kétségbeesés, munkanélküliség, eladósodás, pénztelenség a nagy magyar tömeg soraiban, üres állampénztár egyfelől, idegen szellemtől áthatott, virágzó nagykapitalizmus, virágzó bankuralom és virágzó kartellek másfelől.

A magyar *ipari munkásság*, melynek jórésze munkahiján a társadalmi és a községi jótékonyság könyöradományaiából tengeti életét, kettős járom alatt görnyed. Egyrészt a kapitalizmus, a minden ízében idegen nagyipari érdekelttség könyörtelen, kizsákmányoló bérrendszerének *gazdasági* — másrészt a vele egyhúron pendülő judeo-marxizmusnak *szellemi* igája alatt. A proletáruralom gyászos összeomlása után meg volt a lélektani pillanat a magyar munkásság lelki felszabadításához, de ezt úgy az államhatalom, mint a magyar társadalom elmulasztotta. A keresztényszocialista szakszervezet egymagában nem bizonyult kielégítőnek. Igaz ugyan, hogy az utóbbi időben a szociáldemokrácia ereje nagymértékben megfogyatkozott. Azonban az is kétségtelen, hogy a több évtizedes, egyoldalú lelki megművelés után a magyar munkásságot a szociáldemokrácia irányítói az osztály-gyűlölet, a nemzetietlenség és vallástalanság szellemében a magyar nemzet többi társadalmi rétegeitől elidegenítették. A munkásság lelkületének átalakításához és a magyar munkásnak a nemzeti közösségbe való beillesztéséhez *határtalan szeretet, cél-*

tudatos és széles alapokon nyugvó társadalmi munka szükséges.

A magyar földmunkás nyomora semmivel sem kisebb az ipari munkásénál, itt azonban a munkaadó is az anyagi csőd szélére került. A mezőgazdaság változásában egyformán érdekelt a birtokos és a bérmunkás. A mezőgazdasági termelés ráfizetéssel jár. Az agráröllő, ahelyett, hogy szűkülne, mindig jobban tágul; a különbség a mezőgazdasági cikkek és az iparcikkek árai között állandóan növekszik. A gazdatársadalom a nagykamatú, ki nem fizetett kölcsönök és adók terhe alatt roskadozik. Ennek természetes következménye az, hogy a termelés visszaesik, mert a gazda anyagi eszközök híján nem tudja földjét kellőképpen gondozni. Az alacsony mezőgazdasági termény- és állatárak természetesen főleg az élelmiszerek párhuzamos olcsóbbodásához kellene, hogy vezessenek, ehelyett azonban a tej, kenyér, burgonya és a hus ára egyáltalán nem tart lépést a termékek áresésével. Ennek oka, hogy mire a termék a fogyasztó kezeihez jut, annyi kézen megy át, hogy tetemesen megdrágul. A hasznot tehát a közvetlő kereskedelem vágja zsebre. Ugyanígy áll a dolog az exporttal is. Az *export* nem a gazda kezében van, annak hasznát ugyanaz az idegen tőke zsebeli be, amely egyformán kezében tartja a bankokat, azokon keresztül az iparvállalatokat, a kartelleket és a közvetlő kereskedelmet. Ő állapítja meg a termékek árait és ő irányítja korlátlan hatalommal a fogyasztást is.

A magyar birtokelosztásnak olyan hibája van, amely Európában szinte egyedülálló s amelynek következtében már a háború előtt a fajmagyar kisbirtokosság és földmunkásság százezrei vándoroltak ki a világ minden tájékára, nem találván meg idehaza a megélhetés

legelemibb feltételeit. Magyarországon a földbirtok kétharmadrésze, 4.830.586 hold 1224 nagybirtokos kezében van. Ezzel szemben 912.432 törpebirtokos 1,750.586 holdon tengődik, nem is szólva a sokszázezer nincstelenről. Ha elgondoljuk, hogy a kisbirtokosok ugyanazon a területen kb. ötszörte nagyobb adót fizetnek, ötszörte több embert tartanak el, mint a nagybirtok; hogy a túlnyomóan kisbirtokosok által lakott területen *hétszerte* annyi iparos, kereskedő és más foglalkozású ember él meg, mint a nagybirtokon, nem lehet kétséges, hogy a birtokelosztás egészségtelen és hogy a magyar nemzet boldogulásának és megerősödésének ez az egyik fő akadálya. Megjegyzendő, hogy a középbirtok (500 holdtól felfelé) valamint a nagybirtok és bérlet kb. 30%-a zsidó kézen van.

A magyar *kisiparosság és kiskereskedelem*, amely majdnem ugyanannyi munkáskezet foglalkoztat, mint a nagyipar, a kartellek karmaiban a lét legelemibb nehézségeivel küzd.

Elszorul a szíve minden magyar hazafinak, ha arra gondol, hogy miként bánt el az állam azokkal, akik vagyonukat, életüket, vagy testi épségüket áldozták a Haza oltárán. Akkor, amikor a papirbakkancsok szállítói háborús gazdaságukat és nyereségüket csaknem teljes egészében megtartották, a *hadikölcsönkötvények* tulajdonosai százazrek és milliók után könyöradományokban részesülnek.

Örök szégyene marad nemzetünknek az az elbánás, amelyben a *hadirokkantak, hadiözvegyek és a háború vitézei* részesülnek. A *vitézi rend*, ez a gyönyörű és az egész világon kétségkívül egyedülálló intézmény a magyar társadalom közönye folytán nem talált kellő

támogatásra. A járadékföldek adományozása úgy történik, hogy a *vitéz megfizeti a hitbizomány jellegével bíró föld árát és felette egyénileg nem is rendelkezhetik.* A tisztii és legénységi vitézek ezrei még egy talpalatnyi földet sem kaptak, amelyen családi otthonukat felépíthették volna. A legénységi vitézszégi érmek tulajdonosai érempótdíjjaikat nem kapják meg.

Nyomasztó gondként ül a Csonkaország lelkén az **állástalan fiatalság elhelyezkedésének problémája.** Ebben a tekintetben sivárabb a helyzet, mint egy évvel ezelőtt: a sok szó és ígéret után elmaradtak a tettek. Fokozza a helyzet súlyosságát a nemzeti hadseregből elbocsátott altisztek és zsoldos legénység ezreinek munkanélkülisége.

A szabad értelmiségi pályák túlzusufoltsága leszálította e rétegek erkölcsi és gazdasági színvonalát. De azért továbbra is 5 egyetem ontja magából évente a diplomások ezreit.

A közalkalmazottak ki vannak szolgáltatva a politikai hatalom teljes önkényének. Az állandó fizetés-csökkentés, a nyugdíjasok jogos igényeinek állandó csorbítása a magyar értelmiség további elszegényedéséhez és a fogyasztás nagymértékű csökkenéséhez vezet.

A magyar irodalom, művészet ma is az idegen erkölcsiség és szellem uralmának nyomása alatt sinylődik, amely a magyar alkotó szellem szolgálata helyett a külföldről kiseprűzött elemeket veszi védelmébe.

A sajtó pedig, — a kicsiny magyar rész kivételé-

vel — úgymint a forradalom előtt, hintegeti a konkolyt és a mételyt a jóhiszemű magyarok lelkébe.

Közoktatásunk ahelyett, hogy a széles néptömegek céltudatos és szakszerű kiképzését szolgálná, az amúgy is túltermelt értelmiség tömegeit gyarapítja. A magyarnak van természeti adottsága a kereskedelmi és pénzügyi gazdálkodáshoz, de hiányzik a gyakorlati képzettsége. Szinte tervszerű hibája ez a magyar kultúrpolitikának, aminek kiküszöböléséről az államhatalomnak kötelessége lett volna már régen gondoskodni.

Törvénykönyvünk ma is sokkal erélyesebben bünteti az indulatbűnököt, mint a nyereszkesedési bűnököt, a csalást, zsarolást, uzsorát és a sikkasztást.

Közegészségügyi helyzetünk az utolsó években lényegesen romlott, a halálozások száma, a csecsemő halálozás fenyegetően emelkedett, szaporodásunk csökkent, akkor, amidőn körüöttünk a velünk ellenséges viszonyban lévő népeknél éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk.

Adópolitikánk igazságtalan, leginkább a gazdát, a fogyasztót sújtja. A nagyipar, a nagybankok, részvénytársaságok aránytalanul kisebb adót fizetnek, mint a földbirtok és a kisember.

A *tőke* elbújik az adózás elől, kimentti magát külföldre és nem hajlandó hitelt nyújtani a termelő munka számára. Óriási gépezet polipkarmaival fojtogatja az egész magyar közgazdaságot, tisztviselőt, értelmiséget, munkást, földművest, kiszivattyúzván belőle az életerőt. Mindehhez segédkezet nyújt a nagytőkéhez ezer érdekszálal hozzáfűzött vénhedt *politikai rendszer*, mely egy erőszakkal összetákoltt többségen alapuló parlament

eszközeivel lehetlenné tesz minden egészséges fejlődést és a politikai irányzatok szabad érvényesülését.

A *liberalista-kapitalista rendszer* a maga kiméletlenségével és iszonyú idegenségével megfojtással fenyegeti nemzeti ellenállóképességünket.

De ez még nem elég! Ugyanez az *idegen szellem* mindig nagyszerűen értett ahhoz, hogy a gazdasági kizsákmányolás mellett a maga javára kihasználja azokat az előnyöket, melyek a *felekezeti és királykérdésben* fennálló ellentét állandó szításából kovácsolhatók. Mi magyarok képesek vagyunk elfeledkezni a közös ellenségről s késhegyig menő harcot folytatni egymás ellen olyan kérdések fölött, amelyek kölcsönös megértéssel a legkönnyebben kikapcsolhatók.

Hogy lehet ma katolikus és református között ellentét, midőn mindkét vallás ugyanazon világnézet jegyében a Krisztusi igazság alapján áll?

Hogyan lehet manapság királykérdésről vitatkozni, midőn éppen ebben a kérdésben leginkább érvényesülhet a külpolitikai befolyás?

S mindezen belső bajok és ellentétek mellett körülöttünk mind szorosabbra fűződik az *ellenséges népek gyűrűje*, azoké a népeké, amelyek a magyarság teljes elnyomatására és kiirtására törekednek.

Tele vagyunk bajjal és veszedelemmel!

Hol itt a kiút és van-e egyáltalában lehetőség arra, hogy ebből a nyomasztó helyzetből felemelkedjünk?

Beteljesedett-e rajtunk a sors és arra vagyunk ítélve, hogy örökre letörtültsünk a történelem színteréről?

Ez az a gondolat, amely bennünket megrendít s

arra késztet, hogy a helyzet durva őszinteséggel való feltárása után, eszközöket és módokat keressünk a kibontakozásra.

Fajtelelem

III.

Faji lélek.

A világtörténelem nem egyéb, mint az emberi fajok állandó küzdelmének változata. Minden ember cselekedete szellemi és testi életének minden megnyilvánulása, tudva, vagy tudatlanul a *faji lélek* megnyilatkozása, ez felel meg a természet általános törvényeinek, mely alól az ember sem vonhatja ki magát. A nemzeti gondolat, a nemzeti érzés és összetartás nem egyéb, mint a faji összetartás és érzés politikai megjelölése és megnyilatkozása. A fajok s így tehát a nemzetek küzdelmében nincsen érzelmesség. Amelyik öntudatosabb, amelyik harcosabb, amelyik életképesebb, az győz. A pacifizmus a nemzeti öntudat hiánya, a megalkuvás egyet jelent a faj beolvadásával, eltűnésével, egyet jelent a faj halálával.

Keresztény magyar faj.

Tiszta faj úgyszólván nincsen. Minden faj átmegegy a keveredés különböző folyamatán, amelyen keresztül az erősebb, az uralkodó faj megőrzi fölényét, rányomja bélyegét az így kialakult történelmi fajra. Ilyen történelmi faj a rómaiak utóda az olasz, továbbá a francia, az angol, a német stb. és ilyen történelmi faj a mi magyar fajtánk is, melynek ősei 896-ban hódították meg a Kárpátok medencéjében ezt az országot. Itt teremtettek hazát a magyar faj részére, mely egy ezredév alatt minden tervszerű pusztítás, ádáz harcok és súlyos veresétségek után megőrizte sajátos szellemi és testi képességeit. Ez országnak államalkotó eleme mindig a

magyar faj volt és az is marad. Ez a magyar faj az évszázados harcok és a vérkeveredés ellenére a maga faji, erkölcsi és szellemi bélyegét kiirthatatlanul rányomta arra a történelmileg kialakult fajra, amelyet ma *keresztény magyarságnak* nevezünk. Az áthasonulás folyamata lassú és nagyjából tökéletes. Amikor tehát fajvédelemről, illetve a magyar fajról beszélünk, ezalatt a magyarságba beolvadt bármilyen idegenvérű testvéreinket is értjük, akik ebbe a közösségbe tartozónak érzik magukat, azonos világnézeti és erkölcsi felfogást vallanak és a magyarság sorsát, célját, törekvéseit minden fenntartás nélkül magukévá teszik. *E fajnak megerősítése, szolgálata, fejlesztése és védelme az országon kívül és belül jelenti a magyar nemzeti öncélúság gondolatát.* Minden más különálló nemzetiség, aki mint állampolgár élvezi a magyar fajjal való együttélés előnyeit, csak mint **nemzeti kisebbség** élhet a magyar állam területén.

A magyar ujjábredés mozgalmanak első tétele a fajmagyarságnak illetően meghatározása. Célja a magyar faj öntudatának felébresztése, ébrentartása, cél tudatos és tervszerű munkával való megerősítése. Beletartozik ebbe a feladatkörbe a világ összes magyarjának egyesítése, a közös hazába való visszahozatala, hogy itt egy nemzeti közösségben találja meg boldogulását és vegye fel a küzdelmet a magyarság történelmi hivatásának további betöltéséhez.

Amikor Szent István királyunk felvétette őseinkkel a kereszténységet, beiktatta nemzetünket a keresztény kultúrnemzetek közösségébe és ezzel megpecsételte sorsunkat. *A magyarság egyik hivatása volt és maradt is*

a Krisztusi világnézetten alapuló kultúrának fejlesztése és védelme. De van ennek a nemzetnek még egy második hivatása is. A Dunamedencében műveltségénél és földrajzi helyzeténél fogva vezető szerepre hivatott. Ütközopontjában áll a három nagy faji mozgalomnak: a szlávság, a germánság és a latin népek mozgalomának. Feladata a kiegyensúlyozás és kiegyenlítés, melynek megfelelni csak akkor tud, ha erős öntudattal bír, ha felvértezve a műveltség és a küzdelem minden eszközzel szilárdan veti meg a lábát; ellenkező esetben könnyörtelenül áldozatául esik a természet törvényének, mely a gyöngével szemben nem ismer kegyelmet.

Trianon.

A trianoni béke hazánkat négy részre szabdalta, nemzettestünket és területünket megcsonkította. Minden erőnkkel törekednünk kell arra, hogy a régi határokat a maguk csorbíttatlan épségében visszaszerezzük és testvéreinket a nemzeti közösségbe magunkhoz öleljük. Fajunk és gyermekeink jövőjét, a mai szűk keretek között nem tudjuk kellőképpen biztosítani és nem tudjuk történelmi hivatásunkat betölteni. Nem valószínű, hogy a bitórló népektől diplomáciai úton vagy nemzetközi propaganda alapján csak egy talpalattnyi földet is vissza lehet szerezni. Csak egy fenyegetés bírhatja őket arra adott pillanatban, hogy kivonuljanak és ez a fenyegetés a mi erőnk. Ennélfogva az integritás visszaszerzésének első feltétele a magyar faji értékek fokozása, a magyarság széles tömegeinek anyagi kielégítése és faji öntudatunk ébrentartása, tehát a helyes belpolitika.

Nemzetiségek.

Az intéger Magyarországra ismét lesznek nemzetiségeink, akik a mai megszálló hatalmak kizsákmányoló uralma alól vágyakozva gondolnak vissza a régi igazságos magyar uralomra. *Mi nemzetiségeinkkel a Szt. István-i állameszme közösségében, békében óhajtunk együttélni, megadva nekik a szabad művelődési, gazdasági és politikai fejlődés minden megadható jogos feltételét.*

Ime, ezek azok a nemzetpolitikai vezérelvek, amelyeket a magyarságnak követnie kell. Ha nemzetünk nem tért volna le erről az alapról, ha nem ölelte volna minden megkülönböztetés nélkül magához azokat, akik ugyan egy nyelvet beszélnek velünk, de nem tartoznak a magyarság faji közösségébe, akkor ma nem beszélénk Csonkamagyarországról s nem kellene esetleg magyar vérnek ömleni újból a határok visszaszerzéséért. Mert akkor nem lett volna, aki kardcsapás nélkül átadja ellenségeink szabad prédájára az országot s nem lett volna, aki a jóhiszemű és önfeláldozásra kész magyar katonákat megakadályozni tudta volna abban, hogy megvédjék az országot a betolakodott idegen zsoldosoktól. Mert, hogy ez így történt, hogy a Károlyi-uralom alatt vezetőszerphez jutott Jászi-Jakobovics Öszkár, Pogány-Schwarz József és társai követték el ezt a borzalmas merényletet a magyarság ellen, az megállapított történelmi igazság.

Felekezeti kérdés.

Bajaink feltárása alkalmával felemlítettük, hogy van a fajmagyarságban két olyan ellentét, amely szétválaszt bennünket. Ezek a vallási széthúzás, a felekezeti egyenlenség és a királykérdés. Nem engedhetjük meg

magunknak azt a fényűzést, hogy ilyen kérdések felett egymással torzsalkodva a közös ellenség diadalt üljön felettünk. Az ÉME nem ismeri el ezen ellentétek jogosságát. Igaz, hogy történelmi adottságok folytán az ország lakosságának vallása nem egyöntetű, azonban katolikus református, lutheránus, unitárius testvéreink ugyanazon egy világnézet, a Krisztusi világnézet alapján állanak és különböző templomokban, de ugyanazt az egy igaz Istent imádják. Magyar és magyar között e szempont alapján nem szabad különbséget tenni.

Királykérdés.

Ami a királykérdést illeti, ennek megoldásával az ÉME nem foglalkozik, tagjai között ilyen propagandát nem enged meg és az a véleményünk, hogy a magyar nemzet akkor dönthet ebben a kérdésben, ha minden befolyástól mentesen, szabadon nyilváníthatja akaratát. *Ez a nemzeti újjáébredés mozgalmának második alap-tétele.*

Erkölcsei és gazdasági válság.

A magyar nemzet válsága kettősirányú. *Erkölcsei és gazdasági válság*, Miután mindkét szempontból a válság szorosan összefügg a zsidóság kérdésével, először ezzel kell tisztába jönnünk és ebben az irányban kell álláspontunkat határozottan és minden kétséget kizáró módon megszabni.

A zsidókérdés.

Az összeomlás óta sok szó esett a zsidókérdésről. Az utóbbi években azonban elcsendesedtek a hullámok. Mindenki bizonyos tartózkodással nyult ehhez a kérdéshez, bár mindenki érzi, hogy ez a kérdés itt van és sem az államhatalom, sem a magyar társadalom, sem

maga a zsidóság nem kísérelte meg megnyugtató módon elintézni. A zsidókérdés ott kezdődik, amikor 1848-ban az egyenjogúságot, Széchenyi István intelmei ellenére, a zsidóságra is kiterjesztették. A zsidó vallás befogadott vallás lett és a zsidóságot emancipálták, azaz egyenjogú magyar állampolgár lett. Ez még nem lett volna olyan nagy baj. A főhiba ott történt, hogy a jóhiszemű liberális magyarok elhitték, sőt erőszakkal mindenkivel elhitették és törvényben is kimondották, hogy a zsidóság csak felekezeti. Ezek szerint, ha a zsidó magyarul megtanul, egyszerre magyarrá válik és ezzel bevonul a magyar faj közösségébe. A következmények e feltevés súlyos cáfolatát adják. A tévedésért alaposan megbűnhődtünk.

A magyar állam valamennyi nemzetisége és felekezete között a XIX. század eleje óta a zsidóság dicsekedhet a legnagyobb szaporasággal. Nem azért, mintha a zsidóknál a születési arányszám magasabb, a halálzási arányszám alacsonyabb, tehát a természetes szaporodás nagyobb lenne — a statisztikai adatok ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják — hanem egyszerűen azért, mert főként Galiciából, de a többi szomszédos államból is nagyarányú beszivárgás történt és történik; nyilván azért, mert az új hazában jobbak a meggazdagodás lehetőségei.

A hihetetlen arányokban beözönlő zsidóság mohón vetette magát a magyar nemzetgazdaság szűz területeire s veleszületett élelmességénél, laza erkölcsi felfogásánál fogva szinte versenytárs nélkül, pár évtized alatt birtokba vette az országot. A liberalizmus köztudatba átitatott vezéreszméi: a „szabadverseny, a szabadság, testvériség és egyenlőség” rendkívül kedveztek a zsidóság érvényesülésének. Magyarországon nem volt városi polgárság és olyan középosztály, amely úgy amint más

országokban, átvette volna a serdülő ipar és kereskedelem irányítását. Mi az osztrák elnyomatás következtében fejlődésben visszamaradtunk. A kézműiparon kívül iparunk egyáltalában nem volt. A rendiség kötelékei csak 1848 után szűntek meg, Széchenyi szavával élve az ország „nagy parlag” volt. Előiskolának, az ipari, kereskedelmi és pénzügyi dolgokban való céltudatos és szakszerű nevelésnek, semmi nyoma. Nem lehet csodálkozni rajta, hogy ily körülmények között valóban úgy tűnt fel, mintha a zsidó kitűnően értene mindenhez, mintha rendkívül tehetséges és nélkülözhetetlen volna. A zsidóság eleinte szerényebben viselkedett. A második nemzedékben azonban előzönlötte az értelmiségi pályákat és faji erejének és pénzügyi hatalmának tudatában a művészetben, irodalomban, de különösen a sajtóban pökhendi, és szeretlen módon kezdte hirdetni a maga egészen különálló faji szellemiségétől áthatott kulturáját. Megszületett a minden ízében zsidó szellemiségtől áthatott polgári radikalizmus és megkezdette nemzetellenes munkáját a csaknem kizárólag zsidó irányítás alatt álló szocialdemokracia. Lassanként az egész magyar közéletben uralkodóvá vált a zsidóság szelleme. Gunyolták nagyjainkat, lesajnálták maradiságunkat, kicsufolták tradícióinkat ugyanakkor, midőn ordító álnacionalizmusukkal valósággal heccet üztek a magyarsággal. Következett a világháború, amelynek végé felé ellenségeink már a liberális sajtó idegenben sokszorosított példányait szórták le a fronton lévő katonaság soraiba, hogy megmételjezzék fiaink lelkét. A Károlyi uralomban és a kommunizmus bekövetkezésében döntő szerepe volt a zsidó „intellektuelleknek,” a zsidó értelmiségnek.

Íme, ez a zsidó egyenjogúsítás rövid története. És ha ehhez hozzá vesszük, hogy ma Magyarországon

a földbirtok mintegy 25°/_o-a a forgótőke tulnyomó többsége, a nagybankok, a közvetítő kereskedelem legnagyobb-része, a nagyipar csaknem teljes egészében, a nagykereskedelem majdnem egészen zsidó kézben van, hogy az orvosok 35°/_o-a, az ügyvédek 60°/_o-a, a mérnökök 35°/_o-a zsidó, — holott a zsidóság az ország lakosságának 5.1^o/_o-át teszi ki, — ha azt látjuk, hogy a sajátos zsidó szellem ma is ott trónol a művészetben és irodalomban, hogy a sajtó legnagyobb része a kezükben van, — igazán nem lehet csodálkozni azon, hogy a magyar államot valósággal birtokban tartják, hogy a legnagyobb nyomást gyakorolják az államhatalomra, de mégkevésbé lehet csodálkozni azon, hogy a keresztény magyarság a végveszélyben, midőn az országról, a hatalomról, fiaink és utódaink jövőjéről és kenyeréről van szó, a legegységibb jogos önvédelem fegyvereihez nyul.

A zsidó faj,

A zsidóság külön faj, külön nemzetiség, asszimilálásáról, a magyar faj közösségébe való beolvadásáról szó sem lehet. Ennek akadályai a következők: 1.) A zsidóság 4000 éves belterjesen szaporodó fajta, melyhez fogható átűtő erejű tiszta faj Európában nincsen. 2.) A zsidóság faji vallása, az izraelita vallás nem egyéb, mint a faj fenntartásának, a fajtisztaság megőrzésének törvénye. Ez a törvény különbséget tesz a goj és a zsidó között elbánás tekintetében. 3.) A zsidóságnak természeti adottságánál és vallásánál fogva más világnézete, más erkölcsisége, más merőben eltűtő lelkisége van, mint nekünk. 4.) A zsidóság keveredés folytán nem olvast-

ható be. A házasságok vagy meddők, vagy az utódok legnagyobb részben a zsidóságra ütnek vissza. 5.) A zsidóság Magyarországon oly összetartozó tömeg, amelyben a friss elemek alkotják a tulnyomó többséget. Ez a tömeg nyílt faji öntudattal rendelkezik. 6.) A zsidóságot nem lehet beolvasztani azért sem, mert a zsidóság nemcsak nem tud, *de nem is akar beleolvadni*. Ha akart volna, már régen kitermelte volna magából azokat az erőket, amelyek a marxizmussal, a nemzetköziséggel, a bomlasztással, a zsidó faji öntudattal szemben fel kellett volna lépjenek. Ehelyett a zsidóság tudva, vagy tudatlanul mindig védi ezeket a mozgalmakat és a bűnösöket. Soha a zsidóság részéről nem hangzott el követelés a zsidó bevándorlással szemben! A zsidóság külön fajisága és külön faji törekvése, a németországi, oroszországi, a szabadkőműves, egyszóval nemzetközi zsidótörekvésekben túllontul bizonyítva van. Tekintettel arra, hogy a zsidóság terjeszkedése oly mértéket öltött, amely a magyar nemzetre nézve közvetlen veszélyt jelent, okvetlen oly törvényhozási intézkedésekre van szükség, amelyek ezt a veszélyt megszüntetik. De azonkívül módot adnak arra is, hogy a zsidóság, mint külön nemzetiség békében együttélhessen velünk.

Törvényhozási rendezés.

E törvényhozási intézkedés főbb pontjai a következők: 1.) Törvényben kell kimondani, hogy a zsidó külön egyszersmindenkorra megakadályozza a külföldi zsidóság bevándorlását és letelepedését. Az ország határát átlépő zsidónak magas óvadékot kell letenni. 3.) Visszamenőleg szigorúan felül kell vizsgálni a zsidóság személyi és letelepedési adatait. A zsidóság azon részét, amely a

háborúban nem teljesített első vonalban szolgálatot, amely nem vett részt a közös terhek és áldozatok viselésében, ki kell utasítani az ország területéről. 4.) A numerus clausust az egyetemeken a legszigorúbban kell kezelni és a lakosság szerinti arányszámot a gyakorlatra jogosító diplomák kiadásánál is kell érvényesíteni. 5.) Ház- és földet zsidó addig nem vásárolhat, amíg a ház- és földbirtokban a megfelelő helyes faji arány helyre nem állott. 6.) Minden zsidó vállalatnál megkövetelendő, hogy az alkalmazottak között minden kategóriában a magyarok száma az országos számaránynak megfeleljen. 7.) Az összes eddigi sajtóengedélyeket be kell vonni. Magyar nyelven megjelenő lap kiadására engedélyt csak olyan magyar fajú egyén kaphat, aki háborús szolgálatot teljesített, hazafias magatartásával és képességeivel az engedélyre rászolgált. A hírlapírók között a numerus clausus külön szigorúan betartandó. 8.) A zsidóságnak a gazdasági életben elfoglalt diktatorikus uralmát meg kell szüntetni, ennek módoszataival az új gazdasági rend fejezeteiben fogunk foglalkozni.

Ez a magyar újjábredés mozgalmának harmadik tétele!

Szociáldemokrácia.

Többiben szó esett a nemzetközi szociáldemokráciáról. A szociáldemokrácia tana Marxtól, egy zsidó embertől származik. Lényege az, hogy a kapitalizmus kinövésével szemben a munkást úgy kell megvédeni, hogy osztály öntudata felébredjen, a munkásságot külön osztályba kell összetömöríteni és az u. n. szakszervezet útján kell szociális érdekeit a kapitalizmus kizsákmányoló törekvéseivel szemben megvédeni. A végső cél azonban a proletárság uralma, amikor a munkásság,

mint osztály, kezébe ragadja a politikai hatalmat és szocializálja „társadalmosítja“ a termelés eszközeit. A szociáldemokrácia tana zsidó találmány, a szociáldemokrácia az egész világon tulnyomóan zsidó intellektuellek vezetése alatt áll. A szociáldemokrácia egybeforrott a nemzetellenesség és a vallástalanság tanaival. Ahhoz, hogy a szociáldemokrácia uralomra jusson, a polgári társadalmat tönkre kell tenni, a nemzeti összetartást, nemzeteket fel kell bomlasztani, az erkölcsi és politikai pilléreket le kell rombolni. Egyszóval mindent tönkre kell tenni, a jelenlegi, a kapitalista rendszert is, de vele együtt mindent, ami szent, ami eszményi és ami utjában áll e törekvésnek. *Öntudatos nemzeti állam nem tűrheti hogy a szabadság örve alatt tönkretegyék! Épen ezért feltétlenül szükséges, hogy törvényes intézkedéssel a szociáldemokratapártot és a szociáldemokrata szakszervezeteket az állam szüntesse meg.* Ezzel szemben a munkásság anyagi érdekeinek védelméről a legmeszebbmőnően gondoskodni kell, úgy, amint az alábbiakban az új gazdasági rend keretében taglalni fogjuk.

Ez a nemzeti újjáébredés mozgalmának a negyedik tétéle!

Erkölcsi válság.

Említettük, hogy a Csonkaország válsága nagyrészen *erkölcsi válság*. Nincs meg az összetartó kapocs a lelkek között, mely egybefűzné a magyar nemzet egyes rétegeit s történelmi pillanatokban alkalmassá tenné nagy erőfeszítésekre, melyek feltétlen odaadást, önzetlenséget és önfeláldozást követelnek. Amely nemzet élni akar, annak tudnia kell meghalni! Ahhoz azonban, hogy férfiak, társadalmi rétegek a legbecsesebbet, életüket áldozzák a közért, nagy erkölcsi emelkedettség szükséges

s annak a tudata, hogy érdemes a közért áldozni, mert a köz elismeri ezt az áldozatot azzal, hogy gondoskodik az egyén megélhetéséről és a hátramaradottakról. Rettentő bizalmi válság táton a magyar társadalom különböző osztályai és rétegei között. A munkás bizalmatlan a nemzeti gondolattal és a többi osztállyal szemben, mert nem érzi a szocialis szeretetnek őszinte megnyilatkozását. A földműves bizalmatlan a várossal és az értelmiséggel szemben, mert úgy érzi, hogy a terhek egyenlőtlenül oszlanak meg. Ő termel és más élvezi a gyümölcsöket. Mindenki bizalmatlan az államhatalommal szemben, senki sem hisz, mert mindenki látja a nagy történetést az érvényesülésért, mely az egyéni önző célok érdekében hirdet és ígér fűt-fát, hogy a szükséges szavazatok elnyerése után a hatalom birtokába, vagy annak közelébe férkőzhessék s ott zsebeit megtömhesse. Elhangzanak nagyhangú kijelentések, biztató ígéretek s az ígéretek nem követik a tettek. A hirdetett szabadság helyett a tőke rabszolgasága, egyenlőség helyett óriási aránytalanság a jövedelemelosztásban, testvériség helyett az önző egyéni érdek tobzódása!

A régi magyar testvéri felfogás, a szerénység, a régi hagyományos magyar erkölcsi felfogás helyébe mindentüvé befészkelte magát az élvezeteket hajhászó és habzsoló, mának élő, sexualis jellegekkel telített idegen szellemiség, mely a maga fejlett sajtótechnikájával mindent modernnek, a fejlődés követelményeit szolgáló, felvilágosult haladásnak tüntet fel, ami az ő természetéből folyik s maradinak, nevetségesnek azt, ami egyszerű, régi, de magyar. *Ki kell pusztítani ezt a szellemet és a magyar fajiság szellemét vissza kell állítani arra a magaslatra, amelyről letaszították!* Gyökeresen ki kell tépni a korrupció dudváját a kultúra egész területén,

úgy a magán, mint a családi és a közéletből. Irgalmatlanul meg kell szüntetni a közéleti összeférhetlenséget. Ez a nemzeti újjáébredés mozgalmának ötödik tétele

Az új gazdasági rendszer.

A liberalis-kapitalista rendszer az egész világon csődbe jutott. Csődbe kellett jutnia, mert olyan alapvető hibákban szenved, amik elkerülhetetlenül magukban hordják a pusztulás csiráit. Ez a rendszer a korlátlan egyéni szabadság elvén épült fel. Ez annyit jelent, hogy mindenki annyit termelhet, amennyit akar, mindenki annyi hasznot vehet, amennyit tud és mindenki olyan vagyont gyűjthet magának, amilyet csak lehet, azzal pedig azt tehet, amit akar. Ez az elv, illetőleg rendszer az idők folyamán óriási különbségeket teremtett a jövedelemelosztás terén. A tőke öncélúvá lett, elvesztette érzékét a köz követelményeivel szemben, nemzetközi kapcsolatokat teremtett, világhatalommá fejlődött, az egyes termelési ágakban kartellekbe tömörült, megsabta a termelvény árait, a munkabéreket, majd korlátozta a termelés nagyságát s megsabta korlátlan hatalommal a fogyasztás árait is. Mindig úgy, hogy a vezetőgondolat nem a szükséglet kielégítése, hanem a haszon legyen. Így következett be a „túltermelés“, de ugyanakkor nélkülözünk, mert a fogyasztó nem tudja megvenni a termelvényt. Van tőke, de nincs vállalkozás és nincs munka, van mérhetetlen gazdagság, arany tömegével és milliók tönkremennek a nyomorúságban!

A kapitalista rendszer alapértéke a pénz és nem a munka!

A pénzen és kamaton keresztül rabszolgasorban tartja a dolgozók millióit. Ez a kamatrabszolgaság. A sok pénzzel rendelkező, munka nélkül, hatalmas kamat-

jövedelmet élvez, míg a dolgozó ember, bármily értékes munkát végez is, még álmában sem gondolhat oly jövedelemre, mint amilyet a kamat, a tőke gyümölcse eredményez.

Mindezekon kívül a magyar liberalis-kapitalista rendszernek a magyar nemzet szempontjából még egyéb hibái is vannak. Mint említettük, már Magyarországon a *forgótőke* túlnyomó része, mondhatni az egész kapitalista rendszer, zsidó kézben, zsidó irányítás alatt van. A magyar állam az 1924-es V. tc-el a pénzkibocsátás kizárólagos jogát egy magánrésztvénylársaságra a *Magyar Nemzeti Bank R. T.*-ra ruházta, amelynek részvényei többségben idegen kézen vannak. A Magyar Nemzeti Banknak az lett volna a hivatása, hogy hitellel és forgótőkével lássa el a magyar közgazdaságot. A Magyar Nemzeti Bank R. T. ehelyett mesterséges pénzszűkét teremtett, ami megbénítja a gazdasági életet. Ennek következménye az adójövedelem állandó csökkenése, a fizetések leszállítása, a fogyasztás csökkenése, az élet elapadása. A Magyar Nemzeti Bank R. T. aranyfedezetének egyrésze eltűnt, külföldre, nyilván biztosabb helyre vándorolt, éppen úgy, mint ahogy a magyar tőke igen tetemes része, mintegy 1.500 millió pengő ugyancsak külföldi pénzszekrényekben poshad. Ha az államnak pénzre van szüksége, hogy közmunkát indítson meg, vagy köztisztviselőit fizesse, akkor *a kartelltől kell kérnie*, vagy a bankoktól kell kölcsönt felvennie nagy kamatra, ahelyett, hogy maga bocsátaná ki a szükséges összeget, a termelésnek pedig közvetlenül adna hitelt a bankok kikapcsolásával. A *hitelre való jog* éppen úgy megilleti az embert, mint a munka joga, vagy az igazságszolgáltatás.

Nyilvánvaló, hogy egészséges fordulat el sem kép-

zelhető, míg az állam törvényes úton meg nem szünteti a Magyar Nemzeti Bank R. T. kizárólagos pénzkibocsájtási jogát és saját kezébe nem veszi ismét azt. Ez az első lépés az új gazdasági rendszer megteremtéséhez.

Az új gazdasági rendszer alapelvei.

Az új gazdasági rendszernek új alapelveken kell felépülnie.

Felépítéséhez előtűnk állanak a szociáldemokrata gazdálkodás, a kommunizmus elszomorító, a fasizmus és a szárnyait bontogató nemzeti szocializmus felemelő tanulságai. Kétségtelen, hogy a kapitalizmus mindazon előnyeit, amelyek az *egyéni kezdeményezésben* s abban a lehetőségben rejlenek, hogy aki vállalkozik, aki munkaalkalmat teremt, aki értékesebb, hasznosabb, több munkát végez, az jobb életfeltételeket biztosíthat magának és vagyont gyűjthet, érintetlenül meg kell hagyni. *A magántulajdon elve tehát fenntartandó, de nem korlátlan!*

Figyelembe véve a kapitalizmus hibáit, az új gazdasági rendszer *főbb alapelvei* a következőképp alakulnának:

1.) A nemzet összességének jóléte és boldogulása a legfőbb törvény. A tőke a nemzet szolgálatában áll!

2.) A magántulajdon nem korlátlan és védelemre csak addig számíthat, amíg az összesség érdekeivel nem kerül ellentétbe.

3.) A nemzet minden tagjának megvan a joga a létminimum biztosításához és a munkához.

4.) A megélhetés és érvényesülés alapja nem a pénz, hanem a munka. A munka mindenkire nézve kötelező, a munkakerülés büntetéssel jár.

Maga a rendszer főbb vonalaiban a Bell-féle rendszeren alapul. Vázlatos felépítésében a következő:

Új forgótőke rendszer.

Normális gazdasági élet csak úgy képzelhető el, ha az államháztartás, a gazdasági forgalom és a reális kamatú forgótőke összhangban vannak. Az európai államok kiadásai, a háború előttiékhöz viszonyítva, úgyszólván kétszeresre emelkedtek, tehát kétszeres gazdasági forgalmat igényelnek, amihez a jegybankok aranyfedezet hiánya miatt a szükséges forgótőkét szolgáltatni nem képesek. Ezért természetesen következett be a gazdasági nyomorúság, mert a gazdasági forgalmat forgótőke hiányában az állami háztartásokkal összhangba hozni nem lehetett. Az aranyfedezeti rendszerrel tehát sem a gazdasági, sem a társadalmi egyensúlyt továbbra fenntartani nem lehet. Széchenyi István lángelméje már 100 esztendővel ezelőtt belátta, hogy csak nemzeti forgótőke rendszer (nemzeti hitel) biztosíthatja a nemzet gazdasági életképességét. Széchenyi továbbá belátta azt is, hogy az arany semmiképp sem alkalmas pénzfedezetre, mert nem lehet a nemzet gazdagságát és kulturális fejlődését az aranybányászás véletlen szerencséjétől függővé tenni. A jegybank, illetve a forgótőke-rendszer minden nemzet közkinccse, melynek irányítása és szabályozása kizárólag a nemzeti akaratot végrehajtó államhatalom joga és kötelessége. A magyar nemzet új forgótőkerendszere szerint minden magyar állampolgár tagja a Nemzeti Banknak; Mint ilyennek, nemcsak jogában áll a pénzkibocsátásban vagyona $\frac{1}{3}$ -a arányában résztvenni, hanem az egész vagyonával biztosítja a kibocsátott pénzt, ami az elértéktelenedést teljesen kizárja. Ezáltal az az ideális és biztos pénzhelyzet áll elő, hogy nemcsak a magyar állam minden tagja garantálja a pénzt, hanem élvezi a pénzkibocsátás gyümölcseit is.

Az új forgótöke rendszer az államhatalomnak az elméleti politikai hatalmon kívül biztosíthatja a gazdasági hatalmat is és így megszűnik a nemzet céljaival és életszükségleteivel szemben álló bankhatalom, a községek és magángazdaságok pedig olcsó és biztos fedeztetű tőkéhez jutnak.

Mezőgazdaság, földbirtokreform.

Az új gazdasági rend a földön nyugszik. A föld adja az ipar és kereskedelem számára az anyagot, melyet az feldolgoz és a fogyasztóhoz juttat. A magyar föld legyen azoké, akik azt megművelik, akik a földet, a mezőgazdasági munkát szeretik és megbecsülik. A földet ki kell venni a spekuláció kezéből! Meg kell szüntetni bizonyos hitbizományokat, bizonyos határon túl a nagybirtokokat. A megszüntetés fokát az igénybevétel szükségének mértéke szabja meg. Ki kell sajátítani a háborús szerzeményeket, helyettük a rokkantak, kismembek, kisbirtokosok és *családi telkes házak hitbizományait kell megteremteni, a vitézi szék hitbizományrendszerének megfelelően.* A kisbirtokot, a családi házat nem szabad újra venni, hanem annak minden válságok idején azok kezén kell maradnia, akik megdolgoznak érte és ha kell, vérük árán is megvédelmezik. A földbirtokreform és házhelyrendezés soha nem lehet befejezett egész, hanem a felmerülő szükségletekhez mérten állandóan folytatandó. Úgy a földbirtok, mint a házhelyrendezés céljaira szükséges területeket a magyar állam, a Szent Korona veszi vissza, váltja meg. Házhelyre a magyar nemzet minden tagjának joga van, ezért azt olcsó áron kell megkapniok s a családi házak építésének elősegítését is megfelelő és olcsó, hosszúlejáratú hitelek folyósításával kell biztosítani. Ez az egyetlen mód, hogy

a magyar nemzet testétől az utolsó öt évtizedben kényszerűségből megvált izig-vérig magyar testvéreinket a világ minden tájékáról visszatelepítsük.

Nyugodt, biztos munka csak akkor lehetséges, ha a munka végzője biztonságban érzi magát azíránt, hogy a munka eredményeit nem veszik el tőle. Ma a földbirtokos nem magának, hanem a bankoknak és kartelleknek dolgozik.

A magyar földbirtokot oly súlyos adósságterhek nyomják, amelyek a föld népét a bankok rabszolgaságába görnyesztik. A reitendő kamatteher és eljárási költségek oly bizonytalanságot teremtettek, melynek megszüntetése nem halasztható. A gazdaadósságok igazságos rendezése csak úgy történhetik meg, ha figyelembe vesszük a mezőgazdasági termelvények és földárak csökkentését azon idő alatt, amidőn az adósságok létrejöttek. Ez annyit jelent, hogy az adós annnyival kevessebbel tartozik, amennyivel a mezőgazdasági termelvények és a földárak estek a kölcsönök felvétele óta. Az így fennmaradó adósságterhet pedig a gazdaadós 50 év alatt fizetheti meg 2⁰/₀-os törlesztéssel. A hitelezők állami kötvényeket kapnak, melyeknek jövedelmezőségéért az állam szavatol. A felgyülemlett adóhátralékokat szintén hosszúlejáratú tartozásokra kell átalakítani. „Először éljen a nép és azután fizessen adót, nem pedig fizessen és azután éljen” — mondotta *Kossuth Lajos*.

Új bankrendszer.

A hitelgazdálkodás mai fejlett korszakában nem vitatható, hogy a hitel is közérdek. A hitelügyeletet tehát, mint legelsőrendű közérdeket, nemzeti alkotmányunk alkotórészévé kell avatni. A hitelügynek az egész országra kiterjedő intézményes megszervezésével kapcsolatban

szükséges a *Községi Takarékpénztár* országos megszervezése.

A Községi Takarékpénztárak a legősibb és legtermészetesebb szocialis és altruista szervezetek, a községen épülnek fel. A község közereje tőkét képvisel, még pedig olyan tőkét, amely nemcsak adófizetés céljaira vehető igénybe, hanem a község lakosságának gazdasági, művelődési és szociális céljainak megvalósítására is kihasználható. Ha él a Községi Takarékpénztár, akkor a község nem lesz kénytelen a bel- és külföldi bankkapitalizmus előtt megalázkodni és diktált feltételeket elfogadni. A Községi Takarékpénztárak létesítéséhez nem kell pénzbeli alaptőke, mert az alaptőkét a föld, az ingóságok, a munkaerő adja, mely ma is a kiszabott adók és egyéb terhek tényleges fedezete. A Községi Takarékpénztár a község számára új bevételi forrást is jelent. E bevételi forrás gyümölcsei évről-évre a község gazdasági fejlődésével párhuzamosan emelkednek. Ezzel a rendszerrel nemcsak az egyes községi közületek szabadulnak ki a bankok igája alól, hanem ezen keresztül nemzeti pénzügyi önállóságunkat is visszaszerezzük.

Külkereskedelem.

Külkereskedelmünk a jövőben csak aktiv lehet, mert passiv kereskedelemmel dolgozni annyit jelent, mint adósságot csinálni. Bebizonyított dolog, hogy a nemzet a szanalás óta kénytelen volt annyi külföldi adósságot csinálni, amennyit a kivitel és behozatal különbsége kitett. Külföldről árut behozni azt jelenti, hogy külföldi munkásnak adunk munkát, külföldi termelőt haszonhoz segítünk, külföldi vasutnak nagyobb forgalmat biztosítunk, külföldi államnak adót fizetünk.

A jövőben csak olyan cikkeket szabad hazánkba

behozni, amelyek gazdasági életünknek elkerülhetetlenül szükségesek. Fényűzési vagy fölösleges cikkeket behozni nem szabad. A nemzetközi kapitalizmus korlátnélküli világkereskedelemre való törekvésével szemben az ébredő magyarság az önellátás gondolatában nyitvánul meg. Ez azt jelenti, hogy a nemzettesthez tartozók lehetőleg összes szükségleteiket saját termelésükből fedezik, amivel egyrészt a belső munka folytonosságát, másrészt a nemzet külső eladósodását küszöbölik ki.

Vámtarifa.

A mai vámtarifa természetellenes, mert nemzetgazdaságunkra pusztítólag hat. A mai vámtarifa megnehezíti egyes áruk behozatalát és ezáltal egyes gazdaságoknak előnyt biztosít. Ez a rendszer a legigazságtalanabb, mert az így keletkezett árkülönbségek mindig a löbbi ágazatra, végeredményben a fogyasztóra hárulnak. Hibás gondolat, hogy a magas vámtételekkel gazdasági életképességet lehet teremteni, mert gazdasági életképességet csak megfelelő szaktudással, gyártási tökéletességgel és olcsó forgótőkével lehet biztosítani. *Az új rendszer szerint minden néven nevezendő vámtétel megszűnik és minden behozatali cikk engedélytől függ.*

Új adórendszer.

Az új gazdasági rendszer a jelenlegi igazságtalan adózás helyett új adózás behozatalát teszi lehetővé, melynek fölve a jövedelemnek fokozatosan emelkedő megadóztatása, a fényűzési adónak a külföldi cikkekre vonatkozó felemelése, a forgalmi és fogyasztási adó fokozatos csökkentése.

Szövetkezetek kiépítése.

A közvetítő kereskedelem árdrágítási törekvésével szemben a termelési, értékesítő és fogyasztási szövetkezetek rendszere kiépítendő. A mai rendszer nem jó, mert a gazda nem értékesítheti termelvényét s akárhányszor a *fogyasztási szövetkezet* árai magasabbak, mint a falusi zsidó szatócs által megállapított árak. Ennek oka az, hogy a fogyasztási szövetkezet ügyvitele drága, nem jó az ellenőrzés és a hasznot egy-két elnök stb. vágja zsebre.

Munkaalkotmány.

Meg kell teremteni a *munka alkotmányát* s a magyar munkásság összes kérdéseit törvényesen rendezni kell. Fel kell állítani foglalkozási ágak szerint a magyar társadalom minden rétegének önrendelkezési joggal felruházott érdekképviselőit, a munkaadók és munkavállalók érdekképviselőit és a különböző érdekeket a nemzeti érdek figyelembevételével összhangba kell hozni.

A magyar munkásság érdekeinek megvédése szempontjából szükséges a *kötelező kollektív szerződések* rendszerének bevezetése! Ez annyit jelent, hogy munkás és munkaadó kötelesek megegyezni egymással, de jelenti azt is, hogy munkaadó olyan bért tartozik fizetni, ami emberséges megélhetést biztosít. Ha a munkások és munkaadók a munkafeltételekben megegyezni nem tudnának, az e célra megszervezett munkaügyi bíróságok döntenek. A bíróságoknak a bérek megállapításánál figyelembe kell venniök az általános megélhetési viszonyokat, a lakbéreket stb. Szükséges a munkaidő tartamának, a munkabér kifizetési rendjének, a bánásmódnak, a munkások felügyeletével megbízottak jogkörének, a megbelegedés, baleseti kártalanítás, a fizetéses szabad-

amennyiben azt helyesnek találja, teljesen finanszírozza. Az építmény mindaddig a cég tulajdonát képezi, amíg a hitelezett összeget vissza nem kapta. Az építmény $\frac{1}{3}$ rész fedezetet nyer a pénzkibocsátási rendszer útján, úgy, hogy a hátralékos tartozás csak $\frac{2}{3}$ részt tesz ki. Ez az eljárás szintén kizárja, hogy valami veszteség álljon elő. Ha számításba vesszük, hogy pl. az új ház 20.000 P-be kerül, melynek évi 2°/_o-os kamata összesen 400 P és számításba vesszük azt, hogy a közteher sokkal kisebb lesz, továbbá, ha szem előtt tartjuk, hogy minden tisztviselő, munkás sokkal nagyobb fizetéshez is jut, akkor világos, hogy a nemzet vagyonosodása az új rendszer szerint biztosítható, mert mint a fenti ház-építési példa mutatja, minden állampolgárnak, akár ipari, akár más céhnek tagja, lehetősége nyílik az önállósításra. Ez a rendszer tehát olyan természeti erőt rejt magában, amely s fejlődést az egész vonalon elősegíti s módot nyújt minden magyarnak, hogy a nemzeti vagyonszaporodáshoz is hozzájáruljon és magának is vagyont szerezzen.

Az érdekképviselői rendszer intézményes kiépítése biztosítja a jogegyenlőséget és védelmet nyújt a kizárólag a bankok irányítása alatt álló hitel és kartelrendszerrel szemben. A modern céhek útján az érdekképviselői rendszer összefogja egy szerves egészbe a magyar munkát és a ma széthúzó erőket egyöntetű és a magyar viszonyokhoz alkalmazkodó céltudatos észszerű munkára serkenti.

Tisztviselői pragmatika.

A közalkalmazottak helyzetének rendezése végett szükségesnek tartjuk a szolgálati pragmatika haladéktalan törvénybeiktatását. A szolgálati pragmatikának ama

két sarkalatos elven kell felépülni, hogy egyrészt a szolgálat zavartalan, gyors és kifogástalan ellátása biztosítva legyen, másrészt gondoskodás történjék arra nézve, hogy a közalkalmazottakkal szemben politikai jogaik gyakorlásában semmiféle befolyás ne érvényesülhessen. Ki kell mondani tehát a megalkotandó törvényben, hogy a közalkalmazottak politikai jogai gyakorlására irányult, vagy csak megkísérelt befolyás is, amelyből a közalkalmazottak akár erkölcsileg, akár anyagilag magukra nézve hátrányos következményektől tarthatnak, büntetendő cselekmény és mint ilyen, hivatalból üldözendő. A fegyelmi eljárást független bíróságra kell bízni.

Magánalkalmazottak.

A magánalkalmazottak jogviszonyainak törvényes rendezésére is szükség van, mert az eddigi törvényes intézkedések igen sok visszaélésre adnak alkalmat.

Fizetések és munkabérek szabályozása.

A hivatalnokok fizetését, a munkások bérét annyira fel kell emelni, hogy a fogyasztási forgalom a termeléssel arányba kerüljön, mert mindaddig, amíg a fogyasztási forgalom a termeléssel nem arányos, gazdasági életképességet remélni nem lehet. A mai bankokratikus elszegényedési bolsevizáló rendszer a fizetések és munkabérek csökkentése folytán visszafejlesztette a forgalmat, gazdasági bénulást és munkanélküliséget okozott.

Új rendszerünk a fizetések és munkabérek arányában emeli gazdasági életképességünket, megszünteti a nyomorúságot és gondoskodik arról is, hogy a szaporodó nemzet tagjai is munkaalkalmat nyerjenek. A fizetések, munkabérek emelése nem okoz drágaságot, mert ezentúl minden üzem 12°/o helyett 2°/o-os forgótőkével dolgoz-

hat és a mai 27 féle adó és járulék a termelést nem drágítja. Azonkívül minden üzem a legmodernebb technikai vívmányok szerint rendezkedhet be, miáltal ugyanazzal a munkaerővel 50—100%-kal nagyobb teljesítőképességet ér el.

Az új rendszer biztosítja nemzetünk gazdasági szabadságát. A magyar tudás és magyar munka megkapja igazi jutalmát. A pénz ezentúl alkotó eszköz, szerepe nem más, mint az ekének, vagy a kalapácsnak.

Árszabályozás.

Jelenleg az állami hivatalnokoktól kezdve a legkisebb napszámosig a fizetések és munkabérek szabályozva vannak, tehát a dolgozók 80%-ának fizetése szabályozott. Ellenben munkájuk folytán termelt áruk ára meghatározva nincs. Az új rendszer megköveteli, hogy a termelvények árai igazságos összhangba kerüljenek a munkabérekkel. Az ármeghatározó bizottság az egyes érdekképviselői céhek kiküldötteiből alakul. Amennyiben bármilyen kérdésben a fenti bizottság megyezni nem tudna, gazdasági bizottság dönt végérvényesen. Az ármeghatározó bizottság működése abból a természeti törvényből indul ki, hogy az egyes gazdasági ágazatok egymásnak fogyasztói is és így minden üzem érdeke, hogy fogyasztója erős legyen. A mai kartellrendszer szintén árszabályozást teremtett, azonban az egyoldalú és igazságtalan, gazdasági életünket gyöngíti, mert a munkabérek az áruk árával arányban nem állanak s a kartellek egyeduralmi helyzetükben kisémmizik a mezőgazdaságot és a kisipart.

Új tőzsde.

Az árak állandóak és meghatározottak lévén, a tőzsde hivatása az országos vásár, ahol csak tényleges árút lehet adni és venni.

Új vasúti tarifarendszer.

Az összes árakra nézve közös díjtétel lép életbe, tekintet nélkül arra, hogy a szállítás mekkora távolságra történik. Tehát épenúgy, mint a postánál. A vasut a nemzeti közösség tulajdona és mint ilyet nem lehet jövedelmező vállalatnak tekinteni. Működésében egyedül a nemzet gazdasági életképessége lehet irányadó. Természeti törvény, hogy amilyen mértékben leszállítjuk a vasúti tarifát, oly mértékben emelkedik a nemzet gazdasági életképessége, illetve a forgalom. A fejlődő forgalom folytán pedig a vasut bevételei többszörösen megtérülnek. A mai vasúti rendszer helytelen, mert lehetetlenné teszi a gazdasági kiegyenlítődést, a természeti kincsek igazi értékhez nem jutnak, mert minél távolabb fekszik valamelyik üzem a gazdasági központoktól, annál drágábban dolgozik, mert az üzemhez szükséges anyagot drágább vasúti fuvardíj terheli. Ha pedig termelvényeit eladja, hasznát a nagy fuvardíj csökkenti. Az új rendszer számtalan munkaalkalmat teremt azokon a helyeken, ahol eddig állandó munkanélküliség pusztított. Az új rendszer szerint oly természeti kincsek jutnak igazi értékhez, amelyek eddig értéktelenek voltak. Ez a nemzeti vagyonszaporodást nagy mértékben emeli, főképen azokon a vidékeken, ahol eddig a legszegényebb emberek laktak. Ezek a szegények a rendszer bevezetésének pillanatában nagy vagyonhoz és jóléthez jutnak.

Munkanélküliség megszüntetése.

A mai munkanélküliségnek első és legfőbb oka a forgótöke hiánya. Az új gazdasági rendszer biztosítja a szükséges forgótökét, a rendelkezésre álló forgótöke mellett hatalmas közmunkák, összekötő és öntöző csa-

tornák, közutak kiépítése, a szikesföldek termővétele, új vasuti vonalak, kórházak, középületek, a több tízezerre menő munkás családház építése, sok esztendőre biztosítja az értelmiségi pályákon elhelyezkedni nem tudó fiatalság és a munkanélküli munkásság százezrei számára az elhelyezkedést és a produktív munkát. Azt a rettentő folyamatot, amely munkaalmak teremtése helyett állandó csökkentést, leépítést, elbocsátást és a nemzet számára vagyonban, erkölcsi és fizikai értékben kimondhatatlan veszteséget jelent, egy csapásra meg lehet állítani.

Ime, az új gazdasági rendszer elképzelése, melynek életbeléptetése az ébredő magyarság mozgalmának hatodik tétele.

Egészen bizonyos, hogy sokan a liberalis-kapitalista világrendszer megrögzött hívei közül, természetesen leginkább annak haszonélvezői, ezt az új rendszert képtelennek, megvalósíthatatlannak, katasztrofálisnak fogják bélyegezni. Nem kell megijedni a vészmadaraktól! Hiszen előttünk állnak az olasz és német példa kétségkívül üdvös és hasznos, ezelőtt egy évtizeddel még elképzelhetetlennek hitt korszakalkotó és merész kezdeményezései. Kétségtelen, hogy az emberiség politikai és gazdasági fejlődésében új korszak előtt állunk és hogy a megbukott liberalis kapitalista rendszer helyébe a fejlődést szolgáló új világot kell teremteni.

Az elmélet és a gyakorlat két út. A tudósnak a maga elméletét eszményi tisztaságban kell felépíteni. A gyakorlati politikus feladata azt a pillanatnyi lehetőségek arányában, ha nem lehet másként, fokozatosan, megvalósítani. *De el kell kezdeni!* Azért hát félre a kishitúséggel! A mi törekvésünk megvalósítását követeli az idő, a nemzet érdeke! A siker nem maradhat el, mert elgon-

dolásunknak a sivár liberális kapitalista önzés és kapzsiság helyett *mély erkölcsi és eszményi tartalma van.*

Új politikai rendszer.

Az új gazdasági rendszer lényeges módosításokat követel az orthodox-liberalis-kapitalista rendszer alapján felépült állami életben és közigazgatásban. Politikai rendszerünk és alkotmányunk ehhez képest átalakítandó, de mindenütt a széleskörű autonomia jegyében! A manapság Európában elképzelhetetlen lélekvásárlásnak beillő nyílt szavazási rendszert meg kell szüntetni. Vele együtt a jelenlegi hazug álparlamentarizmust is. Az új parlament nem lehet sem munkásbolondító demagógok, sem politikai törtetők, sem kapitalista ügynökök gyülekező helye! Az új parlamentben biztosítani kell a nemzet legjobbjainak részvételét és az érdekképviselési rendszernek jelentős befolyását.

Az új politikai rendszer az ÉME hetedik követelése!

Mindezekon kívül vannak még egyéb tennivalóink is, melyekre nézve az előzményekben történtek célzások, de amiknek hangsúlyozott kiemelését a nemzeti mozgalom követelése között tartjuk szükségesnek.

Új közegészségügyi programra van szükség!

Közegészségügyi viszonyainknak az utóbbi esztendőben észlelhető romlása kétségkívül főként a gazdasági helyzet rosszabbodásával függ össze. Az új gazdasági rendszer életbeléptetése sok olyan intézkedést tesz lehetővé, amelyek alapjaikban már régóta ki vannak dolgozva és amelyek megvalósítása hatalmas lendülettel fogja a magyar közegészségügyet előbbre vinni.

1.) A kórházak anyagi helyzetét meg kell javítani a gyógyítás tökéletesítése céljából.

2.) A tüdővészések, nemibetegek és heveny fertőzőbetegségekben szenvedők elkülönítése céljából új férőhelyekről kell gondoskodni.

3.) A gyermekgondozást, iskolaegészségügyet a Székesfőváros mintájára általánosítani kell.

4.) A tifuszjárványok megszüntetése céljából vízvezetékek, kutak építéséről kell gondoskodni és a közisztaság követelményeit szigorú bírságokkal betartatni.

5.) Egészséges falusi lakások építése elsőrendű közegészségügyi szükséglet.

6.) A szülőhelyeket szaporítani kell. A bábákat szigorú ellenőrzés és oktatás alá kell venni.

7.) A betegbiztosítás kérdését rendezni kell az orvosok törvényes érdekképviselésével összhangban és az orvosok anyagi érdekeinek tiszteletben tartása mellett. A betegellátás rendszerét meg kell változtatni, mert a jelenlegi rendszer sem a betegre, sem az orvosra nézve nem megfelelő. Az orvosi státus rendezése elvégzendő. Aki orvosi minőségben hivatalt tölt be, magánygyakorlatot nem folytathat, azonban gondoskodni kell róla, hogy ez a magas műveltségű értelmiségi osztály minden tekintetben megbecsülésben és elismertetésben részesüljön. Az orvosi és gyógyszerészi túltermelés ellen a legerélyesebb eszközökkel kell küzdeni, mert ez közérdek, hiszen a túltermelés az erkölcsi szellem lezüllesztésével jár, ez pedig a nemzetre nézve súlyosan ártalmas. *Egészségügyi igazgatásunkat meg kell reformálni s benne az orvosi szakértelemnek és érdekképviselésnek több befolyást kell biztosítani!*

8.) Végül az államnak foglalkozni kell a faji kérdéssel, a faji egészségügy kérdésével. Hadat kell üzenni

a prostitúciónak és minden eszközzel elő kell mozdítani a korai családalapítás lehetőségét!

Új közoktatási programra van szükség.

A népnevelést új alapokra kell fektetni. Több tanár, kevesebb tanulóval, gyakorlatibb tantervvel eredményesebb munkát fog végezni, mint eddig. *Sovinizmusra, a nemzeti öntudat megerősítésére kell nevelni a fiatalságot*, mert ellenségeink sovinizmusával szemben ez a helyes védekezés. A sovinizmustól való félelem, vagy szégyenkezés nem egyéb, mint gyávaság, kishitűség és tehetetlenség. A szaktanítás előbb kezdődjék és az általános műveltségre nevelő iskola pedig kevesebb legyen. Arra kell törekedni, hogy a nemzetnek *fiatal munkásai* legyenek, nem pedig szellemi gátlásokban szenvedő mumiái! Mint említettük, az a magyar közoktatás egyik legnagyobb hibája, hogy a magyar embernek nem adja meg a kellő képzettséget, pénzügyi és gazdasági kérdések terén. A legtöbb magyar embernek halvány sejtelme sincs arról, hogy mi az a váltó, egyáltalán a legelemibb gazdasági ismeretekkel sem rendelkezik. Mintha tervszerűen neveltek volna bennünket ebben az irányban, hogy annál jobban vezethessenek az orrunknál fogva a nélkülözhetetlen és választott nép fiai.

A testnevelés, sport, a testedző tömegnevelés keregett jobban ki kell bővíteni. A sport léleknevelő és egészséget megőrző rendkívüli előnye elvitathatatlan. *Szobában ülő penészvirággal nem lehet a régi Magyarországot visszaszerezni!*

Nőnevelés.

A közoktatásügyi program egyik fontos pontja a nőnevelés. A jó háziasszony, a jó feleség és jó anya

nevelése fontosabb, mint bármi. A magyar nőt fel kell szabadítani a nemzetközi kótyagos divatörület gyámsága alól. A magyar háziipar, háziművészet, magyar viselet és magyar tánc öre, a magyar asszony legyen.

Művészet

A művészetek terén is reformokra van szükség. Enélkül könnyen megeshetik, hogy az irodalomban, színházban, hangversenyteremben és filmszínházakban az ellenkezőjét fogják hirdetni annak, amit az iskolákban és templomokban hirdetnek. A lelkimérgezések ellen kiméretlenül kell fellépni. Általános kulturánk színvonala a múlt század vége óta rohamosan süllyedt. *A művészeti nihilizmusnak és a sarlatán ujtóknak hadat kell üzeni, mert betegek és csalók nem lehetnek a kultúra zászlóvivői!* A nemzetközi bolsevista iránynak ne legyen helye a magyar művészetben. Aki még ma sem tartja fontosnak a magyar művészet megtisztítását az idegen szellemtől, az gondoljon vissza arra az aknamunkára, melynek a művészetben évtizedek óta, mint propagandaeszköznek, főszerepe volt. Gondoljon vissza a kabarékra, melyeknek előadásain a konferansziék kedélyes közvetlenséggel fűrészelték el közéleti nagyságainkat, rombolták a tekintélyt, kifigurázták a Krisztusi magyar erkölcsöket és csöppenként adták be az altatómérget, mely 1918-ban a magyar nemzetet olyan mély álomba ringatta, hogy még ma is nehéz felébreszteni. Gondoljon a színházakra, ahol nyíltan szocialdemokrata és bolsevista propagandát csináltak. A főrendezők a művészetben keresztül hirdették a marxizmust s fertőzték meg bacillusaikkal a magyarság lelkét. *Vidéki kultúrközpontok létesítése, a művészeti iskolák decentralizációja, a művészet egységes irányítása, a színházak állami felügyelet alá való helyezése, a vi-*

déki színészet fellendítése, a művészet népszerűsítése mozgalmunk egyik programpontja!

Jó festők, jó szobrászok tömege koplal, de koplalt békében is, mert nálunk a műpártolás a csecsemőkorát éli. Jómodú intelligens emberek lakásában tulyomórészt olajnyomatokat vagy giccseket láthatunk, vagy a cserépkályha tetején Dante gipsz-szobrát, amelyet az áruházak pár pengőért árulnak. Protekciós szabadkőműves szobrászok tákolmányai éktelenítik köztereinket, zsidó építészek csufítják el városainkat.

Színházak.

Az „Opera, Nemzeti színház és Filharmonia barátai” címen társaságok alakulnak a választott nép vezetése alatt. Az Opera és a színházak lassanként csak a lipótvárosi zsidók és valutasiberek szórakozó-helyévé válnak. Nem nézhetjük tétlenül, hogy kulturintézményeket protekciós, hozzá nem értő emberek vezessenek, akik a liberalizmus szent nevében 50%-ra megalkusznak, hanem alapos művészi programmal meg kell mentenünk a magyar művészetet.

Nemzeti sajtó.

A nemzeti sajtó kérdésének fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Az, ami ma folyik „a magyar sajtó” legnagyobb részében, nem egyéb, mint a közvélemény mesterséges megdolgozása és állandó félrevezetése. Az u. n. közvélemény, amelynek ez a sajtó kijátssza magát, üldözőbe veszi mindazokat, akik a magyarságért minden áldozatra készen sikra szállnak, vagy akik a magyar társadalmat a helyes irányban fel akarják világosítani. A zsidókérdés megoldására vonatkozó törvényjavaslatunkban adtunk módot arra, hogyan lehet ezt a sajtót egyszersmindenkorra megrendszabályozni!

Az összes sajtójogosítványokat felül kell vizsgálni, magyar nyelven szerkesztett ujságot csak nemzeti szempontból kifogástalan magyar ember adhat ki. Az ujságírók között pedig a faji arányszámot szigorúan be kell tartani.

Tudományos Akadémia.

Nem lehet szó nélkül hagyni azt a változást sem, amelyen Széchenyi István intézménye, a Tudományos Akadémia az idők folyamán átment. A Tudományos Akadémia, mely a honalapító faj szellemi és lelki tökéletesítésre van hivatva, messze eltávolodott céljától. Lassanként elvesztette vérbeli magyar elemeit és vezéreit. A Magyar Tudományos Akadémiába bevonultak a Frankl Vilmosok, a Vámbéri Árminok, a Goldzicher Ignácok, Schlésinger Lajosok, Onodi Adolfok és azok szellemi örökösei. A Magyar Tudományos Akadémia ma *az orthodox-liberális aggok gyülekezőhelye*. Szakítani kell ezzel a rendszerrel is és vissza kell adni a Magyar Tudományos Akadémiát *a magyar faj szolgálatának*.

Igazságügy rendezése.

Hátra van még az a követelés, mely igazságügyi berendezkedésünkön lenne végrehajtandó. Úgy az anyagi, mint az eljárási jogban *világos szövegezéssel* meg kell akadályozni a joggal való visszaélés lehetőségét. A Csemegi-kódex nem a magyar faj agyából pattant ki. A jelenlegi büntetőtörvény szükségtelenül enyhén bünteti azokat a bűnöket, amelyek a magyar egyéniséggel kevésbé hozhatók összefüggésbe. A nyereszkes bűnözők legnagyobb százalékban a választott faj soraiból kerülnek ki. Szigorítani kell a büntetőtörvényt abban az irányban, hogy kemény büntetése legyen annak, aki a

jóhiszemű magyar népet megcsalja, vagy félrevezeti. Törvénykönyvünk a zsidóságról, mint felekezetről nyilatkozik és minden erélyesebb védekezést a zsidó faj terjeszkedésével szemben *felekezeti izgatásnak* minősít. A magyar törvénykönyv rettentő túlhaladottságát meg kell szüntetni. Kinek jutott eszébe valaha, hogy a zsidó felekezet ellen izgasson? A zsidóság elsősorban faj és nekünk nem a zsidó vallással, hanem a zsidó fajjal vannak összetütközéseink.

IV.

Az elsorolt reformok mind olyanok, amelyek alapos társadalmi munka, a magyar lelket gyökeresen átalakító nevelés s ennek alapján meginduló politikai tevékenység útján az államhatalom által valósíthatók meg. Van azonban a nemzeti újjáébredés mozgalmának olyan tétele és a magyar faj védelmének olyan eszköze is, amely minden magyar ember kezéjében van s egyszerűen a *társadalmi öntevékenység* jegyében is felhasználható és ez az, hogy **támogassuk a mi rendelkezésünkre álló anyagi eszközeinkkel a mi magyar fajtestvéreinket!** *Magyar ember csak a kifejezetten Krisztusi világnézetten álló és fajmagyar lapokat olvassa, magyar ember csak magyar fajtestvéreinél vásároljon, magyar iparosnál dolgoztasson, magyar ember csak magyar fajtestvéreihez forduljon jogi, orvosi vagy bármilyen tandcsért!*

Ez az eszköz rendkívül egyszerű és mégis hatékony, továbbá amellet, hogy a legésszerűbb fajvédelem,

egyúttal a társadalmi mozgalom terjesztéséhez megadja közvetve az anyagi alapot is. Mert az a társadalom, mely érzi a fajvédelem előnyeit, áldozni is fog erre a célra!

Kedves Magyar Testvérünk!

Ime feltártuk Előtted nemzetünk rettentő válságát, igyekeztünk kikutatni annak belső okait s módokat kerestünk a kibontakozásra:

- 1.) Fajvédelem és mindenekfelett álló nemzeti közösség!
- 2.) Felekezeti torzsalkodás és a királykérdés ki- kapcsolása!
- 3.) A zsidókérdés megnyugtató és igazságos meg- oldása törvényhozási úton!
- 4.) A keresztény világnézetben alapuló és a magyar faji lélekben gyökerező erkölcs és nemzeti szellem ura- lomra juttatása a magyar állami, gazdasági és kultúrá- lis élet minden vonalán!
- 5.) A nemzetellenes szociáldemokrata párt törvé- nyes úton való beszüntetése!
- 6.) Új, a széles néprétegek szociális kielégítésén nyugvó gazdasági rendszer és program, földbirtok- reform és érdekképviselési rendszer bevezetése!
- 7.) Új politikai rendszer, mely titkos választáson alapszik!
- 8.) Nagyvonalú egészségügyi, közoktatástügyi, kultú-

rális és igazságügyi reformok, melyek mind, mind a magyar faj megerősödését, ellenállóképességének fokozását, fejlődését és szabadságát vannak hivatva szolgálni!

9.) Társadalmi öntevékenység a fajvédelemben! Új és merész program, merész lendület, a magyar nemzet dicsőségének megalapozására egy újabb ezredév küszöbén! Dicsőség, fejlődés, kenyér és jövő utódaink számára a züllés, elszegényedés, sorvadás, tespedés és vakság szomorú korszaka után!

* * *

Magyar Testvérünk! Az út, amelyre léptünk, nehéz és fáradságos!

Ismét hívunk mindenkit, de becsületes őszinteséggel előre megmondjuk, úgy hívunk mindenkit, hogy nem ígérhetünk, nem adhatunk senki személyének semmit, sőt inkább várunk és kérünk. Várunk és kérünk áldozatot, önfeláldozást, anyagi és erkölcsi támogatást, munkát és fegyelmet. Hívunk és kérünk minden magyart, tekintet nélkül arra, hogy hol volt eddig, hol várta, vagy kereste a szabadulást, hívunk mindenkit, aki megtalálta magában a hitet és elszántságot. Hívunk mindenkit, akinek nincsen saját külön egyéni érdeke, aki csak az összesség haladásával, boldogulásával akar haladni, élni és boldogulni, hogy jöjjön közénk, az Újmagyarországért harcolók táborába! Vesse itt le régi

énjét, legyen új ember, hogy önmagának is és fiainak is kiküzdhesse mindannyiunk összetett erejével a hűséges, az igazságos, a boldog és tagjait szerető, ápoló, gondozó és gyámolító Új-Nagymagyarországot.

Magyar Testvér! Minket összeköt a mi közös magyar sorsunk. A megpróbáltatások ideje újra közelg, már követelően kopogtat a végzet kapuján. Nekünk együtt kell lennünk, nekünk kemény öklünkbe kell vennünk a gyepelőt, ha le akarjuk rombolni azokat a válaszfalakat, amelyeket mesterségesen építettek közénk, ha nem akarjuk, hogy sorsunk felett idegenek és gerinctelen talpnyalók döntsenek! Ne engedjük kirekeszteni a nemzeti munkából a mi cselekvő akaratunkat! Ebben a hazában, mely ezer esztendő óta a küzdő magyarság bölcsője, induljunk új honfoglalásra s az összefonódott nemzeti erők öntudatos akaratából, akadályt nem ismerve, ha kell, vérünk hullásával, hozzuk meg a magyar feltámadást!

Építsünk Új-Magyarországot a dolgozó nemzet számára!

Az Ébredő Magyarok Egyesülete.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK ÉS IRODALOM

Levéltári források

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (HU-ÁBTL)

HU-ÁBTL-4.1. A-434. A magyar hírszerzési szolgálat 1. kötet (a magyar hírszerzési szolgálat módszerei 1936-ig).

HU-ÁBTL-4.1. A-686. Etelközi Szövetség.

HU-ÁBTL-4.1. A-650. Összefoglaló. Prónay-különítmény alakulása és tevékenysége 1919–1945.

HU-ÁBTL-4.1. A-687. Az 1919-es ellenforradalmi kormány által megalakított szervezetek (1947).

HU-ÁBTL-4.1. A-719. ZadavecZ István táborig püspök “Hét év a táborban” című naplója dokumentumokkal.

HU-ÁBTL-4.1. A-720/1. A Horthy-rendszer jobboldali szervezetei.

HU-ÁBTL-4.1. A-879. 1919-es fehérterroristák anyaga.

HU-ÁBTL-4.1. A-881. Rongyos gárdisták, szabadcsapatok, különítményesek anyaga.

HU-ÁBTL-4.1. A-1047. Fehérház Bajtársi Egyesület, Anti-Bolsevista Comité.

HU-ÁBTL-4.1. A-2124. Volt horthysta titkos szervezetek.

Bundesarchiv, Berlin (BArch)

BArch-R 1507/2129. Bajor sörpucss.

BArch-R 1507/400. Organisation Escherich. Orgesch Orka.

BArch-R 707/142. A bajor–magyar kapcsolatokra vonatkozó iratok.

Budapest Főváros Levéltára, Budapest (HU-BFL)

HU-BFL-IV-1407-b-XI. üo.-151/1922. A Budapesti Főkapitányság főkapitányi jelentése Budapest székesfőváros tanácsának.

HU-BFL-VI-15-c-205/1945. A Magyar Államrendőrség Budapesti Főkapitányság Államrendészeti Osztálya jelentése a Kettőskereszt Vérszövetség felosztatott egyesület adatai tárgyában Budapest főváros főpolgármesteréhez, Budapest, 1945. december 3.

HU-BFL-VII-1-d-10935/1924. Keő-Kucsera István büntetőpere.

HU-BFL-VII-5-c-8821/1920. Illy László és társai büntetőpere.

HU-BFL-VII-5-c-16193/1923. Márffy József és társai büntetőpere.

HU-BFL-VII-5-c-11717/1923. Bedő József és Dula József büntetőpere.

HU-BFL-VII-5-c-10559/1925. A Kovács testvérek büntetőpere.

HU-BFL-VII-5-c-198/1940. Kiss Gábor Jenő pere.

HU-BFL-VII-18-d-1923-03/041. Apor Viktor és társai büntetőpere.

HU-BFL-VII-18-d-1923-03/0610. Ulain Ferenc és társai büntetőpere.

HU-BFL-VII-18-d-193/1926. Windischgrätz Lajos és társai pere.

HU-BFL-XXV-1-b-4587/1946. Márffy József igazolási eljárása.

HU-BFL-XXV-1-a-464/1946. Ruzskay Jenő népbírósi büntetőpere.

HU-BFL-XXV-2-b-8311/1947. Dr. Minich József igazolási eljárása.

HU-BFL-VII-5-e-1949/20630. Héjjas Iván és társai népbírósi büntetőpere.

Hadtörténelmi Levéltár, Budapest (HU-HL)
HU-HL-VKF. A Magyar Királyi Honvéd Vezérkar
Főnöke Levéltára, 1919–1945.

**Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára,
Budapest (HU-MNL-OL)**

HU-MNL-OL-K 27. Minisztertanácsi
jegyzőkönyvek, 1867–1944.

HU-MNL-OL-MOL-K 64-1920-2-60.
Külügyminisztérium – Politikai Osztály rezervált
iratai – Megállapodás az elszakadt részekben
folytatandó irredenta szervezéséről, 1920.

HU-MNL-OL-K 64-1920-41-515.
Külügyminisztérium – Politikai Osztály rezervált
iratai – Előterjesztés a külügyminiszter részére az
elcsatolt területeken megvalósítandó diverziós és
terrorcselekményekről, 1920.

HU-MNL-OL-K 64-1921-41-187.
Külügyminisztérium – Politikai Osztály rezervált

iratai – Feljegyzés az elcsatolt területeken folytatandó diverziós tevékenységről, 1921.

HU-MNL-OL-K-64-1921-41-199.

Külügyminisztérium – Politikai Osztály rezervált iratai – Schitler vezérkari alezredes feljegyzése a német és a magyar irredenta szervezetek közötti együttműködés tárgyában, 1921.

HU-MNL-OL-K-64-1921-41-221.

Külügyminisztérium – Politikai Osztály rezervált iratai – Jelentés a német ORKA és Orgesch irredenta szervezetekkel való tárgyalásról, 1921.

HU-MNL-OL-K 64-1923-41-81.

Külügyminisztérium – Politikai Osztály rezervált iratai – Masirevich Szilárd bécsi magyar követ számjeltávirata a külügyminiszter részére, melyben arról számol be, hogy Ludendorff német tábornok nála járt, és titkos tárgyalást kezdeményezett Siménfalvy ezredessel, mint a kormányzó bizalmi emberével, Bécs, 1923. február 6.

HU-MNL-OL-K 65 – Külügyminisztérium – Politikai osztály – „D” (defenzív) referatúra iratai.

HU-MNL-OL-K 67. Külügyminisztérium –
Politikai hírszolgálati osztály.

HU-MNL-OL-K 149-1926-6-3473.
Belügyminisztérium rezervált iratai – A Magyar Királyi Belügyminisztérium bizalmas körlevele a törvényhatóságoknak és a rendőrkapitányságoknak a Nemzeti Munkavédelmi Tartalék a megszűnt Kettőskereszt Vérszövetséggel való kapcsolatba hozása tárgyában, Budapest, 1926. március 5.

HU-MNL-OL-K 149-1924-1-2042.
Belügyminisztérium rezervált iratai – Siménfalvy Tihamér vszkt. ezredes felterjesztése a Kormányzó Katonai Irodájához Károlyi Mihály szabadkai tartózkodásáról, Budapest, 1924. október 1.

HU-MNL-OL-K 429-1926. 05. 07.–10. 14. A Magyar Távirati Iroda – Napi hírek – Frankper, 1926. május–október.

HU-MNL-OL-KS 274-f-11. cs.-44. őrzési egység.
Jelentés az Etelközi Szövetségről.

HU-MNL-OL-K 429. Belügyminisztériumi levéltár
– Kozma Miklós iratai.

HU-MNL-OL-P 1360. Magyar Országos Véderő
Egylet.

HU-MNL-OL-P 2249-7. sorozat. Ébredő
Magyarok Egyesülete.

HU-MNL-OL- P 2249-47. sorozat. Turáni
Vadászok Országos Egyesülete.

HU-MNL-OL-P 2249-61. sorozat. Fehérház
Bajtársi Egyesület.

HU-MNL-OL-P 2249-81. sorozat. Magyar
Fajvédők Országos Szövetsége.

Politisches Archiv, Berlin, (PA)

PA-AA-(B)-R 30531-Bd. 1. Szigorúan titkos
bizalmas jelentés Budapestről a német–magyar
jobboldali együttműködésről, 1923. augusztus 23.

PA-AA-(B)-R-30531-Bd. 1. Boltze német követségi
titkár szigorúan bizalmas feljegyzése az Ulain-
ügyről, 1923. november 10.

PA-AA-(B)-R-30531-Bd. 1. A német külügyminisztérium átirata a közrendvédelmi felügyeletet ellátó birodalmi megbízottnak, 1923. november 14.

PA-AA-(B)-R 30531-Bd. 1. Welczeck budapesti német nagykövet jelentése a Külügyi Hivatalnak az Ulain-ügyről, 1924. január 26.

Szakirodalmi források

ABLONCZY Balázs, Teleki Pál, Budapest, Osiris Kiadó, 2005.

ABLONCZY Balázs, A frankhamisítás. Hálók, személyek, döntések, *Múltunk*, 2008/1, 29–56.

ABLONCZY Balázs, *Keletre, magyar! A magyar turanizmus története*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2016.

ABLONCZY Balázs, *A miniszterelnök élete és halála. Teleki Pál (1879–1941)*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2018.

ABLONCZY Balázs, *Ismeretlen Trianon*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2020.

A Horthy-korszak Magyarországá jugoszláv szemmel. Délszláv levéltári források 1919–1941, forráskiad. HORNYÁK Árpád, Pécs–Budapest, Kronosz Kiadó – MTA BTK Történettudományi Intézet, 2016.

ANDAHÁZI SZEGHY Viktor, Trianontól Bledig. A Magyar Királyi Honvédség szervezése és

lehetőségei 1920–1938 között, *Hadtudomány*, 2019/3, 15–23.

Christopher ANDREW, *The Secret World. A History of Intelligence*, London, Penguin Books, 2019.

ANGYAL Béla, Magyar szervezetek és mozgalmak Csehszlovákiában 1918–1921. I. rész, *Fórum*, 2000/1, 13–20.

ANGYAL Béla, *Érdekvédelem és önszerveződés. Fejezetek a csehszlovákiai magyar pártpolitika történetéből*, Dunaszerdahely, Fórum Intézet – Lilium Aurum Kiadó, 2002.

ÁROKAY Lajos, Az önálló magyar katonai attaséi szolgálat előzményei 1918–1919, *Hadtörténelmi Közlemények*, 1983/1, 73–95.

ÁROKAY Lajos, A rejtett magyar katonai attaséi szolgálat első állomáshelyeinek felállítása, 1920–1923, *Hadtörténelmi Közlemények*, 1983/3, 356–381.

ÁROKAY Lajos, A rejtett magyar katonai attaséi szolgálat tevékenysége 1923–1928 között, *Hadtörténelmi Közlemények*, 1983/4, 574–592.

ÁRVAI Zoltán–GYARAKI Károly, *100 éves az önálló magyar katonai felderítés, hírszerzés és elhárítás, 1918–2018*, Budapest, Zrínyi Kiadó, 2019.

A Wilhelmstrasse és Magyarország. Német diplomáciai iratok Magyarországról (1918–1934). I. kötet. *Az 1920-as évek*, forráskiad. NÉMETH István, Budapest, magánkiadás, 2017.

BALLA Tibor, A trianoni békediktátum és az önálló magyar haderő, *Honvédségi Szemle*, 2020/3, 109–122.

BANK Barbara, Gondolatok *Francia Kiss Mihályól és a könyvről*, in DOMONKOS László, *Francia Kiss Mihály élete és halála*, Budapest, Püski–Masszi Könyvesház, 2011, 137–139.

BARTHA Ákos, Bajcsy-Zsilinszky Endre. Életút és utóélet, Budapest, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2020.

BARTHA Ákos, *Véres város. Fegyveres ellenállás Budapesten, 1944–1945*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2021.

BARTHA Ákos, *Törzsökösök, rongyosok, turániak. Németellenes magyar fajvédelem 1938–1945*, Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2023.

BELLÉR Béla, *Az ellenforradalom nemzetiségi politikájának kialakulása*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1975.

Bethlen István titkos iratai, forráskiad. SZINAI Miklós–SZŰCS László, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1972.

BODÓ Béla, The White Terror in Hungary. The Social World of Paramilitary Groups, *Austrian History Yearbook*, 2011/42, 133–163.

BODÓ Béla, Héjjas Iván. Egy ellenforradalmár élete, *2000*, 2010/10, 9–27.

BODÓ Béla, Pál Prónay. Palamilitary Violence and Anti-Semitism in Hungary, 1919–1921, The Carl Beck Papers in Russian and East-European

Studies, No. 2101, Pittsburgh, University of Pittsburgh, 2011.

BODÓ Béla, Favorites or Pariahs? The Fate of the Right-Wing Militia Men in Interwar Hungary, *Austrian History Yearbook*, 2015/46, 327–359.

BODÓ Béla, *The White Terror. Antisemitic and Political Violence in Hungary, 1919–1921*, London, Routledge, 2019.

BODÓ Béla, *A fehérterror*, Budapest, Napvilág Kiadó, 2022.

BOROS Ferenc, *Magyar–csehszlovák kapcsolatok 1918–1921-ben*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1970.

BORSI-KÁLMÁN Béla, *Öt nemzedék, és ami előtte következik... A temesvári Levente-pör, 1919–1920*, Budapest, Noran Kiadó, 2006.

BORSI-KÁLMÁN Béla, *Iff. Niamešny Mihály és a temesvári Levente-pör, 1919–1920*, Budapest, Helikon Kiadó, 2010.

BORSI-KÁLMÁN Béla, *Kisfiúk a nagy viharban. A temesvári „Levente-pör” – az első román „irredenta per” története, 1919–1922*, Budapest, Kortárs Kiadó, 2020.

BOTLIK József, A nyugat-magyarországi felkelés. 1921. augusztus 28. – október 4., *Valóság*, 2007/3, 24–47, illetve 2007/4, 39–58.

BOTLIK József, *Nyugat-Magyarország sorsa, 1918–1921*, Vasszilvagy, Magyar Nyugat Könyvkiadó, 2012.

Csak szolgálati használatra! Iratok a Horthy-hadsereg történetéhez, 1919–1938, szerk. HETÉS Tibor, MORVA Tamásné, Budapest, Zrínyi Katonai Könyv- és Lapkiadó, 1968.

CSELÉNYI Zsuzsanna, *Az Ébredő Magyarok Egyesülete (ÉME) működése 1918–1920*, *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis. Sectio Historia*, 1991/20, 51–67.

DOBÁK Imre–REGÉNYI Kund, Hírszerzési és Kémelhárítási Szabályzat – a két világháború között, *Nemzetbiztonsági Szemle*, MMXV/I, 146–197.

Dokumentumok az 1918/19-es forradalmak Duna–Tisza közti történetéhez, szerk. ROMSICS Ignác, Kecskemét, Bács-Kiskun Megyei Levéltár, 1976.

DOMONKOS László, *Francia Kiss Mihály élete és halála*, Budapest, Püski–Masszi Könyvesház, 2011.

DÓSA Rudolfné, *A MOVE. Egy jellegzetesen magyar fasiszta szervezet*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1972.

DROZDY Győző, *Elvett illúziók. Drozdy Győző emlékiratai*, szerk. PAKSY Zoltán, Budapest,

DRUSZA Tamás–KÁROLY László–LAUFER Balázs–REGÉNYI Kund, *Információszerzés kapcsolati forrásai*, szerk. REGÉNYI Kund, Budapest, Nemzeti Köszolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, 2019.

ERDEŐS László, *A magyar honvédelem egy negyedszázada 1919–1944*, szerk. BABUCS Zoltán, Gödöllő, Attraktor Kiadó, 2007.

FEGYÓ János, *Adalékok a szélsőjobboldal fokozódó szervezkedésének történetéhez a gazdasági*

világválság éveiben, in *A Magyar Munkásmozgalmi Múzeum Évkönyve, 1967–1968*, Budapest, Népművelési propaganda iroda, 1969, 261–289.

FODOR Miklós Zoltán, Az Etelközi Szövetség története, in *Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve, 2007 (XXXI.)*, Salgótarján, 2008, 118–156.

FORGÁCS Balázs, *Gerillák, partizánok, felkelők. Az irreguláris hadviselés elméletének története – korunk kihívásai*, Budapest, HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Nonprofit Kft., 2020.

FOGARASSY László, A Prónay-Ranzenberger pör (1930–1932), *Soproni Szemle*, 1978/1, 23–40.

GARAMI Erika, Az 1920-as évekbeli magyarországi frankhamisítás numizmatikai vonatkozásai, *Numizmatikai Közlöny*, 2003–2004/CII–CIII, 65–71.

GERGELY Ferenc – KISS György, *Horthy leventéi. A leventeintézmény története*, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1976.

Robert GERWARTH, *The Vanquished. Why the First World War Failed to End, 1917–1923*, Farrar, Straus and Girou, 2016.

Robert GERWARTH, *Harc a Vörös Szörnyeteggel. Ellenforradalmi erőszak Közép-Európa vereséget szenvedett államaiban*, ford. VÁRADY Péter, in *Háború béke idején. Paramilitáris erőszak Európában az első világháború után*, szerk. Robert GERWARTH–John HORNE, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2017, 71–92.

Robert GERWARTH–John HORNE, *Paramilitarizmus az első világháború után*, ford. VÁRADY Péter, in *Háború béke idején. Paramilitáris erőszak Európában az első világháború után*, szerk. Robert GERWARTH–John HORNE, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2017, 13–32.

GOTTFRIED Barna, *Thuróczy István és a román király elleni merénylet*, *Székegyföld*, 2010/7, 79–101.

GOTTFRIED Barna–NAGY Szabolcs, *A Székely Hadosztály története*, Csíkszereda, Csíkszereda Kiadóhivatal, 2019.

G. SOÓS Katalin, *A nyugat-magyarországi kérdés 1918–1919*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1967.

G. SOÓS Katalin, Magyar–bajor–osztrák titkos tárgyalások és együttműködés, 1920–1921, *Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae. Acta Historica*, 1967/XVII, 3–43.

G. SOÓS Katalin, *Burgenland az európai politikában 1918–1921*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1971.

GULYÁS László, *A Horthy-korszak külpolitikája. 1. Az első évek 1919–1924*, Máriabesnyő, Attraktor Kiadó, 2012.

Háború béke idején. Paramilitáris erőszak Európában az első világháború után, szerk. Robert GERWARTH–John HORNE, Budapest, L’Harmattan Kiadó, 2017.

Hadtudományi Lexikon. Új kötet, főszerk. KRAJNCZ Zoltán, Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019.

HATOS Pál, *Az elátkozott köztársaság. Az 1918-as összeomlás és forradalom története*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2018.

HATOS Pál, *Rosszfiúk világforradalma. Az 1919-es magyarországi tanácsköztársaság története*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2021.

Ulrike Claudia HOFFMANN, *„Verräter verfallen der Feme!“ Fememorde in Bayern in den zwanziger Jahren*, Köln–Weimar, Böhlau Verlag, 2000.

Horthy Miklós titkos iratai, forráskiad. SZINAI Miklós, SZŰCS László, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1965.

HORTHY Miklós, *Emlékirataim*, Budapest, Európa Kiadó, 1990.

HOLLÓS Ervin–LAJTOS Vera, *Horthy Miklós, a fehérek vezére*, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1985.

Iratok az ellenforradalom történetéhez 1919–1945. I. Az ellenforradalom hatalomra jutása és rémuralma Magyarországon 1919–1921, forráskiad. KARSAI Elek–KUBITSCH Imre–NEMES Dezső–PAMLÉNYI Ervin, Budapest, Szikra Kiadó, 1956.

Iratok az ellenforradalom történetéhez 1919–1945. II. A fasiszta rendszer kiépítése Magyarországon 1921–1924, forráskiad. KARSAI Elek–NEMES Dezső, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1959.

Iratok az ellenforradalom történetéhez 1919–1945. III. Az ellenforradalmi rendszer gazdasági helyzete és politikája Magyarországon 1924–1926, forráskiad. KARSAI Elek–NEMES Dezső, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1959.

Iratok az ellenforradalom történetéhez 1919–1945. IV. Az ellenforradalmi rendszer külpolitikája 1927. január 1. – 1931. augusztus 24., forráskiad. KARSAI Elek, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1967.

JAGADICS Péter, A Horthy-hadsereg Nemzetvédelmi Szolgálat, *Szakmai Szemle – A*

Katonai Biztonsági Hivatal Tudományos Tanácsának szakmai kiadványa, 2010/3, 191–205.

JANKOVICH Arisztid, *A Nemzeti Hadsereg (1919)*, forráskiad. GYÖRGY Sándor, Budapest, Szülőföld Könyvkiadó – Trianon Múzeum, 2019.

Nigel H. JONES, *Hitler's Heralds. The Story of the Freikorps, 1918–1923*, Dorset, Barns and Noble, 1995.

KÁNTÁS Balázs, *A Duna–Tisza közti dosszié. Három alapvető forrás a Duna–Tisza közti paramilitáris erők történetéhez, 1919–1924*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság. 2020.

<http://real.mtak.hu/119045/>

KÁNTÁS Balázs, *A különítményesek nyomában. Tanulmány és források Héjjas Iván paramilitáris vezető és különítménye tevékenységéről, 1919–1923*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/115655/>

KÁNTÁS Balázs, *Váry Albert koronaügyész-helyettes összefoglaló jelentése a fehérterror Duna–Tisza közén zajlott eseményeiről, 1922*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/115656/1/VARYALBERTJELENTESE.pdf>

KÁNTÁS Balázs, *Viták a „másik állambatalom”-ról. Válogatás a fegyveres titkos társaságok ügyében elhangzott parlamenti felszólalásokból, 1923–1924*, Budapest, OSZK Magyar Elektronikus Könyvtár, 2020.

<https://mek.oszk.hu/20600/20673/20673.pdf>

KÁNTÁS Balázs, *Konszolidáció kézi gránáttal? Az Ébredő Magyarok Egyesületének antiszemita indíttatású jászkarajenői merényletéről, 1922*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/117656/1/Konszolidaciokezi-granattal.pdf>

KÁNTÁS Balázs, *A csongrádi bombamerénylet. Sajtó- és egyéb források a Horthy-korszak egyik antiszemita terrorcselekményének kontextusához, 1923–1924*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/116182/>

KÁNTÁS Balázs, *A Csocsó bácsi-féle összeesküvés: Apor Viktor tartalékos honvéd főhadnagy és társai hatalomátvételi terve, 1923*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/115853/>

KÁNTÁS Balázs, *A magyar sörpuccs? Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő és társai államcsínykísérlete, 1923 – Tanulmány és források*, Budapest, OSZK Magyar Elektronikus Könyvtár, 2020.

<http://real.mtak.hu/119046/1/Amagyarsorpuccs.pdf>

KÁNTÁS Balázs, *Árnyékkatonák és árnyékpolitikusok. Újabb dokumentumok a Horthy-korszak első éveinek radikális jobboldali titkos paramilitáris szervezeteinek működéséről, 1923–1926*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/115654/>

KÁNTÁS Balázs, *Héjjas Iván paramilitáris vezető és különítménye szerepe a Duna–Tisza közti fehérterrorban, valamint az ellenük lefolytatott ügyészi vizsgálat, 1920–*

1922. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<http://real.mtak.hu/111819/1/HejjasIvan.pdf>

KÁNTÁS Balázs, *Documenta Paramilitaria Hungarica. Tanulmány és történeti források a Kettőskereszt Vérszövetség titkos irreguláris katonai alakulat tevékenységéről. 1919–1945*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2020.

<https://mek.oszk.hu/21300/21327/>

KÁNTÁS Balázs, *Fehérterror a Duna–Tisza között: Héjjas Iván főhadnagy és különítménye tevékenysége, 1919–1921. White Terror in the Danube–Tisza Interfluve The Activities of First Lieutenant Iván Héjjas and His Detachment, 1919–1921*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/134876/>

KÁNTÁS Balázs, *Milicisták, puccsisták, terrorfiúk*. Budapest, Művészeti és Irodalmi Jelen Kft., 2021.

<http://real.mtak.hu/123884/>

KÁNTÁS Balázs, *Rendőrgyilkosság az Oktogonnál: Tanulmány és levéltári források Soltra József rendőr*

meggyilkolásának körülményeihez és politikai kontextusához, 1920. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/116438/1/RendorgyilkossagazOktogonnal.pdf>

KÁNTÁS Balázs, *A magyar „fehér szabadkőművesség”. Adatok és levéltári források az Etelközi Szövetség, a Horthy-korszak befolyásos politizáló titkos társaságának töredékes történetéhez,* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság–Magyar Elektronikus Könyvtár, 2021.

<http://real.mtak.hu/122855/>

KÁNTÁS Balázs, *Pénzhamisítás hazafias célból?: A frankhamisítási bűnügy politikai hátterének megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság jelentése eljárásának befejezéséről és eredményéről, 1926.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/124157/>

KÁNTÁS Balázs, *A Fehér Internacionálé: Magyar–bajor–osztrák revizionista együttműködési kísérletek, 1919–*

1923. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/127466/>

KÁNTÁS Balázs, *Antibolsevizmus, irredentizmus, antiszemitizmus, terrorizmus: A Kovács testvérek irredenta indíttatású bűncselekményei és ellentmondásos kapcsolatuk a magyar állami szervekkel, 1923–1925.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/128977/>

KÁNTÁS Balázs, *A bombaper. A Horthy-korszak első éveinek egyik legnagyobb büntetőpere és politikai kontextusa, 1922–1926.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/118800/>

KÁNTÁS Balázs–SÁFRÁNY Péter, *A csongrádi kézigránátos terrortámadás: Források a Horthy-korszak egyik legsúlyosabb antiszemita terrorcselekményének kontextusához.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/128432/>

KÁNTÁS Balázs, *„Szép napok” a Britannia Szállóban: Adatok és levéltári források a magyarországi fehérterror egyik hírbedt irreguláris katonai alakulatának fővárosi atrocitásaihoz, 1919–1920.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/123944/>

KÁNTÁS Balázs, *A bombamerényletek kora: Levéltári források a Horthy-korszak első éveinek politikai terrorizmusához, 1922–1924.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2021.

<http://real.mtak.hu/121449/>

KÁNTÁS Balázs, *A Brief and Fragmented History of Radical Right-Wing Paramilitary Formations in Hungary in the 1920s.* New Delhi, AkiNik Publications, 2021.

KÁNTÁS Balázs, *The Dream of the White Internationale: Secret Hungarian-German-Austrian Negotiations and Attempts of Military Cooperation, 1919–1923.* New Delhi, AkiNik Publications, 2021.

KÁNTÁS Balázs, *The Period of Bomb Attacks: Paramilitary Formations and Terrorism in Hungary in the*

First Years of the Horthy-Era, 1922–1924. Zittau, Weser Books, 2022.

KÁNTÁS Balázs, *A Kettőskereszt Vérszövetség: Egy titkos irreguláris katonai szervezet tevékenysége az 1920-as évek Magyarországon. The Double Cross Blood Union: A Secret Irregular Military Formation and its Activity in Hungary During the 1920s.* Budapest, Line Design Kiadó, (Rerum Fides 4.), 2022.

KÁNTÁS Balázs, Héjjas Iván. *Vázlat egy magyar radikális jobboldali katonaiszt-politikus életrajzához és kapcsolatrendszeréhez*, Budapest, Hungarovox Kiadó, 2022.

KÁNTÁS Balázs, *A Horthy-korszak első éveiben működő magyar radikális jobboldali titkos paramilitáris szervezetek töredékes története 1919–1925 I. Milicisták.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/149570/>

KÁNTÁS Balázs, *A Horthy-korszak első éveiben működő magyar radikális jobboldali titkos paramilitáris szervezetek töredékes története 1919–1925 II. Puccsisták.* Budapest,

Horthy-korszak Történetének Kutatásáért
Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/149572/>

KÁNTÁS Balázs, *A Horthy-korszak első éveiben működő magyar radikális jobboldali titkos paramilitáris szervezetek töredékes története 1919–1925 III. Terrorfiúk*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/149575/>

KÁNTÁS Balázs, *Iván Héjjas (1890–1950): A Draft on a Radical Right-Wing Hungarian Military Officer and Politician of the 20th Century and His Controversial Career*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/145938/>

KÁNTÁS Balázs, *Fehérterror a Duna–Tisza között: Héjjas Iván főhadnagy és különítménye tevékenysége, 1919–1921: White Terror in the Danube–Tisza Interfluve: The Activities of First Lieutenant Iván Héjjas and His Detachment, 1919–1921*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/134876/>

KÁNTÁS Balázs, *A gyilkosok ideje. Fejezetek az antiszemita indíttatású paramilitáris erőszak magyarországi történetéből, 1919–1925.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/148099/>

KÁNTÁS Balázs, *Az árnyékhadserég és parancsnoka: Héjjas Iván és a legjelentősebb magyar különleges katonai műveletek a két világháború között (kutatási vázlat).* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/152430/>

KÁNTÁS Balázs, *Töredékek a két világháború közötti magyar irreguláris katonai formációk működéséről: Szervezettörténeti vázlatok.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/152882/>

KÁNTÁS Balázs, *"I Hereby Swear to the Almighty Lord to Fight with Arms in Order to Recapture the Robbed Territories of my 1000-year-old Hungarian Homeland": Connections Between the Hungarian Political and Military Elite and Radical Right-Wing Paramilitary Movements in*

Hungary in the 1920s. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/136776/>

KÁNTÁS Balázs, *The White Internationale: Post-World-War Hungarian–German–Austrian Attempts of Military Cooperation, 1919–1923.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/136523/>

KÁNTÁS Balázs, *The Era of Explosions: Terrorism in Hungary in the First Years of the Horthy-Era, 1922–1924.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/136524/>

KÁNTÁS Balázs, *"Those Were the Days" in Hotel Britannia: The Crimes of the Irregular Military Formation Settled in Hotel Britannia, Budapest, After the First World War, 1919–1921.* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2022.

<http://real.mtak.hu/136283/>

KÁNTÁS Balázs, *Mellékkormány, árnyékhadserg, másik állambatalom?. Radikális jobboldali, titkos félkatonai*

szervezetek a Horthy-korszak Magyarországon és kapcsolatuk a magyar állammal, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2023.

KÁNTÁS Balázs, *A fehér mélyállam: Forráskiadvány a „Mellékkormány, árnyékhadserg, másik állambatalom?” című monográfiához – A két világháború közötti magyar radikális jobboldali, titkos félkatonai szervezetek okmánytára*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/154960/>

KÁNTÁS Balázs, *A különítményesek fényképalbuma. Képanyag-melléklet a „Mellékkormány, árnyékhadserg, másik állambatalom?” című monográfiához*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/164098/>

KÁNTÁS Balázs, *A fehér mélyállam működtetői. Életrajzi adattár a Mellékkormány, árnyékhadserg, másik állambatalom? című monográfiához – A két világháború közötti magyar radikális jobboldali, titkos félkatonai szervezetek vázlatos archontológiája*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/163437/>

KÁNTÁS Balázs, *Egy állítólagos magyar nemesi/úri titkos társaság alig feltárt története: Töredékes adatok a kékek klubja működéséhez (1907–1945)*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/160778/>

KÁNTÁS Balázs, *Egy radikális jobboldali félkatonai szervezet a hatalom közelében, majd árnyékában. A Fehér Ház Mozgalom töredékes története*. Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/160781/>

KÁNTÁS Balázs, *Egy radikális jobboldali titkos szervezet az irreguláris katonai alakulat és a bünszövetkezet határán: A Cselekvő Magyarok Tábora és az alapító-vezetők antiszemita indíttatású rablógyilkossági ügye (1922–1926)*.

Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/160687/>

KÁNTÁS Balázs, *A Kettőskereszt Vérszövetség: Egy titkos irreguláris katonai szervezet tevékenysége az 1920-as évek Magyarországon. The Double Cross Blood Union: A*

Secret Irregular Military Formation and its Activity in Hungary During the 1920s. Budapest, Line Design Kiadó, (Rerum Fides 4.), 2022.

KÁNTÁS Balázs, Héjjas Iván. *Vázlat egy magyar radikális jobboldali katonatiszt-politikus életrajzához és kapcsolatrendszeréhez,* Budapest, Hungarovox Kiadó, 2022.

KÁNTÁS Balázs, *Magyar–bajor–osztrák revizionista együttműködési kísérletek, 1919–1923,* Budapest, Hungarovox Kiadó, 2023.

KÁNTÁS Balázs–REGÉNYI Kund, *Ismeretlen titkosszolgálati dokumentumok a Horthy-korszak első éveiből,* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.
<http://real.mtak.hu/165770/>

KÁNTÁS Balázs–REGÉNYI Kund, *Megfigyelt radikális jobboldali, félkatonai szervezetek. A Magyar Királyi Belügyminisztérium politikai rendészeti jelentése, 1926,* Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.
<http://real.mtak.hu/165772/>

KÁNTÁS Balázs–REGÉNYI Kund, *Elfeledett magyar titkosszolgálati akciók dokumentumai az 1920-as évekből. A Kováts testvérek ügye*, Budapest, Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, 2023.

<http://real.mtak.hu/165771>

KARSAI Elek, *Számjeltávirat valamennyi magyar királyi követségnek*, Budapest, Táncsics Kiadó, 1969.

KEREPESZKI Róbert, A politikai és társadalmi élet határán. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége a Horthy-korszakban, in „...nem leleplezni, hanem megismerni és megérteni”. *Tanulmányok a 60 éves Romsics Ignác tiszteletére*, szerk. GEBEI Sándor–IFJ. BERTÉNYI Iván–RAINER M. János, Eger, Esterházy Károly Főiskola, 373–388.

KEREPESZKI Róbert, *A Turul Szövetség 1919–1945. Egyetemi ifjúság és jobboldali radikalizmus a Horthy-korszakban*, Máriabesnyő, Attraktor Kiadó, 2012.

KEREPESZKI Róbert, *A Vitézi Rend, 1920–1945*, Máriabesnyő, Attraktor Kiadó, 2013.

KEREPESZKI Róbert, *Darányi Kálmán. Pályakép, személyiség, korrajz*, Budapest, Kronosz Kiadó, 2018.

KOLONTÁRY Attila, *Alekszej von Lampe, Vrangél báró katonai képviselője Magyarországon*, Pécs, PTE BTK Történettudományi Intézet – Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoport, (MOSZT-füzetek 1.), 2015.

KÓRÓDI Máté, *Adattár a Magyar Nemzeti Hadsereg különítményes csoportjai és más fegyveres szervek által elkövetett gyilkosságokról, 1919. augusztus 3. – 1921. október 23.*, Budapest, Clio Intézet, (Clio Kötetek 2.), 2020.

KOVÁCS Tamás, Adalékok a Magyar Királyi Külügyminisztérium szerepéhez az államvédelemben és az államrendészetben, *Fons*, 2008/1, 81–94.

KOVÁCS Tamás, Az ellenforradalmi rendszer politikai rendészetének genezise, 1919–1921, *Múltunk*, 2009/2, 64–92, 75.

KOVÁCS Tamás, *Megfigyelés, internálás, deportálás. Az internálás és a toloncolás kérdésköre a két világháború között, különös tekintettel a II. világháború korára*, PhD-értekezés, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Interdiszciplináris Doktori Iskola, 2013.

KOVÁCS Tamás, A Nemzeti Hadsereg és a tiszti különítmények, in *Csoportosulás, lázadás és a társadalom terrorizálása. (Rendészettörténeti Tanulmányok 2.)*, szerk. JÁMBOR Orsolya Ilona – TARJÁN G. Gábor, Budapest, Rendőrség Tudományos Tanácsa, 2019, 151–172.

KOVÁCS Tamás, *A Honvédelmi Minisztérium „T” Szervének létrejötte és működése, avagy elhárítás és kémkedés az I. világháború végétől a bethleni konszolidációig*, Budapest, Nemzeti Közszolgálati

KŐSZEGVÁRI Tibor, *Diverzió*, Zrínyi Katonai Kiadó, 1984.

Gabriele KRÜGER, *Die Brigade Erhardt*, Hamburg, Leibnitz Verlag, 1971.

John T. LAURIDSEN, *Nazism and the Radical Right in Austria, 1918–1934*, Koppenhága, The Royal Library – Museum Tusculanum Press, 2007.

Andreas LINHARDT, *Die Technische Nothilfe in der Weimarer Republik*, London, Books on Demand, 2006.

MÁTHÉ Áron, *A zuglói nyilasok pere 1967. Értelmezési lehetőségek*, Budapest, Századvég Kiadó, 2014.

MÁTHÉ Áron, *A nyilaskereszt árnyéka. A magyarországi nemzetiszocializmus elmélete és gyakorlata*, Máriabesenyő, Attraktor Kiadó, 2019.

MÁTHÉ Áron, *Vörös karszalag. Ideiglenes karbatalmi osztatok 1944–1945-ben*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2020.

Megfigyelés alatt. Dokumentumok a horthysta titkosrendőrség működéséről 1920–1944, forráskiad. BERÁNNÉ NEMES Éva, HOLLÓS Ervin, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1977.

Paolo MORISI, *Hell in the Trenches. Austro-Hungarian Stormtroopers and Italian Arditi in the Great War*, Warwick, Helion and Company, 2018.

Jun NAKATA, *Der Grenz- und Landesschutz in der Weimarer Republik 1918–1933. Die geheime Aufrüstung und die deutsche Gesellschaft*, Rombach Verlag, Freiburg im Breisgau, 2002.

NÁNDORI Pál, A hirtenbergi fegyverszállítás, *Hadtörténelmi Közlemények*, 1968/4, 636–657.

NÁNDORI Pál, *A marseilles-i gyilkosság nemzetközi jogi vonatkozásai*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1972.

NEMES Dezső, *Az ellenforradalom története Magyarországon 1919–1921*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1967.

NÉMETH István, *Magyarok és németek (1914–1934)*, Budapest, magánkiadás, 2017.

NÉMETH István, A Wilhelmstrasse és Magyarország. Az 1920-as évek (1. rész), *Valóság*, 2017/6, 45–80.

NÉMETH István, Német haditengerészeti és légügyi lépések a versailles-i békeszerződés kijátszására a weimari köztársaság (1919–1933) éveiben, *Acta Academiae Agriensis. Sectio Historiae*, 2017/XLIV, 523–534.

OLASZ Lajos, Tervek a Felvidék visszafoglalására 1920-ban, *Közép-Európai Közlemények*, 2020/4, 89–114.

ORMOS Mária, *Egy magyar médiavezér. Kozma Miklós*, Budapest, PolgArt Kiadó, 2001.

PAKSA Rudolf, Szélsőjobbboldali pártok és mozgalmak a Horthy-korszakban, *Kommentár*, 2007/5, 68–75.

PAKSA Rudolf, *A magyar szélsőjobbboldal története*, Budapest, Osiris Kiadó, 2012.

PAKSA Rudolf, *Magyar nemzetiszocialisták. Az 1930-as évek új szélsőjobbboldali mozgalma. pártjai, politikusai, sajtója*, Budapest, Osiris Kiadó – MTA

Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézet, 2013.

PATAKI Ferenc, *Az ellenforradalom hadserege 1919–1921*, Budapest, Zrínyi Kiadó, 1973.

PINTÉR István, *Ki volt Horthy Miklós?*, Budapest, Zrínyi Könyvkiadó, 1968.

PÓCS Nándor, *Varjúserég. Kováts Tivadar és a magyar fajvédelem láthatatlan útjai*, Budapest–Pécs, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – Kronosz Kiadó, 2022.

PORKOLÁB Imre, *Az aszimmetrikus hadviselés adaptációja. A tradicionális és irreguláris hadikultúrák összecsapásainak vizsgálata*, Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020.

PÖLÖSKEI Ferenc, *Hungary After Two Revolutions 1919–1922*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980.

PRÓNAY Pál, *A határban a halál kaszája. Fejezetek Prónay Pál naplójából*, forráskiad. PAMLÉNYI Ervin,

SZABÓ Ágnes, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1963.

PÜSKI Levente, A Horthy-korszak politikai rendszere, in *A Horthy-korszak vitatott kérdései*, Budapest, Kossuth Kiadó, 2020, 55–74.

RESPERGER István, *Die Risiken, Herausforderungen, und Bedrohungen. Die Rolle der Streitkräfte in den neuen bewaffneten Konflikten aus ungarischen Sicht*, Hamburg, Hamburg University of Applied Sciences, 2003.

RESPERGER István – KISS Álmos Péter – SOMKUTI Bálint, *Aszimmetrikus hadviselés a modern korban. Kis háborúk nagy hatással*, Budapest, Zrínyi Kiadó, 2013.

RESPERGER István, Stratégiák és fogalmak háborúja, az aszimmetrikus hadviselés hadtudományi megközelítése, *Hadtudomány*, 2016/26, 37–50.

RESPERGER István, *A válságkezelés és a hibrid hadviselés*, Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2018.

ROMSICS Ignác, *A Horthy-korszak*, Budapest, Helikon Kiadó, 2017.

ROMSICS Ignác, *A nagy háború és az 1918–1919-es magyarországi forradalmak*, Budapest, Helikon Kiadó, 2018.

ROMSICS Ignác, *Bethlen István*, Budapest, Helikon Kiadó, 2019.

ROMSICS Ignác, *Honmentők / honvesztők*, Budapest, Helikon Kiadó, 2021.

Thomas L. SAKMYSTER, *Hungary's Admiral on Horseback. Miklós Horthy, 1918–1944*, Washington, Columbia University Press, 1994.

Karin SCHAEFER, *German Military and the Weimar Republic. General Hans von Seeckt, General Erich Ludendorff and the Rise of Hitler*, London, Pen and Sword Military, 2020.

SERFŐZŐ Lajos, A titkos társaságok és a konszolidáció 1922–1926-ban, *Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae. Acta Historica*, Tomus LVII, 1976, 3–60.

SHVOY Kálmán, *Shvoy Kálmán titkos naplója és emlékirata 1920–1945*, forráskiad. Perneki Mihály, Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1983.

SIPOS Péter, A konspiráció mítosza. Titkos szerveződések Magyarországon 1919–1944, *Beszélő*, 1995/29–30.

SOMBOR-SCHWEINITZER József, *Rendőrségi célkeresztben a szélsőjobb. Dr. Sombor-Schweinitzer József feljegyzése a szélsőjobboldali mozgalmakról, 1932–1943*, forráskiad. KOVÁCS Tamás, Budapest, Gondolat Kiadó, 2009.

SOÓS László, A Nemzeti Munkavédelmi Szervezet létrehozása és tevékenységének első évei, 1921–1926, *Levéltári Szemle*, 1979/1–2, 277–291.

SUBA János, Karhatalmi formációk Magyarországon 1918–1920, *Rendvédelem-történeti Füzetek*, 2008/18, 131–142.

SUBA János, A Nemzeti Hadsereg csendőralakulatai 1919–1921, *Közép-európai Közlemények*, 2015/4, 47–60.

SUBA János, Polgárőrség szervezése 1919–1921, *Rendvédelem-történeti Füzetek*, 2018/56, 131–144.

SZAKÁLY Sándor, A magyar katonai felső vezetés, 1938–1945, Budapest, Ister Kiadó, 2001.

SZAKÁLY Sándor, *Honvédség és tisztikar 1919–1947*, Budapest, Ister Kiadó, 2002.

SZAKÁLY Sándor, *A 2. vkf. osztály, Tanulmányok a magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás történetéről, 1918–1945*, Budapest, Magyar Napló Kiadó – VERITAS Történetkutató Intézet, 2015.

Szakmatörténeti szemelvények, forráskiad. BODA József – DOBÁK Imre – REGÉNYI Kund–SZILI László, Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, 2014.

Szekér Nóra, *Titkos társaság. A Magyar Testvéri Közösség Története*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2017.

TÓTH Imre, Egy polgári arisztokrata. Kánya Kálmán (1869–1945), Pécs, Kronosz Kiadó, 2016.

TÓTH Imre, *Két Anschluss között. Nyugat-Magyarország és Burgenland Wilsontól Hitlerig*, Budapest, Kronosz Kiadó, 2020.

TÓTH Tibor, *Manicheizmus*. Debecen, Zikkurat-Média Kft., 2002.

TÓTH Tibor, *A hungarista mozgalom emigrációtörténete az „Út és cél” és a „Hungarista Tájékoztató” című sajtótermékek tükrében*, PhD-értekezés, témavezető prof. dr. Szakály Sándor, Debreceni Egyetem Történettudományi Doktori Iskola, 2007.

TÓTH Tibor, *A hungarista mozgalom emigrációtörténete az „Út és cél” és a „Hungarista Tájékoztató” című sajtótermékek tükrében*, Debrecen, Debrecen University Press, 2008.

TÓTH Tibor, *Társadalmi problémák a vidéki Magyarországon és szociálpolitikai viták a törvényhozásban az 1930-as években*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2018.

TÓTH Tibor, *A Forgotten Agricultural Modernization Program from the 1930s, in Agriculture and Rural Life in Finland and Hungary*, szerk. VARGA Zsuzsanna–Anssi

HALMESVIRTA, Suomen Maatalousmuseo Sarka, Helsinki, 2018, 69–78.

TÓTH Tibor, A hungarista emigráció és 1956, *Acta Acadamiae Beregsasiensis*, 2018/1, 201–214.

TÓTH Tibor, A nemzetiszocialista Németország szociálpolitikája 1933-1939, *Debreceni Szemle*, 2018/3, 322–336.

TÓTH Tibor, Nagybirtok kontra kisbirtok. Politikai érdekütközés a hitbizományok felszámolása kapcsán az 1930-as évek közepén, *Agrártörténeti Szemle*, 2018/1–4, 131–139.

TURBUCZ Dávid, *Horthy Miklós*, Budapest, Napvilág Kiadó, 2011.

TURBUCZ Dávid, *A Horthy-kultusz, 1919–1944*, Budapest, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2016.

TURBUCZ Dávid, *Horthy Miklós, a haditengerésziszt*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2022.

UJSZÁSZY István, *Vallomások a boltak házából. Ujszászy István vezérőrnagynak, a 2. vkjf. osztály és az Államvédelmi Központ vezetőjének az ÁVH fogságában írott feljegyzései*, forráskiad. HARASZTI György, KOVÁCS Zoltán András, SZITA Szabolcs, Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – Corvina Kiadó, 2007.

UNGVÁRY Krisztián, *A Horthy-rendszer mérlege. Diskrimináció, szociálpolitika és antiszemitizmus Magyarországon 1914–1944*, Pécs, Jelenkor Kiadó – Országos Széchenyi Könyvtár, 2012.

UNGVÁRY Krisztián, *Horthy Miklós. A kormányzó és felelőssége 1920–1945*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2020.

UNGVÁRY Krisztián, *Kiugrás a történelemből. Horthy Miklós a világpolitikai színpadán*, Budapest, Open Books, 2022.

Uğur Ümit ÜNGÖR, *Paramilitarism. Mass Violence in the Shadow of the State*, Oxford, Oxford University Press, 2020.

VARGA Krisztián, *Ellenség a baloldalon. Politikai rendőrség a Horthy-korszakban*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2015.

VARGYAI Gyula, *A biatorbágyi merénylet. Merénylet a merénylet ellen*, Budapest, Hadtörténelmi Levéltár – Paktum Nyomdaipari Társaság, 2002.

VESZPRÉMY László Bernát, *1921. A Horthy-rendszer megszilárdulásának története*, Budapest, Jaffa Kiadó, 2021.

VONYÓ József, *Jobboldali radikálisok Magyarországon 1919–1944. Tanulmányok, dokumentumok*, Budapest, Kronosz Kiadó, 2012.

VONYÓ József, Gömbös Gyula, Budapest, Napvilág Kiadó, 2014.

VONYÓ József, Gömbös Gyula és a hatalom. Egy politikussá lett katonatiszt, Budapest, Kairosz Kiadó, 2018.

Robert G. L. WAITE, *Vanguard of Nazism The Free Corps Movement In Post-War Germany 1918–1923*, New York, W. W. Norton and Company, 1969.

Bernard WASSERSTEIN, *Az igazi Trebitsch. Az átváltozóművész*, ford. MOLNÁR György, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2016.

WAYAND Tibor, *Övallatás. Wayand Tibor fogságban írt visszaemlékezései, 1945–1946*, forráskiad. VARGA Krisztián, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – Kronosz Kiadó, Budapest, 2019.

WINDISCH-GRAETZ Lajos, *Hősök és csirkefogók. Megélt történelem 1899–1964*, ford. NYIZSNYÁNSZKY Ferenc, Budapest, Athenaeum Kiadó, 2019.

ZADRAVECZ István, *Páter ZadravecZ titkos naplója*, forráskiad. BORSÁNYI György, Kossuth Könyvkiadó, 1967.

ZAKAR József, Fajvédők az 1920-as évek Magyarországon, in *Tanulmányok a holokausztról V.*, szerk. Randolph L. BRAHAM, Budapest, Balassi Kiadó, 2011, 52–111.

ZEIDLER Miklós, *A revíziós gondolat*, Pozsony, Kalligram, 2009.

ZEIDLER Miklós, Külpolitika és revízió – Mindent vissza?, in *A Horthy-korszak vitatott kérdései*, Budapest, Kossuth Kiadó, 175–196.

ZINNER Tibor, Adatok a szélsőjobboldali egyesületek megalakulásának körülményeihez, *Történelmi Szemle*, 1979/3–4, 562–576.

ZINNER Tibor, Adatok az Ébredő Magyarok Egyesületének 1918. november – 1920. március közötti történetéhez, *Budapest Főváros Levéltára Közleményei*, 1978/1, 251–284.

ZINNER Tibor, *Az ébredők fénykora, 1919–1923*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1989.

Az Ébredő Magyarok Egyesülete egy volt a történelmi Magyarország összeomlásakor alakult számos, önmagát hazafiasnak definiáló, erősen félkatonai jellegű társadalmi egyesület közül, mely az 1920-as években a legbefolyásosabb ilyen szervezetek közé tartozott a Magyar Országos Véderő Egylettel (MOVE), illetve az Etelközi Szövetség (EX) nevű titkos társasággal együtt, melyek tagsága és vezetősége között, mint már utaltunk rá, igen jelentős átfedések figyelhetők meg. Az ÉME alapításának pontos dátuma nem ismert, de valamikor az 1918-as év végére tehető. Alapvetően a kezdetektől fogva antiszemita, bűnbakképző, történelmi traumákból, sérelmekből táplálkozó politikai szemlélet jellemezte, mely a zsidókat hibáztatta Magyarország megoldatlan társadalmi konfliktusaiért és az első világháborúért is. Alapítói között neves közéleti személyiségeket és katonatiszteket, de olyan frontról hazatért, később, a fehérterror idején atrocitásaik nyomán hírhedtté váló radikális jobboldali katonatiszteket is, mint Héjjas Iván, Raád Árpád, Francia Kiss Mihály vagy Prónay Pál. Az 1920-as évek első felében a szervezet szoros kapcsolatban állt a fegyverkezési korlátozások alatt álló haderővel, annak rejtett, félhivatalos, irreguláris kiegészítő alakulatait adta, hasonlóan a német szabadcsapatokhoz, illetve a kormányzattal hullámzó kapcsolat jellemezte. 1925-re Bethlen István kormányának sikerült a szervezetet pacifikálnia, az 1930-as évekre pedig korábbi befolyását a német és olasz mintára szerveződő nemzetiszocialista pártok megjelenésével pedig fokozatosan elvesztette, korszerűtlenné vált a magyar radikális jobboldalon, noha 1945-ig működött. A jelen forráskiadvány az egyesület történetének fontos dokumentumait adja közre.